

GORENJSKI GLAS

Leto XLV — št. 3 — CENA 30 SLT

Kranj, torek, 14. januarja 1992

GLASOVA PREJA: Gospodarstvo, kdo bo tebe ljubil?

Novi denar šele junija

Kranj, 10. januarja - Voditelj Glasovih prej Viktor Žakelj je v goste tokrat povabil ugledna strokovnjaka dr. Jožeta Mencingerja in dr. Andreja Ocvirka, bivšega in sedanjega podpredsednika slovenske vlade, in skušal razkriti razlike med njima. Našel jih je malo, nedvomno tudi zaradi spremnega izmikanja sogovernikov, ki kaj bistveno novega nista povedala, zato je na koncu ostalo spoznanje, da bomo hčes nočeš morali imeti gospodarstvo radi, če želimo imeti gospodarsko državo in s tem živeti bolje.

Predvsem pa ga bodo seveda morali imeti radi politiki, saj od politično obarvanih prepirov v parlamentu kruha ne bo, kar se nedvomno že kaže pri privatizacijski zakono-

daji, ki je bila osrednja točka prvega dela razgovora. Mencinger svojih pogledov na lastnjenje ni spremenil, vse druge poteze pa bi vlekel le hitreje. Ocvirk se potihe ni strinjal z vladnim predlogom lastnjenja, tudi v zakonu o zadrugah bi morali izpustiti "politične" člene, sicer pa je zdaj najpomembnejši dogovor z EGS.

Tudi v odgovorih na vprašanja kaj bistveno novega nismo izvedeli, sogovernika sta se politično intoniram vprašanjem izmaknila, pri ekonomski več ali manj soglasila. Zaradi prednosti na začetku predvolilnega boja je bil zato še najbolj konkreten odgovor, da bomo novi denar dobili šele junija, saj je to zdaj odvisno od angleških tiskarjev. ● M. V.

MERKUR
JANUARJA
10 % POPUSTA

Gorenjec 92 let, Gorenjski glas 45 let

13. prosinca 1900. leta je v Kranju izšla prva številka Gorenjca, političnega in gospodarskega lista, zgodovinskega predhodnika Gorenjskega glasa.

Gorenjec bude političen in gospodarski list, so zapisali uredniki v prvi številki. Objavljal bode na kratko važnejše dogodke na političnem polju, v novičarju bode na tisoče novosti iz gorenjskega in slovenskega sveta, nazadnje pa bo cenjenim naročnikom nudil novosti za domačo knjižnico.

Posebno pozornost bude Gorenjec obračal na gospodarske stvari. Naše kmetijstvo bi se dalo še mnogo popraviti, da se bode kmetič botje zavedali svojega stanu in laže dihal. Naš list bude obsojal zabavljanje proti šoli in učiteljem. Dandanes je treba znati nekoliko več kot hruske peč. Cvetoca obrtništva in trgovina bo dobila v našem listu vnetega zagovornika.

Gorenjec je izhajal vsako soboto do 17. marca 1916, ko je prvič prenehal. Ponovno se je pojaval 2. februarja 1934 kot tedenik za gospodarstvo, socialno politiko in prosveto. Tak je izhajal do vojne, zadnja številka nosi datum 5. april 1941.

Po vojni je na Gorenjskem nekaj časa vladalo mrtvilo, jeseni leta 1947 pa sta v Kranju začela izhajati Gorenjski glas - glasilo za kranjski okraj in na Jesenicah Kovinar - glasilo za jesenski okraj. Leta 1954 sta se združila. Nov časnik je izhajal kot tedenik, potem trikrat tedensko in nazadnje dvakrat na teden, nosil je različna imena od Glasa Gorenjske do Glasa in od leta 1985 je spet Gorenjski glas.

Kaj bi zapisali ob 45-letnem jubileju našega časopisa, ki ima torej več kot devetdesetletno tradicijo: trudimo se, da bi izdajali visokoprofesionalen časopis, v katerem so na prvem mestu politične novice z Gorenjskega in Slovenije, velik zalogaj dogodkov iz gorenjskih krajev in življenja ljudi, pomembno mesto ima kultura, veliko prostora je namenjenega športu in izreden pouček je dan gospodarstvu. Gospodarske teme so dvakrat poudarjene: na gospodarski in kmetijski strani ter straneh posli in finance. Za zahtevnejše bralce izdajamo kar dve prilogi Odprte strani in Snovanja. Hkrati ne pozabljamo na razvedrilo, reportaže in zanimivosti.

Leopoldina Bogataj

Slovesno ob 50-letnici dražgoške bitke

Pozitivno naj prevlada, izkušnje naj uče

Dražgoše, 12. januarja - "Narodnoosvobodilni boj je bil boj slovenskega naroda za preživetje.... tu ne gre za nobeno ideologijo in na dražgoško bitko je slovenski narod lahko ponosen," so izvanele slavnostne besede ob 50-letnici slovite bitke, ki je dala pečat naši zgodovini, v zadnjem času pa izzvala tudi nekatere polemike. Ob čudovitem sončnem vremenu je več tisoč pohodnikov z vseh strani prihajalo v Dražgoše. Prišli so borci, športniki, pa tudi vrsta slovenskih politikov, s predsednikom Milanom Kučanom na čelu. Govorniki, med njimi tudi slavnostni govornik dr. France Bučar, so se strinjali, naj pri ocenjevanju dražgoških dogodkov prevlada pozitivno in naj izkušnje zgodovine pripomorejo tudi k resnični spravi. Sprava pa je dejanje usmerjeno v prihodnost. Več o dražgoški prireditvi, katere pokrovitelj je bila Zavarovalnica Triglav, d.d. Območna enota Kranj je zapisano na zadnji in športni strani. V. Stanovnik, foto: J. Cigler

Predsednik vlade ima tekmece

Lojze, Igor in mogoče Janez

Se uresničuje napoved Futurološkega inštituta, da bosta letos slovensko vlado po Peterletu vodila najprej Igor Bavčar, nato pa dr. Janez Drnovšek?

Kranj, 13. januarja - Kvalitet sedanjega predsednika slovenske vlade Lojzeta Peterleta so znane, prav tako tudi očitki, ki letijo na račun njegovega vladanja. Premier je pripravljen s svojo ekipo delati po

Lojze Peterle

najboljših močeh do volitev, ki naj bi bile po sklepnu bivšega Demosa čim prej (določen je bil april), na konferenci krščanskih demokratov pa je dejal, da se že začenja volilni boj, ki naj bo korekten, in ministrom iz Demokratske stranke, ki ne podpira več vlade, svetoval, naj iz vlade izstopijo.

V pričakovanju izglasovane nezaupnice Peterletovi vlad se pojavljajo imena možnih kandidatov za novega predsednika vlade, ki naj bi ga na osnovi nove ustave izvolili hkrati z izglasovanjem nezaupnico stari vlad (konstruktivna nezaupnica). Demokrati so vrgli na sceno

Igor Bavčar

svojega predsednika in notranjega ministra Igorja Bavčarja, liberalni demokrati pa skušajo v sodelovanju z nekaterimi drugimi strankami, predvsem s socialisti, prepričati za mandatarstvo dr. Janeza Drnovška. Menda so v igri še nekatere imena: Herman Rigelnik, ki ga je imela v mislih Liberalno demokratska stranka, Janez Kocjančič, za ka-

Janez Drnovšek

terim stoji Stranka socialdemokratske prenove, predloge pa imajo tudi nekatere druge stranke.

V tem trenutku sta najbolj zanimiva Bavčar in Drnovšek, ki imata kvalitete da predsednika vlade, za vsakega pa se najdejo tudi ugovori. V marsičem sta si podobna, v marsičem pa se tudi razlikujeta. Drnovšek je ekonomist, Bavčar pa ne, vendar bi z vključitvijo dr. Mencingerja v vlado to nadoknadi. Pri privatizaciji je torej razlika očitna, saj je Drnovšek zagovornik razdelitve delnic delavcem, Bavčar pa bi po konceptu Mencingerja zanesljivo predlagal odplačno privatizacijo. Pri zunanjji politiki ima Drnovšek več izkušenj kot Bavčar, ki pa je znan kot človek kolektivnega dela in se je izkazal kot predsednik Odbora in notranji minister, Drnovšek pa je znan kot individualist. Oba sta dobra kalkulatorja in takтика, pragmatična politika. Bavčar se zna v odločilnih trenutkih hitro odločati, Drnovšek pa je v tem oziru še neznan. Drnovšek ni politično opredeljen, kar mu povečuje manevrski prostor, po drugi strani pa je brez trdne baze v kritičnih trenutkih. Oba politika sta priljubljena med Slovenci, vsak po svoje. Za oba velja, da bi bila v primerjavi s Peterletom korak naprej, vendar bi bila za oba sprejem mandatarstva tveganje. Oba bi si zapravila dobre politične točke, če ne bi uspela in bi se moralna neslavno posloviti. ● J. Košnjek

ljubljanska banka

Gorenjska banka Kranj

GORENJC BANKA
FORMULA PRIHRAVKA

GLASOVA STOTINKA

Iz vsebine :

Hokej: Danes odločitev
o četrtem mestu

Škofjeloški košarki se
obetajo lepši časi

Slovenska vlada na
nedeljski seji

Marke že februarja?

Ljubljana, 13. januarja - Ker v Skupščini Republike Slovenije, kot je znano, ni bilo soglasja k zakonu o javnem dolgu, je slovenska vlada na nedeljski seji obravnavala predlagane dopolnitve zakona, ki naj bi razrešil problem v bankah "zamrznjenih" deviznih vlog občanov. Po zadnjem predlogu, ki ga bo še ta teden obravnavala skupščina, naj bi varčevalci lahko že do 10. februarja dvignili 500 mark, enako vsoto pa še 1. marca in nato še najmanj toliko vsako polovico leta. Za preostalo naj bi država izdala občanom prenosljive republike obveznice neposredno - torej ne preko bank. ● S. Z.

MALI OCASI 217-960

ZUNANJEPOLITIČNI KOMENTAR

MIHA NAGLIČ

Postalo mu je slabo

Komu? Ameriškemu predsedniku. Kje? Za dobro obloženo mizo v Tokiu. Zakaj? Zato, ker ni najboljšega zdravja, in zato, ker je dober politik in (kot se zdi) slab trgovec z avtomobili. In kdaj? Sredi minulega tedna, ko so se slabe novice kar kopčile; ena od njih je sporočila, da so na Hrvaškem sestrelili helikopter z opazovalci Evropske skupnosti.

Nič čudnega ni, če v politiki in njeni medijski pojavnosti slabost šefa najmočnejše države na svetu odtehta nasilno smrt petih mož. Gre seveda za slabost, ki ima več razsežnosti; je, kar je in hkrati prispoloba. Dogodek za tokijsko mizo potruje domnevne o slabem zdravju predsednika in zastavlja prvovrstno politično vprašanje: ali bo splet lahko kandidiral na jesenskih volitvah? Hkrati je ta minljivo pomemljiva medijska epizoda prispoloba za vso slabost sedanja Amerike. Lani se je zdelelo, da so ZDA nekdanen dobrski angel varuh, ki varuje svet pred silami zla in jih vse po vrsti premaguje; v Zalivu užene zlodeja Huseina, komunizem, ki je bil za Ameriko vseskozi nekakšen imperij zla, pa leži po vsem svetu razsut, premagan in njenega usmiljenja potreben.

Seveda zlo ne bi bilo to, kar je, če bi bilo premagljivo; ostalo ga je še veliko in zdaj lahko samo čakamo, kje bo spet udarilo na dan. Vse kaže, da spodkopuje tudi Ameriko samo. Da ni vse O.K., se vidi v hudi težavah ene od paradnih panov ameriškega gospodarstva - v avtomobilski industriji. Ena od nalog G. Busha je zato bila, da v dvanajst dni trajajoči pacifiški turneji "prepriča" sogovornike, naj ne kupujejo le japonskih, ampak tudi ameriške avtomobile in avtomobilske dele. Poznavalci pravijo, da se dobri politik v logi trgovca ni najboljši obnesel.

Naj bo z Ameriko tako ali drugače, dobro ali slabo, nas je vsekakor bolj ganila smrt širih opazovalcev ES in njihovega pilota. Potem ko smo v evoriji božičnih dni podlegli dobremu občutju in se že skoraj prepričali, da je - v prispolobi rečeno - dobro tudi pri nas zmagalo nad zlím, slovenski David nad jugoslovanskim Goljatom, nas je sestrelitev helikoptera dodbora strelzila in navdala z bojanjino, da utegne "imperij zla" vrniti udarec. Se bo po 15. januarju zgodilo kaj podobnega, kot se je po 26. juniju? Malo verjetno. Takrat smo bili še sami, tokrat imamo že močno oporo v severozahodnem zaledju. Z jugoslovnogrednega neba nam sicer še lahko zamiglja kakšno slabo znamenje ali pa udari kaka strela. Pa vendar: ali niso bolj zaskrbljajoča tuzemska znamenja, po katerih je mogoče soditi, da stari skušnjavec spet odseda nas same? V vseh najvažnejših družbenih ozirih - gospodarskem, socialnem, političnem in kulturnem - se kažejo slabosti, ki jih ni treba naštaviti. Omenimo le nedavni Peterletov obisk na Dunaju, ki je šolski primer za nesprejemljivo in nediplomatsko soliranje. Kako more šef vlade v tako občutljivem zunanjepolitičnem trenutku odpovedati na tuje brez vednosti zunanjega ministrstva? In tam pričevati o nasprotnih, ki bi jih moral razresiti doma! Saj ne da bi navajali za predsednika Kučana ali ministra Rupla, a dejstvo je, da sta za nastop v tujini pristojnejša od ministrskega predsednika Peterleta.

V nenehnem spoprijemu dobrega in zlega na svetovni politični sceni Slovencem zadne čase ni kazalo slabo. Če nam bo kljub temu postalo tako - se pravi slabo - se ne bo mogoče izgovarjati na to, da nas je udarilo od zunaj. Slabo je v nas samih. Zunaj je lahko samo še slabše: "Tisto, cesar se zelo boji, se ne bo zgodilo: zgodilo se bo slabše." (J. Rostand) - Potrudimo se tedaj, da bi postali boljši.

Predlog novih zamudnih obresti

Ljubljana, 13. januarja - Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije je po številnih protestih na odlok o zamudnih obrestih, ki so po prvotnem sklepu preračunano na letno raven znašale več kot 28 tisoč odstotkov, konec preteklega tedna sklenil, da to področje "sistemske" uredi s predlogom posebnega zakona, ki naj bi ga sprejela skupščina. Obrestna mera naj bi bila posledje vezana na stopnjo drobnoprudajnih cen v preteklem mesecu, povečana za 40 odstotkov, ki tako kljub vsemu predstavlja kar zajetno realno kaznen zamudnikom. Pri tem se predlagatelj zakona sklicuje na uveljavljeno prakso poslovnih bank, kjer kaznen znaša med 20 in 30 odstotki, ki da predstavljajo realno ceno kapitala. Posebej je zaradi sporov o dosedjanju načinu izračunavanja poudarjeno, da se obresti zaračunavajo po konformni metodi, znan pa je že tudi podatek za januar, v katerem bodo po decembrski rasti cen, če bo zakon sprejet, veljale obresti v letni višini 659 odstotkov. ● S. Z.

Zeleni opozarjajo ministra

Ljubljana, 10. januarja - Poslanci Zelenih v slovenski skupščini v odprttem pismu predsedniku Slovenske akademije znanosti in umetnosti pozivajo SAZU, naj se javno odreže izjavi glede zavrnjanja vzrokov za predčasno zaprtje krške nuklearke.

Zeleni opozarjajo, da je odbor za energetiko pri SAZU povsem zamolčal tveganja, ki so povezana z varnostjo delovanja JE Krško. Hkrati pretirano ocenjuje stroške predčasnega zaprtja na 4 milijarde nemških mark. Poslanej poudarjajo, da nuklearka stoji na potresnem območju, saj je bila njenja lokacija določena na podlagi polnicih in ne znanstveno-strokovnih odločitev. Zanemariti ne gre tudi problema skladisčenja radioaktivnih odpadkov, ki ga je dej nis rešil se nikjer v svetu. V Sloveniji nočejo nikjer sprejeti v skladisčenje niti nikdo v srednje radioaktivnih odpadkov. Razen tega so izredno ranljivost te elektrarne razkrile grožnje JA med vojno v Sloveniji.

Zeleni ocenjujejo zamolčanje odbora za energetiko pri SAZU o ranljivosti JE Krško za nekorektno, saj pomeni zlorabo vsebine delovanja SAZU za politično-energetske cilje. Poslanci Zelenih predlagajo, da bi omenjeni odbor svoja stališča pripravil skupaj z akademiskim odborom za varstvo okolja. ● S. S.

GLAS

Ustanovitelj in izdajatelj:
Časopisno podjetje GORENSKI GLAS
KRAJN

IZ SLOVENSKEGA PARLAMENTA

Republiški poslanci začenjajo z dedičino preteklega leta

Vroče ogrevanje s pokojninami, zdravstvom, davki in zadrugami

Pričakovati je tudi razpravo o zaupnici oziroma nezaupnici vladu in mandatarju za sestavo nove ter o razpisu novih volitev, kar je ta čas najaktualnejša slovenska politična tema.

Ljubljana, 14. januarja - Zbor občin in družbenopolitični zbor sta sklicana že za danes. Bremeni ju dolg seznam v preteklem letu nedokončanih zadrug, o katerih zboru še nista dokončala razprave, o nekaterih še nista sklepala ali pa morata uskladiti stališča. To so zakon o zdravstveni dejavnosti, zakon o lekarniški dejavnosti, zakon o prometnem davku, zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, problematika vračanja v bankah deponiranih deviz občanom, neuskajena pa še nista

zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju in zakon o zadrugah. Jabolko spora so posamezni, vendar zelo pomembni členi. Pri zakonu o spremenjanju deviznih vlog občanov pri Narodni banki Jugoslavije v dolgu Republike Slovenije gre za prerekanje, ali naj bi dobili varčevalci obveznice države (nasprotniki tega menijo, da je to potuha bankam in poštovanje njihovega denarja) ali devize, cesar pa Slovenija ta hip po mnemenu predstavnikov vlade ni sposobna speljati. Zakon o pokojninskem in invalid-

Značilnosti predlaganih zakonov

Osnutek zakona o socialnem varstvu predlaga uvedbo celovitega sistema socialnega varstva, kar je bilo doslej urejevano z zakonom o socialnem skrbstvu, samoupravnim sporazumom o ureditvenju socialnovarstvenih pravic ter drugimi zakoni in predpisi. S tem zakonom bo država vzpostavila javno službo za področje in ustvarila pogoje za vključevanje zasebnega sektorja, razen njega pa sistema dobrodelnosti, samopomoči in drugih oblik prostovoljnega dela.

Predlog za izdajo zakona o družinskih dajatvah bo opredelil vse dajatve, do katerih je upravljena družina ob in po rojstvu otrok. Te dajatve družini so denarno nadomestilo za čas porodniškega dopusta, materinski dodatek, pomoč za opremo novorojenčka in otroški dodatak.

Padla še zadnja celodnevna šola Helene Puhar

Kako obdržati dobro šolo

Kranj, 13. januarja - Z drugim šolskim polletjem bo formalno, poskusno pa je že z novim koledarskim letom, padla še zadnja celodnevna osnovna šola v kranjski občini, to je šola s prilagojenim programom Helene Puhar na Zlatem polju. Kot je dejal ravnatelj Stane Konc, je razlog predvsem spremenjen način finančiranja šole. Novi republiški normativi in standardi med drugim natančno opredeljujejo, kako je treba oblikovati oddelek in kdaj ga lahko delijo v skupine. Nova republiška zakonodaja, ki bo tudi osnovne šole spravila pod finančno marelo republiškega proračuna, namreč celodnevne šole ne pozna več.

To je treba povedati predvsem zato, da kdo ne bi po krivici obtoževal kranjskega izvršnega sveta, češ da je zaradi denarnih zadreg pokopal še zadnjo celodnevno šolo v občini. Nasprotno, za ukinitev so se odločili, kot je dejal Stane Konc, v šoli sami. Škoda, da se niso pripravljeni potegovati za razliko v denarju nad t.i. nacionalnim programom, ki ga bo financirala republika, v občini. Škoda predvsem zaradi narave te šole oziroma otrok, ki jo obiskujejo.

Celodnevna šola Helene Puhar, ki je zaživila 1978. leta in sprejema učence iz kranjske ter tržiške občine, namreč slovi po kvaliteti pouka. Med drugim je bilo do zdaj kar 40 različnih intenzivnih dejavnosti. Raven bo z novo organizirano težko zadržati, čeprav ravnatelj obljublja, da se za učence in starše v bistvu ne bo nič spremenilo. Dejavnosti bodo skrčili na osnovne telesnovzgojne, tehnične, likovne in glasbene, druge pa prenesli v oddelke podaljšanega bivanja. Za 165 učencev šole so zaenkrat po interesu staršev oblikovali tri oddelke podaljšanega bivanja, dva pa za 29 učencev v oddelku za delovno usposabljanje. ● H. Ješovček

Peterletova vlada še želi vladati

Po programu do konca

Ljubljana, 13. januarja - Kljub kar zanesljivimi znakom, da volitve koncem aprila niso veliko verjetne, je slovenska vlada na seji pretekli teden sprejela zelo obsežno opredelitev najnajvečjih aktivnosti v tem času. Na spisku so predvsem izredno številni zakoni, za komaj (vsaj tako upamo) priznano mlado slovensko državo pa prihaja tudi izredno zahteveno obdobje začetka sodelovanja s svetom.

Kot je na novinarski konferenci povedal predsednik Lojze Peterle, je prepričan, da je mogoče, če bo le resnično obstajala prava politična volja, volitve pripraviti do konca meseca aprila. Zadnji dogodki sicer kažejo, da so v Dolskem nekateri "držali fige v žepu", saj že odkrito nastopajo proti sporazumu, ki so ga podpisali, to pa po besedi Lojzeta Peterleta, da ne pomeni, da se lahko delo vlade v teh zahodnih časih ustavi. Predsednik ni prepričan, da vlada v parlamentu nima večine, saj skrajno nekorektno ravnanje nekaterih utegne odprtini zaveznike, na katere so računali. Položaj po strankarskih poteh sploh preverjajo.

Za čas do dogovorenega roka volitev je vlada tokrat sprejela seznam najnajvečjih aktivnosti, ki obsegajo 24 zakonov, ki so že v skupščinskem postopku sprejemanja in si bo vlada prizadevala za njihovo sprejetje. Med njimi je gotovo najspornnejši zakon o lastninskom preoblikovanju podjetij (in vrsta zakonov, ki to področje spremeta), zakon o zadrugah in zakon o gozdovih, o katerih, kot je znano, v skupščini zaenkrat velja hudo nesoglasje, ali bolje spor. Kar težko je izložiti se druge najpomembnejše: o prometnem davku, o obrti, o varstvu okolja, o socialnem varstvu, da pokojninskoga in zdravstvenih, ki se tudi niso sprejeti, niti omenjeni, ne naštevamo. Izvršni svet poleg tega do konca aprila namerava v postopek sprejemanja novih 27 zakonov, ki poleg petih zakonov, ki bodo volitve sploh omogočili, posegajo na izredno široko področje. Reorganizirala naj bi se državna uprava, novo uređilo sodstvo, zunanjeprovinsko polovito, trgovina, dočakali naj bi tudi večkrat zahtevani zakon o so-upravljanju delavcev. Najnajvečja pa je seveda naloga, da se čimprej sprejme državni proračun, saj smo že stopili v novo leto. Med drugimi najpomembnejšimi aktivnostmi bodo v prvi tretejini leta v ospredju pripravne na pogovore z različnimi mednarodnimi političnimi, bančnimi in drugimi organizacijami, ki naj bi utrli pri Slovenije kot samostojnej države v mednarodnem sodelovanju, možnosti mednarodne finančne pomoči, v tem času pa naj bi bila zasnovana tudi nova družinska politika in kulturna zakonodaja. ● S. Z.

pada, delavci v zadrugah pa zadržati tega ne bodo na cesti.

Jutri in v četrtek, 15. in 16. januarja, pa so sklicane redne seje zborov republiške skupščine. Iz obsežnega dnevnega reda (po 16 točk vsak zbor) sklepamo, da najverjetnejše zbori dela v eni runci ne bodo končali. Obravnavali bodo med drugim predlog zakona o socialnem varstvu, predlog za izdajo zakona o družinskih dajatvah, predlog za izdajo zakona o prisilni poravnavi in stečaju z osnutkom zakona, predlog za izdajo zakona o evidencah s področja javne varnosti, predlog za izdajo zakona o odlikovanju Častni znak svobode Republike Slovenije ter nekatere spremembe zakonov o vojaški dolžnosti, političnem zdrževanju in deviznem poslovanju. Za sredo je sklicana tudi skupna seja vseh zborov. ● J. Košnjek

Narodni demokrati tudi na Jesenicah

Jesenice, 13. januarja - Kot smo izvedeli, je bil v začetku preteklega tedna na Jesenicah ustanovljen občinski odbor SDZ - NDS, ki ima 22 članov. Izvolili so upravni odbor, ki mu predseduje Velimir Pust, tega že drugega, tokrat uspešnega poskusa ustanovitve, pa so se iz republiškega vodstva udeležili Andrej Ster, Borut Bajželj in Leon Petrevič. Kot nam je povedal predsednik Pust, se bodo temeljito lotili preverjanja poteka denacionalizacije in lastnjenja in o tem, zlasti nepravilnostih, za katere tudi na Jesenicah niso imuni, pripravili okroglo mizo. ● S. Z.

Socialdemokratska unija Slovenije

Rešitev so le volitve

Ljubljana, 13. januarja - V petek je najmočnejša izvenparlamentarna stranka v Sloveniji Socialdemokratska unija na novinarski konferenci razložili svoje poglede na trenutni postdemosovski politični položaj v Sloveniji. Po besedah Rastka Močnika so zadnja dogajanja le poceni triki, ki skušajo vreči javnosti pesek v oči. Resnica je, je poudaril, da ljudje od svojega dela že ne morejo več preživeti, omejujejo se državljanske pravice, civilno družbo pa je nujno "rešiti izpod nacije in cerkve". Glavna naloga SDU je rekonstruirati slovensko politično levico, za katero je nevzdržno, da jo predstavljajo le pripadniki nekdajnega režima, čeprav je dejstvo, da je velik del prebivalstva skupaj s SDP zaprt v nekakšen geto, nesprejemljivo. Gospodarsko razsulo utegne še v tej zimi ogreti ulice, medtem pa politiki sklepajo take in drugačne kupčije. Iškanje podpore predsednika vlade Lojzeta Peterleta pri SDU in celo SDP (za ustrezne ministarske stolice seveda) je označil kot brezglavo dejanje. Prav socialdemokrati prenoviteli pa po mnjenju SDU kvartijo normalno perspektivo slovenske levice. Kot stališča stranke do trenutnih dogajanj pa so predstavili naslednje zahteve: takojšnji odstop celotne sedanje vlade, čimprejšnje volitve, nujnost gospodarsko kompetentne vlade in reorganizacije državne uprave ter razglasitev akutne gospodarske krize in zato nepretrgano zasedanje parlamenta na skupnih zasedanjih. ● S. Z.

Vladna kriza in volitve na slovenski politični sceni

Bo Peterle zdržal do volitev

Demosov predlog za razpis parlamentarnih volitev aprila se kaže kot vedno bolj neuresničljiv. V najboljšem primeru, če bi potekala predvolilna opravila brez zapletov, bi bile lahko volitve junija. Zaradi tega je postal še bolj zapleten obstoj sedanja vlade.

Kranj, 13. januarja - Slovenska politika se je zato spremnila v pravo trgovanje, saj se vrstijo najrazličnejša, pred časom težko verjetna srečanja strankarskih veljakov. Ker tudi vlada sama več ne ve, ali ima še podporo v parlamentu ali ne, je Peterletov kabinet vedno bolj podoben potapljači se ladji, na kateri 27-člansko posadko ovseda panika, vedno več članov posadke pa ni več zadovoljnih s kapitanom, v tem primeru premierom Lojzetom Peterletom.

V igri sta dve rešitvi slovenske politične in s tem parlamentarne vladne krize. Prva zagovarja podporo sedanjemu vladi do volitev, ne glede, kdaj bodo: ali aprila ali kasneje. Druga pa meni, da je rešitev nova vlada z novim mandatarjem, ki bi bila strokovno sposobna izpeljati najnajnovejše naloge in državo potegniti iz gospodarske krize, medtem pa bi se normalno pripravljali na volitve, ki naj bi bile jeseni, do roka, ki ga določa nova ustava. Vsaka od teh rešitev ima dobre in slabe strani. Podaljševanje zaupanja tej vladi bi samo poglibilo krizo, zato je treba čim prej izvesti nove volitve in postaviti zaupanja vredno

vlado, ki bo vladala daljši čas. Zato tudi izvolitev nove vlade sedaj ne bi bila smiselna, saj bi kvečjemu vladala do novih volitev jeseni, to pa je čas, ki bi ga potrošila za zagon in organizacijo, otipljivejših rezultatov pa ni pričakovali, saj vlada ne bi skrbela samo za vladanje, ampak bi bili njeni člani nujno potegnjeni v volilni boj. Zmehšjava je torej popolna, vendar se utegne ta vozel v kratkem razvozljati.

O usodi sedanje vlade bomo v Sloveniji razpravljali. Tudi sam predsednik Peterle pravi, da v takih razmerah ni mogoče delati, zato naj bodo volitve čim prej. Peterle in tudi njegova stranka Slovenskih krščanskih demokratov menijo enako in dodajajo, da ta vlada lahko ostane do volitev. Temu mnenju se pridružuje Liberalna stranka, ki meni, da je treba do izvolitev nove vlade sedanjemu omogočiti normalno delo. Slovenska kmečka zveza - Ljudska stranka in SDZ - Narodna demokratska stranka. Socialdemokratska stranka in Zeleni terjajo predčasne volitve, na katerih bi dobili tudi novo vlado. Dr. Pučnik namreč dvomi, da bi sedanja vlada dobila v parla-

mentu nezaupnico. Zato do nove ne bi mogli priti in so rešitev samo čim prejšnje volitve.

Najodločnejšo potezo je potegnila Demokratska stranka. Za novega mandatarja je predlagala Igorja Bavčarja, ob tem pa sprožila akcijo iskanja za veznikov predvsem pri socialdemokratih, zelenih, liberalnih demokratih in socialistih. Skupščinska večina s tem še ne bi bila zagotovljena, zato so v njihovi računici tudi neodvisni poslanci. Ker je Bavčarjeva zmaga vprašljiva, se je pojavit nov kandidat za predsednika vlade - dr. Janez Drnovšek, ki naj bi ustrezal tako opoziciji kot nekaterim strankam sedanjemu poziciji. Drnovšek se pretekel teden še ni odločil, pa tudi možnosti kandidiranja ni zavrnili. Nekdanji član zveznega predsedstva še vedno razmišlja o kandidaturi za predsednika republike. V zanimivem položaju so se znašli prenovitelji. Njihovi glasovi bodo za izvolitev vsakega novega mandatarja potreben, vendar je pri sodelovanju s socialdemokratskimi prenovitelji pri drugih strankah zadržanost zaradi njihovega komunističnega porekla.

Prenovitelji ne skrivajo interesa za sodelovanje v morebitni novi vladi, njihove ambicije pa ne ostajajo samo pri enem ali dveh ministrih, ampak merijo kot najmočnejša parlamentarna stranka mnogo višje. V tajnosti skrivajo tudi svojega kandidata za mandatarja. Pred časom se je omenjalo ime Janeza Kocjančiča, tako kot so liberalni demokrati igrali na bivšega direktorja Gorenja Hermana Rigelnika. Slišati je tudi napovedi, da imajo tudi nekatere druge stranke v zalogi kandidate za morebitnega novega predsednika vlade.

Slišati je tudi oceno, da so se Demokrati z Bavčarjem prenagliili in bi morali vreči ime v javnost šele, ko bi bil znan dogovor o prihodnjih volitvah in ko bi imeli zagotovljeno skupščinsko večinsko podporo. Ker je ob Bavčarju in dr. Drnovšku kup neznank (vprašanje večinske podpore, pripravljenost Drnovška prevzeti kandidaturo, nepredvidljiv izid glasovanja o zaupnici Peterletovi vladi), se zna zgoditi, da bo ta vlada še vladala do prihodnjih volitev, ki naj bi bile junija, če bomo seveda sposobni političnega sporazuma. ● J. Košnjek

Pred volitvami na Gorenjskem

V stiskah odločajo tudi strasti

Ker se na tak ali drugačen način bližajo volitve, smo se v Gorenjskem glasu odločili, da na začetku predvolilnih aktivnosti povprašamo najprej občinske strankarske organizacije o tem, kako ocenjujejo zadnje dogodek, prehodno pot, dosežke in spodravljanje v teh slabih dveh letih demokracije in zlasti, kaj si obetajo. Začeli smo na začetku Gorenjske: na Jesenicah.

Roman Savnšek, predsednik občinskega odbora Socialdemokratske stranke Slovenije Jesenice: »Predvsem kaže poudariti, da strankarsko življenje pri nas še ni razvito. Zato ljudje še ne razumejo in si po svoje razlagajo delo in dosežke posameznih strank, zlasti gospodarske razmere pa močno vplivajo na ocene ljudi. V kriznih razmerah ljudje ocenjujejo položaj predvsem s čustvom in v takih razmerah je izredno lahko manipulirati z ljudmi. Tak položaj je zelo neugoden za pripravo volitev, saj se bo že s poceni demagogijo lahko zavedlo ljudi. Težko bo volilcem povedati, kaj je bilo storjenega v preteklosti za izboljšanje stanja, saj bo kaj lahko okrititi Demos za današnji položaj. Za bodoči položaj socialdemokratov bo odločilnega pomena za strankarsko povezovanje program in sorodnost pogledov pri tem. Na položaj vidim predvsem v nadaljnjem sodelovanju s strankami nekdajnega Demosa na levi sredini. Tudi prihodnje volitve, po mojem mnenju, ne bodo realne. V teh časih bo poudarek na socialnem delu programov, ki utegnijo biti seznam velikih obljub, pomembno vlogo pa bodo odigrale tudi osebnosti posameznih strank. Sam sem prepričan, da je mogoče socialne stiske reševati le z gospodarsko sanacijo, saj je socialnih pomoči še preveč in za delo demotivira ljudi. Jesenice so v izjemno težkem položaju in mi, ki smo v bistvu v opoziciji, se trudimo, da sodelujemo konstruktivno. Ocenjujemo, da je občinska vlada načrtala vse, kar je bilo mogoče glede na razmere. Rešitev vidim v dosledni izpeljavi sprememb gospodarskega sistema, lastninjenja in ustvarjanje pogojev za dotor tujege kapitala. Imamo velike še neizvite poteze, ki mi vlivajo precejšen optimizem.«

Oto Kelih, predsednik občinskega odbora Stranke demokrat-

tudi z namerno povzročeno neslepčnostjo, je dovolj zgovorno, čeprav nič ne objaviti, kdo noč sodelovati. Poslanci naše stranke sodelujejo več kot 90-odstotno in poslancem, ki z odsotnostjo povzročajo nesprejem zakona o zadružah, ne zaupam več. O novi vladi se bomo pogovarjali šele takrat, ko nam bo kdo ponudil boljšo, z boljšim programom, opozicija pa samo kritizira in nič ne predlaga. Predvsem pa se bomo moralni naučiti: »Vlada naj narodu služi in ne vlada!« Na Jesenicah kmetje predstavljamo komaj odstotek prebivalstva in imamo 8 odstotkov odbornikov v skupščini. Čeprav nismo povsem zadovoljni z vsemi dogajanji, pa moramo priznati, da je bilo za naše področje kar nekaj razumevanja. Nedorecene zakonodaja in

službe nam povzročajo kar precejšnjo škodo in postajamo nestrpni nad počasnim urejanjem. Novim časom se zelo počasi učimo, tudi na vasi in tu bi si že zeleli tudi občinsko pomoč. Zadnji čas je, da pozornost iz industrije preusmerimo tudi na avtohtono prebivalstvo, ki je skrbno negovalo to pokrajino in slab je, da ne najdemo skupnega jezika s Triglavskim narodnim parkom. Slabo je, da zavira razvoj. Kmet je v teh obmernih krajih tudi izjemno pomemben branik domovine, saj varuje svojo posest, svoj prag in svoj dom. V predvolilnem času bo veliko »farbanja« in laži, za mene pa je najpomembnejše, da najdemo pot kako prav izkoristiti in vnovčiti velike naravne danosti, ki jih imamo. Nujen je razvoj obrti, stovitvenih dejavnosti, najpomembnejše pa bi bilo, da dobimo možnosti, da razvijemo svojo pamet, svojo delavnost in svojo poslovnost. Zgledi v tujini, kjer smo pred kratkim bili, to potrjujejo.● S. Žargi

STRANKARSKE NOVICE

Andrej Novak

Dražgoše so trpele

Škofja Loka - Škofjeloška liberalno-demokratska stranka je ob 50. obletnici dražgoške bitke kot stranka edina organizirala spominski pohod v Dražgoš.

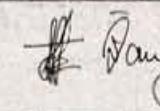
»Pred prvimi svobodnimi volitvami je ZSMS, v kateri ima korenine LDS, negotova tradicije NOB, kot smo tedaj rekli, z raznimi pohodi, prireditvami. Lani se je, tudi z novo postavo v občinskem odboru, to spremeno. Tokrat organiziramo pohod v lastni režiji, brez »pokroviteljev«. Gre za manifestacijo odnosa do boja proti fašizmu, ne za opredeljevanje do zgodovine. Patronat nad praznovanjem v Dražgošah mora imeti občina, ne glede na to, ali je to občinski praznik ali ne. Dražgoške bitke si ničke ne more v populnosti lastiti; ne borci ne občina ne krščanska demokracija. Dražgoše so trpele, vse bolečine je treba spoštovati. Zato smo se odločili, da pohod postane akcija vseh gorenjskih liberalnih demokratov,« je dejal predsednik škofjeloške stranke Andrej Novak. ● H. J.

SDZ - Narodna demokratska stranka

Kritično in praznično

Ljubljana, 13. januarja - Kot poroča STA, so se na petkovi seji sveta SDZ - NDS zavzeli za čimprejšnje volitve, vendar ne način volilne zakonodaje in časa trajanja predvolilne tekme. Ocenili so, da se je Demokratska stranka v Dolskem zavzela za aprilске volitve zato, ker je vedela, da to ne bo mogoče in je na tak

NOTRANJE POLITIČNI KOMENTAR

STEFAN ŽARGI

Volitve

Ko je na predzadnji dan starega leta Slovenijo obšla novica o ukiniti vladajoče koalicije političnih strank Demos in sklep o pripravi novih parlamentarnih volitev, je mnogo skeptikov na eni strani in poznavce zahtevnosti volilnih priprav na drugi preročevalo, da se dogovori iz Dolskega ne bodo mogli tako enostavno uresničiti. Za navidezno enotnostjo strank na oblasti in tistih v opoziciji o potrebnosti čimprejšnjih volitev, namreč tičjo hudo različne interesi, zlasti pa različna spoznanja o tem, ali je za posamezno stranko, glede njenega ugleda, popularnosti in priljubljenosti - skratka razpoloženja ljudi - bodočih volilcev, res pravi čas za volitve. Jasno je namreč, da dobri trije meseci ne ponujajo kakšnih posebnih možnosti volilnih kampanj, saj v tako kratkem času tudi ne morejo bistveno vplivati na odnos ljudi.

Ce v tej luči pogledamo na rezultate prvega sestanka političnih strank - v prvi "rundi" so sodelovale le v parlamentu sodeljujoče stranke - ne smemo biti presenečeni nad skromnim obsegom dogovorjenega. Z vso silo so na dan bruhiče z različnimi ocenami stanja in s tem interesu spodbujene razlike, ki ob vsej zapletnosti in zahtevnosti priprav na volitve, potrjujejo pesimiste v oceni, da aprilske volilni rok ni stvaren. Jasno je le, da se je s prese netljivimi in zato zelo odmevnimi izjavami - kot je bila izjava Demokratske stranke o odvzemuh njene podpore sedanjemu vladi - in ponujočih ter zmerjaških reakcijah - tokrat sta si jih privočila predstavnika Liberalne in Narodno demokratske stranke - volilna kampanja z vso silovitostjo že začela. Volilna kampanja, ki bo, kot kaže že sam njen začetek, zlasti nam, ki smo še vedno nenačajeni mnogih postopkov in metod značilnih in običajnih za tovrstne čase v razvitih demokracijah, postregla s številnimi, tudi za dober okus prese netljivimi, ali bolje razočarajočimi spoznanji. Na robu tega so že zadnji dogodki v slovenski prestolnici, ko so se ob (sam) najavili mandatarstva ministra Bavčarja pojavila še številna nova imena in vodilni politiki, nekateri oboroženi kar v prenosne računalnike vnesenimi podatki o številu poslancev in odstotkih glasov, poskušajo sklepati najrazličnejše, tudi najnenačajnejše koalicije. Prav uspeh pri sestavi nove vlade - pa naj gre za na novi strankarski koaliciji utemeljeno novo "politično" vladu, ali prehodno vladu strokovnjakov - utegne volitve občutne odložiti. Kljub temu bodo seveda bistvene kalkulacije o tem, kaj bo volilce najbolj prepričalo: doslej (ne)opravljeno delo, argumenti, program, osebnosti, ali pa bodo preprosto, kot na zadnjih volitvah, glasovali "proti". V javno mnenje je bilo že doslej vnesen veliko izkrivljanje dejanskega stanja, pritisik in (demagoška) spremnost nekaterih pa bosta to stanje samo poglobili.

Se ene plati prihajajočih volitev ne bi smeli spregledati. Volitci živijo v občinah in rezultati dela lokalnih oblasti, ki so seveda strankarsko sestavljene, bodo vplivali tudi na volitve v državni parlament. Odločeno je že, da volitev v občinske parlamente pred spremembou organiziranosti lokalnih skupnosti (po zadnjih novicah naj bi to trajalo kar dve leti) ne bo. Ob tem dejstvu je veliko vprašanje, kako bomo volili 22 predstavnikov regionalnih interesov v Državni svet in kako bo določevana večina pri morebitni kombinaciji večinskega načela s proporcionalnim tudi pri volitvah v Državni zbor. Zelo zanimivo je tudi vprašanje, kako bodo ob enodomnom državnem parlamentu - Državni svet namreč ni čisto pravi drugi zbor - še kar dve leti delovale trodomno (po najboljši "maniri") časov, ki so nepreklicno za namen) sestavljene občinske skupščine in v kolikšni meri bodo nova razmerja med strankami na ravni države vplivale na ta razmerja v občinah. V predvolilnem času, ki utegne ob začasni vladi trajati skoraj celo leto, sta možni dve taktiki: kratkoročna - storiti vse, da se oblast za vsako ceno (in ne glede na ceno) obdrži, in dolgoročna - na področjih in v občinah, kjer delo ni bilo uspešno, takoj ukrepati in vsaj z izkazano voljo rešiti, kar se rešiti da. Sedanje občinske vlade so tudi na Gorenjskem dosegle kaj različne rezultate in po volitvah, čeprav le na republiški ravni, bo priložnost, da se slabo poračuna. Ce tega ne bo, se bojim, da postane nadaljnjo odvzemjanje pooblaščen občin in skrajna centralizacija, še povsem logičen proces.

STRANKARSKE NOVICE

način razcepila Demos. Demokrati si, po njegovem mnenju, prizadevajo zavlačevati z volitvami, razbiti tudi druge stranke, pridobiti še nekatere druge poslance in tako postati stranka elite, ki si brez programa skuša prisvojiti oblast. NDS podpira sedanjega predsednika vlade, dokler ne bo predlagan nov mandatar, ki bo sprejemljiv za ves slovenski narod. Narodni demokrati si bodo prizadevali za poštenost in načelnost v politiki, borili se bodo proti divjim privatizacijam, zahtevali bodo pluralizacijo sindikalnega življenja in se upirali vraćanju socializma. Zelo so razočarani in nad mediji in zlasti javnomenjskimi raziskavami, ki so po njihovem mnenju zelo strankarsko obvarvani.

Po delovni seji so s predstavniki političnega življenja iz Slovenije, Hrvaške in Zamejstva tudi s kulturnim programom proslavili tretjo obletnico ustanovitve Slovenske demokratične zveze, katere nasledniki so. ● S. Ž.

Stranka demokratične prenove

Samo za vladu novega razvoja

Ljubljana, 13. januarja - Politična direkcija SDP je konec pretekla tedna izdala sporočilo za javnost, v katerem poudarja, da si bo prizadevala le za takšno vladu, ki bo v kratkem času sposobna dosegiti preobrat na razvojnem, gospodarskem ter socialnem področju. Borili se bodo za nadaljevanje priprav za čimprejšnje volitve, proti prestižnemu boju samozadostnih politikov in strankarskih vrhov in proti razcepom slovenskega političnega prostora na dva tradicionalna nasprotna politična bloka. Zavzemali se bodo za resnejše upoštevanje opozicije in povezovanje slovenske demokratične parlamentarne in izvenparlamentarne levice ter zavezništvo s novim političnim centrom, Igorja Bavčarja in druge kandidate za novega mandatarja slovenske vlade pa vabijo, da predstavijo svoje programe za premik z mrtve točke. ● S. Ž.

Koroška pri sosedu

V razmišljajih, načrtovanjih, prizadevanjih... da bi bili v krajevni, komunalni samoupravi v prihodnje čim bolj racionalno podobni Evropi, pri čemer se s pogledom najprej in naraže zazremo onkraj meje na avstrijsko stran, smo včasih naranost smešni. Kot tisti konj s plasnicanami na očeh, ki naj bi zato, ker ne more gledati ne levo ne desno, zato videl daleč naprej. In če se že obnasamo kot konji, ne bi bilo napak, če bi pomislili, da smo pri tej zazrtosti vendarle tudi sami svoji gospodarji. Ti pa, kadar imajo opravka s konji, gledajo tudi levo in desno.

Povod za tale kratke razmišljajoči utrinek in dobrohoten namig mi je ob precej pregledni stiki gorenjske krajevne komunalne samouprave ta ne vem katerič že "namignila" ocena v vodstvu krajevne skupnosti, kjer pravijo, da svoje občinske može vidijo, če jih ob kakšnem dogodku povabijo v krajevno skupnost: in če se le-ti vabilu seveda odzovejo. Pa bi jih menda tudi predsedniki krajevnih skupnosti v tej občini radi videli večkrat med letom. Tako kot na primer v Radovljici ali pa v kranjski, kjer je redno srečevanje s predsedniki krajevnih skupnosti, ali pa skupaj z delegati zboru KS občinske skupnosti, kar redna delovna oblika in je postalo že navada. Kranjsko občinsko vodstvo ima med delovnimi oblikami celo takšno, da se v krajevni skupnosti sestane z vodstvom KS in se na ta način še podrobnejše in temeljiteje seznaní z željami, razmišljaj... Menda jim to tudi "koristi" pri oblikovanju občinske komunalne (in splošne) politike.

Prepričan sem, da zaradi "takšnega obnašanja" v omenjenih dveh občinah nimajo prav nič slabe vesti, ker niso zazrati samo "tja v Evropi". Včasih je tudi pogled na "sosednjo Koroško" koristen, če ne zaradi drugega, že za to, da veš, kje in kako sosed živi in kaj si zaradi tvojega obnašanja misli o tebi.

● A. Žalar

KRATKE GORENJSKE

Stroka naj da nedvoumen odgovor

Škofja Loka - Ko je župnijski pastoralni svet poslal na svet KS Škofja Loka - Mesto dopis, da se ponovno oživi staro pokopališče v Škofji Loki, je svet KS sklenil, naj o tem posreduje mnenje in podlage stroka in o tem obvestil tudi sekretariat za družbeni razvoj. Decembra pa je sekretariat posredoval gradivo, in sicer poročilo ter predloge za ozivitev pokopališča v Stari Loki, Retečah in Škofji Loki, in predlagal koordinacijskemu odboru vseh štirih krajevnih skupnosti mesta Škofja Loka, da ga obravnavajo.

Na seji koordinacijskega odbora minuli teden so ugotovili, da je treba pridobiti še mnenja stroke, le-ta pa naj se jasno opredeli, ali pokopališče v Škofji Loki DA ali NE. Menili so tudi, da posamezna delovna telesa krajevnih skupnosti niso tista, ki bi lahko sama odločala o tem. Celo zbor krajanov bi bil najbrž v tem primeru premalo, saj se jih običajno udeležujejo tisti, ki so za stvar še posebej zainteresirani. Zato v zvezi z ozivitvijo pokopališča celo menijo, da bi ob morebitnem političnem pritisku odločitev prepustili referendumu ali pa na podlagi širše obveščnosti odločitvi z anketo.

Koordinacijski odbor štirih krajevnih skupnosti pa je bil tudi obveščen, da Zavod za družbeni razvoj skupaj s Komunalnim podjetjem Škofja Loka pripravlja ureditveni načrt za razširitev pokopališča na Lipici in sicer na podlagi izhodišča, da se pokopališče na Lipici ohrani kot centralno mestno pokopališče. A. Z.

Strokovni posvet - Radovljica - Društvo arhitektov Radovljica pripravlja strokovni posvet na temo Naselje, somestje, promet in povezave. Posvet bo v četrtek, 16. januarja, ob 17. uri v prostorih knjižnice A. T. Linharta v Radovljici. ● (az)

Glasilo Dobrave - Godešič - V krajevni skupnosti Godešič v škofjeloški občini je izšlo glasilo Dobrave. V njem obveščajo krajanje o delu sveta krajevne skupnosti. Ena največjih akcij v krajevni skupnosti je bila obnova fasade na več kot 700 let starci cerkvi sredi kraja. V 36 dneh so krajanji opravili več kot 2400 delovnih ur in prispevali za obnovo tudi denar. S prostovoljnimi delom pa so krajanji naredili več kot 650 ur pri popravljanju in urejanju krajevnih poti. Obnovili pa so tudi rekreacijski center. Svet krajevne skupnosti pa se sicer najbolj ubada s pomanjkanjem denarja, saj morajo pokriti še stare račune. V glasilu so tudi prispevki Gasilskega društva, ki je praznovalo 80-letnico, Rdečega križa, športne dejavnosti društva Kondor in prispevki o ponovnem po-kopavanju na reteškem pokopališču. Komisija za postavitev plošč v prvih in drugih svetovnih vojnah v glasilu obvešča krajanje o svojem delu in načrtih za postavitev plošč. S ponovnim izidom glasila Dobrave nameravajo v krajevni skupnosti nadaljevati dolgoletno tradicijo obveščanja krajanov prek svojega glasila.

Z Novinarskega večera na Visokem

Pri objavi zapisa z decembarskega Novinarskega večera na Visokem pod naslovom Začelo se je s "knofi" nam jo je tiskarski škrat pošteno zagodel. Bralcem, še posebej pa Francu Staretu, s katerim se je pogovarjala Danica Dolenc, se opravičujemo in zanimivost objavljamo danes.

Začelo se je s "knofi"

Ko je bil Franc Stare z Luž Še majhen in mu je bilo vse tako zanimivo, naj so bili to gumbi, stari denar, razglednice, posebni kamenčki ali kaj drugega, je mama pogosto rekla: "Pobereš vse kot sraka!" Ampak potihem se ji je verjetno dobro zdelo, da ima njen Franci takšno zbirateljsko veselje. Česa vsega ni prinesel domov! Vse, kar mu je prišlo pod roke, od starih ključavnic in "flint" do odlikovanj, kristalov in fosilov. Kajti Franc Stare je bil kot mlad vnet jamar in vse življenje strasten lovec. Danes ima bogato zbirko vsega mogočega, naj omenimo le 40.000 razglednic, 16.000 znack, cez 4.000 knjig, lepo zbirko mineralov in fosilov, stare časopise, slike... Preveč bi bilo tu naštrevati. Njegova strast pa se prenaša na mlajše robove. Sin Franci, ki živi v Žabnici, se je še bolj kot on vrgel na fosile in minerale, od vnukov pa že ne ve, kateri je hujši in stari ata Franc Stare ne more skriti zadovoljstva, da jabolko resnično ne pade daleč od drevesa... ● D. Dolenc

Posvet s predsedniki KS v radovljški občini

Prednost nalogam lanskega programa

Ob krepitvi krajevne samoupravne bodo letos srečanja z vodstvi KS še pogosteša, sproti pa naj bi usklajevali ob pripravljenosti ljudi v krajevnih skupnostih reševanje problemov in potreb.

Radovljica, 14. januarja - "Lani na začetku leta nas je skrbelo, ali bomo sploh vzdržali in obdržali celotno infrastrukturo v občini. Vam, predsednikom oziroma krajevnim skupnostim v občini gre zahvala, da ste vložili toliko energije, da smo zdržali in naredili celo nekaj več. Res pa je, da nobena začeta naloga oziroma investicija še ni dokončana in bomo z njimi nadaljevali. Usmeritev naj bo, da imajo vse začete ali pa lani začrtane naloge v letosnjem programu prednost. Vse nove naloge pa bo treba najprej uskladiti in se zanje dogovoriti skupaj z ljudmi v krajevnih skupnostih.

Tej spodbudni oceni predsednika izvršnega sveta občine Radovljica Jožeta Resmana, ki je bila hkrati tudi neke vrste bilančna zahvala lanskega leta, na rednem posvetu s predsedniki krajevnih skupnosti v občini, se je minuli teden v četrtek pridružil tudi predsednik občinske skupštine Vladimir

Cerne. Po njegovem je bilo minulo leto pravzaprav srečno, saj so se zgodile stvari, ki se ne bi najbrž več tako srečno ponovile.

Delovna izhodišča, ki se letos kažejo v občini, so obetavna. Res je, da trimesečni "embargo", ki so ga na komunalnem področju doživele občine,

ni ravno dobrodošel za politiko trženja, ki so jo tudi v Radovljici občini vključevali v program, vendar naloge, ki so si jih začrtili, ostajajo v usmeritvi in programu. Ocenjujejo, da bo na cestnem področju v republiki in v krajevnih skupnostih boj enak, kot je bil lani, na stanovanjskem naj bi dobili kriterije za kraje, mesta in naselja, na negospodarskem naj bi izstopalo izobraževanje, na gospodarskem pa skrb občine za dobro gospodarjenje; saj bo od tega odvisno, kako bodo kos potrebam na področju infrastrukture. Sicer pa bodo še kako dobrodošle izkušnje iz lanskega leta, ki so jih imeli v nekaterih krajevnih skupnostih pri delih na telefoniji in na drugih komunalnih delih.

Predsedniki KS so se na posvetu izrekli v prid takšni usmeritvi, pri čemer pa so z naštevanjem konkretnih nalog in ob opozorilih izpostavljal po-manjanje denarja za tako imenovano skupno porabo, potrebe na urejanju cest, preskrbi vodo, cestni signalizaciji in varstvu okolja. ● A. Žalar

Širok in zahteven program

Poljane, januarja - Šele marca, ko naj bi bil sprejet občinski proračun, bo jasno, ali bo svetu KS Poljane s predsednikom Romanom Dolencem in 13 vaškim odborom v 23 naseljih v krajevni skupnosti uspel uresničiti izredno obširen in zahteven komunalni program za letos. Zanj so se opredelili na skupnem sestanku decembra. Predsednik Roman Dolenc pa v zvezi z njim ocenjuje, da je sicer smelo začrtan, da pa je včasih bolje spodbudneje načrtovati. Če pa bodo možnosti za uresničitev vsaj podobne lanskim in bo med krajanji in vaškimi odbori spet pričujoče kar nekakšno tekmovanje (za lansko prizadevanje velja vaškim in gradbenim odborom ter krajnom priznanje in zahvala), potem bo marsikaj iz programa tudi na-rejeno.

Z denarjem za odročne kraje bi radi uredili ceste Gabrška gora - Prdole, popravili cesto proti Graparju v vasi Zakobiljek in razsirili nekaj odsekov na krajevni cesti na Volči. Iz elementarja jih čaka popravilo usada na cesti Volča - Lom s popravilom asfalta, sanacija ceste Krajeci - Delnice, odprava usada na krajevni cesti v vasi Prda in na cesti Volča - Malenski vrh.

Čeprav ima KS dobro vodo-vodno omrežje, jih čaka izgradnja še nekaj protipožarnih baze-nov. Letos načrtujejo dva in sicer v Lomu in Zakobiljeku.

Narediti pa nameravajo tudi študijo za preskrbo z vodo za vas Podobeno in dokončati vodovod v Delnicah. Precej del načrtujejo tudi na lokalnih cestah in sicer asfaltiranje ceste v Malenski vrh, sanacijo ožine na lokalni cesti Poljane - Drnovškov mlin in preplastitev asfalta na tej cesti zaradi velike obremenitve. Adaptacijo ceste Poljane - Javorje na odsek Volča - Brezovce in adaptacija križišča v Krajcih za odcep Delnice z razširitevijo nekaterih kritičnih odsekov.

Precej dolg je tudi seznam krajevnih cest. V programu so odseki za Žabjo vas, izgradnja ceste Srednja vas - Brda, preplastitev asfalta na cesti Drnovškov mlin - Vinharje in Drnovškov mlin - Kremenc ter asfaltiranje odsekov Delnice - Ajter in Lužar ter Hotovlja - Senožet in še rekonstrukcija ceste v makadamu v vasi Podobeno.

Kar zadeva varstvo okolja, so naselja in vasi dobro pokrite z zaboljniki za odpadke. Radi pa bi jih namestili še v vasi Brda in v Srednji vasi. Načrtujejo tudi izgradnjo nove kapelice v vasi Brda in obnovno vnovi v vasi Vinharje in v Malenskem vrhu ter obnovno strehe v Volbenku. Temeljite prenove in ureditve pa se nameravajo lotiti tudi na kulturnem domu v Poljanah.

"Vse bo seveda odvisno od tege, koliko denarja bo imela občina za komunalno," pravi Roman Dolenc. "Osrednji in glavni točki v programu seveda ostajata šola in kanalizacija. Kar pa zadeva številne ceste, ki jih imamo v programu, pa velja upoštevati, da je vzdrževanje makadamskih cest nenazadnje veliko dražje, kot pa so stroški asfaltiranja. ● A. Žalar

Posebna skrb letos izobraževanju

Zabreznica - Na letni konferenci so se v soboto v kulturnem domu v Zabreznici v krajevni skupnosti Žirovnica zbrali gasilci Gasilskega društva Smokuč. Ob navzočnosti gostov iz Žabnic in Ukev v Kanalski dolini in iz pobratenega društva Šalek pri Velenju (iz Sentjakoba na Koroskem so se opravičili) ter predstavnikov občine, KS in sosednjih društv, so v oceni dela zadovoljno ugotovili, da so lani uspešno opravili vse naloge iz programa. Ob pomoči sektorškega poveljnika je še posebno zaživel delo v operativi. Udeležili so se tudi evropskega srečanja gasilcev v Brunešku, ob osamosvojitvi Slovenije pa so posadili lipa. Med vojno so dežurali skupaj s člani GD Zabreznica in KS. Zaradi izrednih razmer v Sloveniji je lani odpadel le izlet za pionirje. Sicer pa so se lani udeležili sektorske voje v Doslovčah, kjer je bilo prikazano tudi gašenje z letalom, skupaj z jesenjimi gasilci pa so se vključili tudi v pomoč beguncem s Hrvašco. Sicer pa se je lani njihova članska B ekipa uvrstila na prvo slovensko državno gasilsko prvenstvo, ki bo junija letos.

Ob 20-letnici ozivitve gasilstva v Smokuču so na konferenci zadovoljni sprejeli informacije podpredsednika izvršnega sveta občine Jesenice Vitomirja Pretnarja, da je v okviru ureditve varškega jedra Smokuča opredeljen tudi prostor za gasilski dom. Sicer pa bodo letos glavno skrb posvetili izobraževanju in tudi obnavljanju opreme in orodja. V občini pa je urejeno tudi zavarovanje gasilcev in gasilskih domov. Tudi letos bodo gasilci iz Smokuča sodelovali na skupnih akcijah in prireditvah. Prva takšna bo že 19. januarja, ko se bodo na Dobraču srečali gasilci jesenjske občine, Beljaka in Trbiža in se pomerili v zimskih igrah v velesalomu.

Na koncu so zaradi podaljšanja mandata izvolili nekaj novih članov v nadzorni in upravni odbor društva, za novega poveljnika društva pa so izvolili Janeza Šebata. Podelili pa so tudi več priznanj. Plaketo gasilskega veteranja za 40-letno delo sta dobila Anton Vovk in Pavel Zupan iz Smokuča. Za 30-letno delo so podelili tri priznanja, za 20-letno 18 in za 10-letno delo 11 priznanj. Spričevala in diplome za izprašanega gasilca pa je dobilo 8 gasilcev, ki so obiskovali 80-urni tečaj. Letno konferenco pa je obogatil tudi kulturni program, v katerem je nastopil mešani cerkveni pevski zbor pod vodstvom Antona Dolarja. ● A. Ž.

Lani so v krajevni skupnosti veliko delali na urejanju cest; med drugim (na sliki) tudi v vasi Hotovalja.

Mladim gasilcem - Prav je, da tudi mlade gasilke in gasilci vedo, da je 1947. leta začelo izhajati strokovno glasilo gasilskih organizacij Gasilski vestnik; da je bil oktober 1949 prvi kongres Gasilske zveze Slovenije, na katerem je bil za predsednika izvoljen Matevž Hace, za poveljnika pa Gorenc Miran Špicar; da je bila 1950. leta ustanovljena Gasilska šola v Zireh, ki pa se je potem decembra preselila v Medvode in da so v šoli 1952. leta letovali gasilski pionirji z Gorenjskega; da je bil 24. in 25. aprila tretji kongres Gasilske zveze Slovenije na Bledu; da je bila 1957. leta prva gasilska loterija; da je bilo 1963. leta sklenjeno, da se bodo v enotni Gasilski zvezzi Slovenije povezovale vse zvrsti gasilskih organizacij - od prostovoljnih in poklicnih, terenskih in industrijskih; da je bil potem 26. junija sprejet odstop predsednika Gasilske zveze Slovenije Matevža Hacetia in da je bil potem za predsednika izvoljen Metod Rotar iz Tržiča... ● (ip)

Želje gasilcev - Da bi bilo letos čimmanj požarov in zaradi njih čimmanj škode; da bi bilo med strankami več razumevanja; da nas ne bi nikdar več preletavali "železni netopirji"; da bi bila vsa gasilska društva (prostovoljna in industrijska) čim bolj uspešna in da bi bilo letos požarno varstvo na Gorenjskem maloga in skrb vse prebivalcev. - Sicer pa bodo letos gorenjski gasilci obiskali gasilski muzej v Metliki. Poleg muzeja pa si bodo v Metliki lahko ogledali tudi mestno hišo iz leta 1869. farno cerkev sv. Nikolaja iz leta 1759, nekdanjo šolo na Partizanskem trgu in rojstno hišo kiparja Alojza Gangla ter pistelja Engelberta Gangla. Ekskurzije bodo še posebno prijetne poleti, saj se bodo lahko popeljali še do Kolpa in v Vinico, kjer je rojstna hiša Ottona Županciča, v njej pa tudi muzej. ● (ip)

Na Bledu o novi socialni zakonodaji

Pomoč družini osnova, otroški dodatek nadgradnja

Zakonske novosti iz socialnega paketa tokrat za tiste, ki bodo te zakone izvajali.

Bled, 10. januarja - Ministrstvo za zdravstvo, družino in socialno varstvo je konec minulega tedna na Bledu priredilo seminar za vodilne delavce centrov za socialno delo na temo zakonskih novitetov s področja zaposlovanja, sociale, zdravstva, stanovanjskih razmerij. Seznanilo jih je tudi z morebitnimi posledicami, ki jih prinašajo novi zakoni. Blejski slušatelji bodo namreč ne samo izvajalci nove zakonodaje, temveč tudi prvi informatorji ljudem, zato je prav, če obvladajo vse odgovore na vprašanja iz nove socialne politike, je posebej za Gorenjski glas povedal FRANC IMPERL, namestnik ministra za zdravstvo, družino in socialno varstvo Republike Slovenije.

Sprejetje pokojinske in zdravstvene zakonodaje je slovenskemu parlamentu ostalo na dolgu še od zadnjih dini minulega leta, osnutek socialnih zakonov prihaja na skupščinske klopi ta teden. Socialno zakonodajo so predstavili sodelavci ministrstva za zdravstvo, družino in socialno varstvo, o zdravstvenem zakonu je govorila dr. Marija Mencej, k besedi so povabili tudi Mitja Brlecija z ministrstva za varstvo okolja in urejanje prostora, ki je razlagal že veljavni stanovanjski zakon, ministrica za delo Jožica Puhar pa je nanihala nekaj drobcev iz programa aktivne politike zaposlovanja.

O zakonih, ki bodo letos in prihodnja leta krojili socialno podobo slovenske družbe, smo že večkrat pisali. Zato smo namestniku ministra za zdravstvo, družino in socialno varstvo, o zdravstvenem zakonu je govorila dr. Marija Mencej, k besedi so povabili tudi Mitja Brlecija z ministrstva za varstvo okolja in urejanje prostora, ki je razlagal že veljavni stanovanjski zakon, ministrica za delo Jožica Puhar pa je nanihala nekaj drobcev iz programa aktivne politike zaposlovanja.

Trdite, da se krog upravičencev celo širi?

Predstava tudi za drugačne

Trenutki, ki blažijo duši bolečino

Kranj, 9. januarja - Predstava kot že mnogo drugih. Vesela, razigrana, polna iskrivosti, prisrčnega humorja, kupa komičnih situacij, v katere se zapletajo igralci na odru. Med gledalci so na abonomajskem četrtekovem večeru sedeli tudi mladi iz škojeloškega Centra za slepo in slabovidno mladino. Da bi lažje spremali gledališke predstave, se v Prešernovem gledališču trudijo že dve leti. Pred vsako predstavo jim namreč omogočijo, da pridejo na oder in pretipajo sceno, ki je sicer ne morejo ali pa zelo slabo vidijo. S pomočjo takšnega "otipljivega ogleda" si lažje predstavljajo oder in kasnejše dogajanje na njem.

Po predstavi, ki jima je bila vsem po vrsti zelo všeč, smo z nekaterimi od 19 deklef in fantov, spregovorili o predstavi, o njihovem doživljanju odrškega dogajanja in o življenju, ki je z njimi nemalokrat zelo trdo in neusmiljeno.

Bojan Žali, 23 let, Vrhnička: "Predstava je bila enkratna. Obiskoval sem že predstave v ljubljanski Drami, vendar so mi te v Prešernovem gledališču veliko bolj všeč. V veliko pomoč mi je, da lahko opipam sceno na odru. Pomagalo bi, če bi lahko na enak način opipal tudi kostume."

Branko Petovar, 16 let, Ljutomer: "V centru sem prvo leto, v administrativni šoli pa v drugem letniku. Poskušal sem že na gimnaziji v Ljutomeru, pa ni šlo. Zato sem prišel sem. Rad bi naredil diferencialne izpite za gimnazijo, se šolal na njej, hkrati pa opravil izpite na administrativni, za vsak primer. Ne, pred tem nimam nobenega strahu. Se pač navadis, če ne moreš, ne moreš. Nič smisla siliti. Današnja igra je bila zelo dobra. Niti to me ni motilo, da nisem sedel v prvi vrsti, čeprav zelo slabo vidim. V vsakdanjem življenju so mi ne zdi prav, da bi vedno imel privilegije zaradi svoje slepote. Zivljenje moraš pač sprejemati takšno, kot je."

Sonja Pušnik, 19 let, Nova cerkev pri Celju: "Že peto leto hodim v to gledališče, nikoli pa se še nisem tako nasmejala kot noči. Zame osebno je zelo pomembno, kje sedis. Če si bližje, imas igralce pred seboj, slišiš drobne premike, danes npr. pahljanje obeh igralk s pahljačami. Pojemnega je tudi vsaka senca, ki jo še uspeš videti. V Škofiji Loki sem pet let, končala sem administrativno šolo. Rad bi opravila diferencialne izpite za srednjo pedagoško šolo, da bi potem lahko študirala defektologijo. Veliko dogovarjanja je bilo potrebno, da sem to dosegla, veliko odrivanja sem medtem doživel. Vse povsod se otepajo ljudi, ki so drugačni. Povetila bi se delu s slabovidnimi. Mislim, da lahko z določeno populacijo ljudi dela samo človek, ki ima podobne izkušnje kot oni."

Življenje vseh mojih sogovornikov ni lahko, zato so trenutki, ko se lahko sprostijo in poveselijo toliko bolj dragoceni. Zato se vsi skupaj še posebno zahvaljujejo Prešernovemu gledališču, ki jim posveča posebno pozornost, in sponzorju, podjetju Hermes iz Ljubljane, ki jim je v letošnji gledališki sezoni kupilo 19 abonomajskih vstopnic za vse predstave. ● Mojca Peternej

Zakonske novosti iz socialnega paketa tokrat za tiste, ki bodo te zakone izvajali.

»Poleg dosedanjih upravičencev do družbene pomoči dobivamo nove kategorije. Ljudi, ki premašijo zaslujivo in ne dosegajo roba preživetja, štejemo med osnovne upravičence do pomoči. Kot nadgradnja pridejo, denimo, otroci kot prejemniki otroškega dodatka, iskalce prve zaposlitve...«

Se bodo otroški dodatki, štipendije in drugi elementi nadgradnje šteli v osnovno za pridobitev socialne pomoči ali ne?

»V osnutku zakona je zdaj kot kompromis s finančnim ministrstvom zapisano, da se te družinske dajatve vstevajo. To-

da parlamentu bomo predlagali ustrezni amandma, ki bo to spremenil, in upamo, da ga bodo poslanci sprejeli.«

Otroški dodatek namreč ne bo več ena od socialnih pomoči?

»Ne, to bo posebna kategorija družinske dajatve. To bo pomoč družini, ki ima zaradi tege, ker ima otroke, večje življenske stroške. Otrok namreč v družinskem proračunu zajema sorazmerni delež, drugačnega, ko je v predšolski dobi, ko se šola ali v odrasčajočem obdobju.● D. Z. Žlebir, foto: J. Cigler

Ministrica Jožica Puhar:

Imeli smo najnižjo starostno mejo v Evropi

Glede nove zakonodaje je slišati očitke, da predlagatelj nima izračunov o njihovih učinkih.

»Pri pokojinski zakonodaji je vse jasno. Nova zakonodaja ne bo terjala novih obremenitev, zadoščala bo sedanja prispevna stopnja.«

Bodo po novem pravice iz pokojinskega zavarovanja bistveno okrnjene?

»Pokojinska zakonodaja ne prinaša veliko novosti, razen zvišane starostne meje kot pogaja za upokojitev. Med evropskimi državami smo imeli namreč najnižjo starostno mejo. Razlog za premik starostne meje so tudi težave v pokojinskom sistemu, ki ga povzroča porušeno razmerje med pasivnim in aktivnim prebivalstvom, ki je zdaj že 1 proti 1.9. Tudi v srednjevropskih državah, kjer se prebivalstvo stara, je to razmerje podobno, podobne pa so tudi težave pokojinskega sistema.«

Se vam ne zdi, da načelo kasnejšega odhajanja v pokoj uveljavljam ravno v času, ko vlada največja brezposelnost doslej in imajo mladi manj možnosti za zaposlitev?

»Res je uveljavljanje novih pravil v tem času nekoliko problematično. Moje osebno mnenje je, da bi kazalo nove pogoje odmakniti na nekaj let in ne samo za eno leto, kar je zdaj obvezljivo v novi pokojinski zakonodaji. Na dolgi rok pa je nedvomno smiselno načelo, naj bi vsakdo preživiljal samega sebe kar najdlje.«

Kakšno možnost pripisujete v skupščini spornemu amandmaju k 51. členu zakona, ki naj bi izenačil pogoje za upokojitev moških in žensk?

»Če odmislimo politične argumente, ki botrujejo razpravi o omenjenem amandmaju, in upoštevamo samo strokovne, potem je izenačevanje pogojev upokojitve za moške in ženske za slednje gotovo krivico. V mislih imam generacijo žensk, ki so imele pretekla desetletja zelo slabe delovne pogoje in neurejeno tako imenovano družinsko infrastrukturo. V evropski pokojinski zakonodaji sicer tudi ne poznamo diferenciranih lestvic, toda za ženske obstajajo druge bonitete. In te obstajajo že desetletja, pri nas pa jih generacija, ki se zdaj upokojuje, ni imela.«

Begunski val se umirja

Na Jesenicah še okoli 250 beguncov

Jesenice, januarja - V jeseniški občini so za begunce lepo poskrbeli. Iz občinskega proračuna je bilo zanje namenjenih 800 tisoč tolarjev. Zdaj se val beguncev umirja in nekateri se že vračajo na svoje domove.

Val beguncev iz Hrvaške, ki je preplavljal tudi jeseniško občino, se počasi umirja. Točnih podatkov o številu beguncev ni, kajti številni, ki zapuščajo svoje zatočišče, se ne odjavljajo, tako da lahko le približno ocenjujejo, da jih je v kraju jeseniške občine še okoli 250.

Begunci, ki so bili nastanjeni v hotelu Triglav in Mojstrani in v počitniških domovih v Kranjski Gori, so odšli v Istru. Nekateri so se v jeseniški občini zelo dobro počutili in tudi iz Istre pošiljali zahvalna pisma, bili pa so seveda tudi primeri, ko zahtevnejši begunci iz Hrvaške niso bili prav posebej zadovoljni in so se nekateri pritoževali.

Tisti, ki so na Jesenicah nenehoma in neutrudno skrbeli za begunce, so ob svojih obiskih pri njih marsikaj doživel. Od tega, da so nekateri, predvsem z ogroženimi območji Osijeka, prišli le v copatah in brez vsega in bili pri nas z vsem zadovoljni in zelo hvaležni, do tistih, ki so bivali v kranjskogorskih hotelih in se med drugim tudi neznansko jezili, če ni bilo takoj pri roki - kozmetičar! Iz bogatejših hrvaških mest so bogatejši prebivalci in begunci sosednje države tudi kar odkrito pripovedovali, da si niso mislili, da je v Sloveniji takšna revščina...

Sto ljudi - sto čudi! Za Center za socialno delo in Rdeči križ na Jesenicah so bili vsi begunci ljudje, ki so v stiski in jim je treba pomagati. Pomoc pa je bila naslednja: iz občinskega proračuna je šlo za nastanitev beguncev 800 tisoč tolarjev, namenili pa so jim tudi denarno pomoč, ki so jo občani namensko zbirali za begunce, dobivali so pakete Rdečega križa Slovenije in mednarodnih humanitarnih organizacij. Še dodatno so zbirali tudi hrano, ki so jo delili tudi socialno šibkejšim prebivalcem občine. ● D. Sedej

POMISEL

Najemniki

Prvi sunek privatizacije stanovanj, ki ga je omogočil sredoktobra sprejeti stanovanjski zakon, je mimo. Nekaj več kot sto tisoč bivših družbenih stanovanj ali približno polovica vseh v Sloveniji je po treh mesecih veljavnosti zakona v zasebnih rokah. Ker se izteka 60-dnevni rok plačila stanovanj po pogodbah, že pri tekajo tudi prva sredstva odkupov na račune nekdanjih lastnikov in njihovi deleži v republike stanovanjske skladne, ki naj bi pomenili materialno osnovo za nacionalni stanovanjski program.

V prihodnjih dveh letih, kolikor časa zakon imenikom stanovanjske pravice omogoča nakup stanovanj pod najugodnejšimi pogoji, se bodo nemara nekateri še odločili za odkup. Mnogi pa si stanovanja ne morejo privoštiti niti na razprodaji, zato se bodo moralni spriznati s statusom kakršnega imajo od prej. Namesto imenikov stanovanjske pravice bodo poslej najemniki. Šest mesecev po uveljavljanju stanovanjskega zakona, torej 19. aprila (čas beži) bodo z lastnikom stanovanja sklenili najemno pogodbo za nedoločen čas. Ta pogodba jim bo omogočila varnost pri trajni uporabi stanovanja, razen seveda, če krivni razlogi ne bodo botravali odpovedi stanovanjskega razmerja. Pravzaprav bodo stanovalci s sklenitvijo najemne pogodbe v boljšem položaju, kot so bili svoje dni kot nosilci stanovanjske pravice. Nova stanovanjska razmerja lastnikom namreč res dajejo večje možnosti nadzora, toda tudi večje obveznosti glede gospodarjenja in upravljanja s stanovanji. Tudi preden bodo sklenjena trajna najemna razmerja, bodo lastniki stanovanj dolžni le-ta pregledati, evidentirati morebitne nepravilnosti in jih odpraviti. Stanovalci pa bodo dolžni upoštevati določen red pri uporabi stanovanja (ne bodo ga denimo, smeli v celoti dajati v podnajem, ne bodo ga smeli nenamensko uporabljati na primer za obrt in podobno) in redno plačevati najemnino. Neplačništvo je lahko eden od krivnih razlogov, zaradi katerega lastnik odpove najemno razmerje, vendar še po presoji socialnega stanja. Če namečno stanovalec iz socialnih razlogov ne more plačevati, je upravičen do pomoči občine, ali pa mu mora ta zagotoviti stanovanje nižjega standarda, ki ga bo s svojimi dohodki lahko plačeval.

Čas podpisovanja najemnih pogodb se naglo bliža. Pobuda za sklenitev najemnega razmerja naj bi prišla od lastnikov, toda že izkušnje iz odkupa kažejo, da bo moral morda prvi korak v marsikaterem primeru storiti najemnik. Spet se obeta veliko potov okoli birokracije, kar pomnimo že v novembriških dneh zaradi odkupa. ● D. Z. Žlebir

Javna dela tudi v sociali

Kranj, 10. januarja - Oktobra je kranjski center za socialno delo kandidiral na razpisu za javna dela. Pobudniki so predložili program, ki so ga naslovili »Svetovanje v blokovskem naselju«. V mislih so imeli svetovanje skupinam ljudi v mestnih krajevnih skupnostih, za ta posel pa bi zaposlili 10 iskalcev za poslovne, višje in visoko izobraženih, družboslovnega profila. Zal svetovanje v blokovskem naselju ni imelo zadostnega obsega za tolikšen obseg zaposlitev v javnih delih na področju sociale, zato so zadnje dni decembra program spremenili.

Namesto skupinskega dela v krajevnih skupnostih bo svetovanje individualno. Na centru za socialno delo bodo moderatorji čakali na telefonski klic ljudi. Dajali bodo informacije, napotili ljudi s težavami in stiskami na terenskega socialnega delavca. Pričakujejo več odziva, ker bo človek s težavami postal anonimen, kot ga je bilo v javnem skupinskem svetovanju. Štiri svetovalke (kolikor jih je zdaj zaposlenih v okviru javnih del) bodo pri telefonu na razpolago štiri dni v tednu po dve popoldanski urki, razmišljajo pa tudi o možnosti telefonskega poziva za konec tedna. ● D. Z.

Svetovanje po telefonu: 213-581

Center za socialno delo iz Kranja uvaja svetovanje po telefonu. Poklicete lahko vsak ponedeljek, torek, četrtek in petek od 16. do 18. uro po telefonu 213-581. Oglasile se vam bodo Darja, Lidija, Barbara ali Mojca. Anonimnost vam je zagotovljena.

Povečane tudi participacije v zdravstvu

Zdravje bo dražje

Ljubljana, 13. januarja - Slovenska vlada je na seji konec preteklega tedna sprejela tudi odlok o povišanju prispevkov uporabnikov zdravstvenih storitev in zdravil. Ker se je povprečni osebni dohodek v mesecih od junija do septembra povečal za 27 odstotkov, so za enak odstotek povečali tudi te prispevke. Zaradi zaokroževanja so podražitve sicer med 20 in 33 odstotki, vendar, kot to zagotavlja ministrstvo za zdravstvo, družino in socialno varstvo v predlogu, to povečanje ne bo načelo življenskega standarda ljudi. Prvi pregled pri zdravniku naj bi po novem stal 60 SLT, pri specialistu pa 200 SLT, enako tudi obisk zdravnika na domu. Povečujejo se tudi prispevki za vse zdravstvene storitve in material, za nujni prevoz z rešilnim avtomobilom naj bi plačali 100 SLT, za zdravila s tako imenovanim pozitivnim liste pa 80 SLT. Oskrbni dan v bolnišnici nas bo 8. dan po objavi tega odloka veljal 130 SLT oz. 100 SLT, če bomo v bolnišnici več kot 10 dn, začetek zdravljenja v teh ustanovah pa bomo plačali 200 SLT. Najvišjo ceno v ceniku tega odloka je doseglo drobljenje ledvičnih kamnov z ultra zvokom, ki

Dogovor o vojaških objektih v kranjski občini

Armadni dom za prebivalstvo

Kranj, 13. januarja - V petek, 10. januarja 1992, so se v Kranju sestali predstavniki kranjske občinske skupščine in slovenskega obrambnega ministrstva. Srečanje so namenili dogovoru za nadaljnjo uporabo nekdanjih vojaških objektov v občini. Kranjski Dom JLA bodo odprli za civilne namene, za kar ga bo treba še preurediti.

Kranjčani so ponovili zahtevo svoje skupščine, ki je izglasovala, da se vojaški objekti prepustijo civilnim namenom. Počnecnik slovenskega obrambnega ministra Miran Bogataj je pojasnil, da bi bilo to mogoče le, če bi kranjska občina priskrbelo objekte za obrambne potrebe na drugi lokaciji. V sedanjih gospodarskih razmerah je to seveda popolnoma nemogoče, težko pa bilo najti tudi prostot zemljišča.

Obrambno ministrstvo je izrazilo pripravljenost, da prenese občini za njene potrebe 2 hangarja v kranjski vojašnici. Ker je take potrebe izrazilo veliko interesentov, bodo verjetno prostore oddali z licitacijo, je napovedal predsednik kranjskega izvršnega sveta Vladimir Mohorič. Pri tem bodo imeli prednost uporabniki javnega pomena.

V kranjski vojašnici, kjer bo poleg štabov TO tudi učni center, bo še naprej skladisce opreme in sredstev civilne zaščite. Skladisce na Drulovki bo uporabljal teritorialna obramba, vendar si bo posebna skupščinska komisija skladisce ogledala in ocenila možne nevarnosti za mesto. Nekdanji stražnici na Jezerskem bosta uporabljali policija in teritorialna obramba, glede vojaških objektov na Brniku pa bodo dogovori potekali z vodstvom letalnišča.

Vsaj eno stavbo nekdanje armade bodo kmalu namenili za civilne potrebe. To je Dom JLA, ki je v zemljiški knjigi vpisani kot vojaška lastnina, vendar ga je zgradila kranjska občina s svojim denarjem, da je vojska izpraznila staro kranjsko potsto. Kranjska občina je predala vso potrebno dokumentacijo za omenjanega objekta obrambnemu ministrstvu, ki se bo v kratkem odločilo, ali bo armadni dom predalo občini brezplačno ali proti odškodnini. Že sedaj pa je znano, da bo pred vselitvijo uporabnikov dom potreben temeljite predelave in popravil. ● Stojan Saje

Pomen poljanske vstaje

Škofja Loka, 13. januarja - Ob 50. obletnici poljanske vstaje decembra 1941, ki je bila poleg primorske 1943. leta edina množična vstaja proti okupatorju na Slovenskem, je škofjeloška občinska skupščina na pobudo borčevske organizacije prevzela pokroviteljstvo nad petkovom okroglo mizo v hotelu Transturist na temo poljanske vstaje.

S svojimi razpravami so v prvem delu sodelovali strokovnjaki zgodovinarji dr. Tone Ferenc, Ivan Križnar, Tone Peterlin, Zdravko Klanjšček in Jože Dežman, v popoldanskem delu pa so se oglastili tudi ljubiteljski raziskovalci naše polpretekle zgodovine in udeleženci poljanske vstaje. Kot je dejal voditelj okrogle mize dr. Branko Berčič, zgodovinska spoznanja niso dokončna. Pozneje odkriti viri dajejo možnost za nova spoznanja, za odkrivanje resnic, za nova vrednotenja dogodkov v prvem letu (na to obdobje se je okrogla miza omejila) odpora proti okupatorju, v katerem imata poljanska vstaja in dražgoška bitka posebno častno mesto.

Okrogla miza je imela namen opredeliti, katera dosedanja spoznanja ostajajo nespornejša, katera vprašanja je potrebno in mogoče glede na novo odkrite vire nanovo vrednotiti in katera še ostanejo odprtta. O pomenu okrogle mize se je lepo izrazil tudi najmlajši od sodelujočih zgodovinarjev, Jože Dežman iz Radovljice: »Zame je prvenstveno, da tako srečanja niso samo manifestativne prereditve ali komunistov ali protikomunistov, ampak da se počasi oblikuje intelektualni substrat, politično okolje, v katerem se razlike čustvene energije, ki imajo vso pravico do obstoja, srečujejo s kolikor toliko ugotovljenimi dejstvi, ob katerih se potem kaže polemična večina prekanja. Torej ne več priseganje na ideale, ampak boj za obstanek interpretacije. Znebiti se moramo strahov. Nacionalne mite rabimo, neumno jih je rušiti, treba pa jih je narediti take, da bodo za vsakogar razumljivi, čeprav jih ne mara.«

Izvleček razprav z okroglo mizo o 50. obletnici poljanske vstaje bomo objavili v petkovih številkih Gorenjskega glasa na Odprtih straneh. ● H. J., foto: J. Cigler

**OMNIA
SPORT MARKET**
KRAJN, CANKARJEVA 4

Kronika o vojašnici

Občina zaprosi vojno ministrstvo na Dunaju

Ko je v mesto pritekla voda iz Čemšenika, so občinski odborniki začeli razmišljati, kako bi življenje v mestu popravili. Ni dosti, da so v Kranju sodnja in arresti, potrebna je tudi stalna vojska. Tako bi mesto drugače zaživel, promet v trgovinah in gostilnih bi se povečal. Novembra, leta 1912 je občina na Cesarsko-Kraljevo ministrstvo poslala prošnjo, naj Kranju prizna stalna vojašnica. Občina bo na svoje stroške poskrbela prostore za novo kasarno.

Takrat pa se je že začela vojna na Balkanu. Dne 8. oktobra leta 1912 so iz Podgorice zagremeli prvi topovi. Črna Gora je prva napadla turško vojsko. Avstroogrško vojno ministrstvo je imelo bolj pomembne skrb, kot pa je bila kranjska kasarna. Ne glede na vojne razmere na Balkanu pa so na Dunaju še vedno našli čas, da so poslali odgovor. C. K. vojno ministrstvo je 13. decembra 1912 občino Kranj obvestilo s posebnim pismom, da v teh razmerah ni možnosti za nastanitev stalne kasarne v Kranju. Ko bo to primereno, pa bodo željo kranjske občine upoštevali.

Tako je želja občinskih mož v Kranju propadla. Začela se je I. svetovna vojna. Namesto kasarne in vojske so v Kranju dobili le vojno bolnišnico in vojaško pokopališče na Rupi.

Dogovor s štabom Dravske divizije

Po dvaindvajsetih letih se je Kranju ponovno ponudila priložnost, da mesto doboli stalno vojašnico. Na seji kranjske občine dne 14. decembra 1934 je župan obvestil odbornike o razgovorih s predstavniki Dravske divizije in sestavili dogovor. Zahteva vojske je, da se v Kranju nastani stalna garnizija, ki bo imela najmanj dva batalliona pešadije planinskega polka ter artillerijski divizion. Za zemljišče in potrebe zgradbe, ki naj jih zagotovi občina Kranj, bo vojska za namenino poplačala v dvajsetih letih.

Modri občinski možje so tak predlog vojske sprejeli v preprincanju, da občina nima kaj zgubiti, lahko le pridobi. Ta dogovor z Dravsko divizijo so na občini začeli z vso resnostjo takoj reševati. Občina je odkupila dvorce Prevoli in sicer 2 zidana objekta ter 64

hektarjev zemljišča, njiv in travnikov. Občina je postala lastnik celotnega posestva in čakala na prihod vojske. Vendar predstavniki Dravske divizijske oblasti ni bilo več videti.

Kar pet let so na sejah občine razpravljali, se prerekali in iskali rešitev. Na žalni seji dne 10. oktobra 1934, so sklenili, da v spomin na ubitega kralja Aleksandra odkupijo grad Brdo in tam zgradijo osrednjo Gorenjsko bolnišnico. Pa jih je prehitel knez Pavle Karadžoržević in kupil grad Brdo za svojo rezidenco. Zato je oživela zamisel, da bi bolnišnico gradili na Prevoli. Pa je nasprotovala Banovina, češ da je to preblizu Ljubljane. Nekateri odborniki pa so zagovarjali zamisel, da se posestvo razparcelira in razprodaja za gradnjo individualnih stanovanjskih hiš. Pa so tudi to zamudili.

Po petih letih vojska odkupi prevolo

Evropa je bila tik pred vojno. To so doumeli celo v štabu Dravske divizije. Prišli so v Kranj s ponudbo iz leta 1934. Z občino so podpisali pogodbo dne 3. oktobra 1939 ter odkupili obe objekti (dvorec in gospodarsko poslopje) ter 17,4 hektarja zemljišča. Južni del je ostal še naprej v lasti občine. Da se je vojski mudilo, je lahko sklepali, saj so takoj pričeli z zidarstvimi deli. Dozidali so stražnico, dva stanovanjska objekta za vojake in krojaško čevljarsko delavnico. Le s plačilom so odlašali. Julija 1940 so odborniki zahtevali od župana Česna, da gre v Beograd na Vojno ministrstvo in zahteva plačilo kupnine. Menda se je iz Beograda vrnil le z obljubami.

Tako je občina zgubila grad Brdo in dvorec Prevoli za dolgo ali celo za vedno. Vojska je zapustila vojašnico in se v Triglavsko divizijo umaknila z Gorenjskega. Za slovo pa so brez potrebe porušili most čez Savo. Vojašnico pa je takoj zasedla nemška vojska.

Spori med občino in poveljstvom JLA

Tako po končani vojni so enote jugoslovanske vojske zasedle vojašnico na Prevoli. Po nekaj letih je poveljstvo vojašnice že ugotovilo, da bo treba začeti z gradnjo novih objektov. Zato so

se dne 15. avgusta 1955 prvič oglasili na občini. Zahtevali so, da jim MLO dodeli zemljišče južno od stare vojašnice kjer bi gradili nove objekte. Šlo je za gradnjo garaz in hangerjev.

Začel se je spor med občino in JLA. Občina je nasprotovala širitevi vojašnice na tej lokaciji. Ponujala je vojski nove lokacije severno od mesta na obrobju Udin boršt. Spor se je tako zaostril, da je o rešitvi odločil zvezni minister za gradnje. Čeprav je bil rojak, je spor rešil v korist JLA in proti volji občine. Takratni podpredsednik MLO Kranj Cene Beznik je moral kloniti pritisku JLA in gradbenemu ministrstvu v Beogradu. Oktober 1955 je občina izdala gradbeno dovoljenje za garaz. Dovoljenje pa je vsebovalo sledeče omejitve: A) Južno od vojašnice se lahko zgradijo samo 2 objekta. B) Od ceste Kranj - Kokrica morata biti objekta odmaknjena vsaj 50 metrov. C) Gradnja se steje kot provizorij za dobo 20 let, nato se poruši. D) Nadaljnje gradnje za potrebe vojašnice se prostorsko omejuje samo na severni del Prevoli.

Kasnejši dogodki so šli svojo pot. Vojašnica se je širila proti jugu. Namesto dveh je bilo kasneje zgrajenih kar dvanajst garaz! Tako je Kranj za vedno zgubil dragočeno zemljišče za širitev mesta proti Kokrici. Zemljišče, ki ga je občina leta 1934 odklopila je bilo lasti JLA preneseno kar tako!

Vojašnica je končno prazna

V sredo, 26. julija 1991, so bila po vsej Sloveniji zborovanja ob razglasitvi samostojnosti in neodvisnosti. Tudi v Kranju je zbranim na trgu revolucije spregovoril predsednik občine Vitomir Gros. Splošna radošč pa je bila prekinjena že isto noč. Drugi dan samostojnosti 27. junija so s tanki JLA obkolili brinščko letališče. Začeli so se spopadi na kopnem kombinirani z letalskimi napadi. Ta vdor oboroženih sil JLA v Slovenijo pa se je končal, še preden se je prava vojna razplamela. Že 4. julija je JA tanke z letališča odpeljala. Začela so se pogajanja z poveljstvom izoliranih vojašnic, ki so se sicer zavlekla, a so bila uspešna. V Kranju zbrane enote JLA iz vse Gorenjske so v noči iz 21. na 22. oktobra 1991 zapustile vojašnico na Prevoli.

● Franc Puhar-Aci

Za USPEŠEN posel propagandna OBJAVA v Gorenjskem glasu Poklicite 218-463

Kaj bo v nekdanjih objekti JA

Največ zanimanja za hotel Svobodo, najmanj za vojašnico na Beli

Občina predlaga, da bi v radovljiški vojašnici uredili komunalno bazo, na vojaškem (in občinskem) zemljišču v bližini Bohinjske Bele turistični kamp, v hotelu Svoboda šolske prostore oz. prostore za praktični gostinski pouk...

Radovljica, 10. januarja - Jugoslovanska ljudska armada je imela v času, ko je bila še jugoslovanska in ljudska, v radovljiški občini štiri vojaške objekte: vojašnica v Radovljici, na Bohinjski Beli in na Pokljuki ter hotel Svobodo s tremi vilami na Bledu. Ko je lani po porazu v junijski vojni odšla, je objekte zapustila Republika Slovenija, ki zdaj v sodelovanju z občinami isče rešitve o njihovi nadaljnji uporabi. Kaj za vojaške objekte v radovljiški občini predlaga občinska vlada, smo se pogovarjali s predsednikom Jožetom Resmanom.

Kakšno je stanje objektov?

Objekti so v slabem stanju, zanemarjeni in izrabljenci. Nekaj je bilo tudi namernega poškodovanja, več pa je bilo primerov, da je bilo vredno premoženje odvzeto in odneseno. Trenutno nima noben objekt uporabne vrednosti, v vsakega bi bilo najprej treba vložiti nekaj sredstev, da bi jih pravilno uredili za nadaljnjo uporabo.

Kdo jih vzdržuje?

Z objekti upravlja republika, ki tudi skrbi za vzdrževanje. Občina daje le pobude o tem, kaj naj bi bilo v objekti oz. kaj pričakuje od republike. Dokončno se bo o naših predlogih in interesih odločila republika.

Znano je, da so v nekaterih nekdanjih objekti JA v letošnji zimi že popokale vodovodne cevi, "zmrzli" radiatorji itd. Se je kaj podobnega zgodilo tudi na območju radovljiške občine?

Teritorialna obramba toliko že vzdržuje objekte, da nova škola slišali za predlog, da bi na zemljišču občine Savi, kjer so bile dobesede na urjenju tudi enote teritorialne obrambe in kjer je bilo tudi vojaško strelisce, uredili turistični kamp, medtem ko za vojašnico in stavek v njej dobesede pobude ali predloga se ni bilo. Vse, ki jih je karkoli zanimalo, smo obvestili, da imajo objekti ugodno prometno lego (blizu sta cesta in železnična) in da bi jih bilo mogoče preurediti za potrebe drobnega gospodarstva ali v druge namene. Po prvih podatkih, ki smo jih dobili z republike, vojska za objekte na Bohinjski Beli ni načrtovana, da bi jih uporabljala za lastne potrebe; po zadnjih informacijah pa spet kaže zanimanje za to, da bi bilo v njej še naprej nekaj vojske.

Se največ je zanimanja za blejski hotel Svoboda in za njegove "prtilinke" - Prešernovo vilo, vilo Gorjencovo in opuščeno vilo nasproti hotela. Kakšni so občinski in drugi interesi?

vsem za izobraževanje. Za Pokljuko se zanima tudi več športnih organizacij iz Slovenije.

Kar zadeva vojašnico na Bohinjski Beli, smo dobesede v občini slišali za predlog, da bi na zemljišču občine Savi, kjer so bile dobesede na urjenju tudi enote teritorialne obrambe in kjer je bilo tudi vojaško strelisce, uredili turistični kamp, medtem ko za vojašnico in stavek v njej dobesede pobude ali predloga se ni bilo. Vse, ki jih je karkoli zanimalo, smo obvestili, da imajo objekti ugodno prometno lego (blizu sta cesta in železnična) in da bi jih bilo mogoče preurediti za potrebe drobnega gospodarstva ali v druge namene.

Za Pokljuko, kjer je poleg stavb tudi smučišče z dvema žičnicama, je predlog, da bi uredili kombinirani vojaško-rekreacijski objekti, ki bi bil odprtega tipa in namenjeni tudi za civilno uporabo. Vojska naj bi objekt uporabila le občasno, in sicer pred-

Epilog po osemdesetih letih

- Pred 80 leti je občina ponino zaprosila, da bi vojno ministrstvo na Dunaju odobrilo stalno kasarno v Kranju.
- Pred 58 leti je občina brez poslekov odkupila dvorec Prevolo za potrebe jugoslovanske vojske.
- Pred 52 leti je Dravska divizijska oblast prevzela Prevolo in začela graditi prve vojaške objekte.
- Pred 37 leti je občina brez uspeha predlagala, naj se vojašnica na tem prostoru ne širi.
- Pred nekaj meseci so zadnje enote JA zapustile vojašnico. Vedno je bilo tako, da so o usodi vojašnice v Kranju odločali generali in vojna ministrstva. Prvi na Dunaju, pozneje pa v Beogradu. Kako pa bo sedaj, ko je vojašnica res prazna. Ali bodo o usodi vojašnice tudi to pot svereno odločali novi vojaški "vrhovci" v Ljubljani?
- Razmere v Evropi, na Balkanu pa še posebej, govorijo v prid slovenskim zagovornikom lastne, moderne vojske. Taka pa rabi tuvojašnice!
-

Kratka pot od rokopisa do knjige

OD UČBENIKOV DO MONOGRAFIJ

Radovljica - Če avtor prinese rokopis založbi, je v današnjih razmerah še vedno nekaj običajnega, da na izid knjige čaka kakšno leto, v najboljšem primeru pa vsaj pol leta. Pri majhnih zasebnih založbah pa lahko avtor knjige dočaka že po enem mesecu ali še kak dan prej.

Radovljška Didakta vsekakor sudi med majhne založbe, ki se jim uspeva prilagajati knjigotriškim razmeram. In to navkljub temu, da v zadnjem času zanimanje za knjige upada, ker so enostavno predrage za obubožan kupcev žep. Vendar pa, kot pravi direktor založbe in urednik Rudi Zaman, to ne pomeni, da bodo tako velike kot male založbe prenehale izdajati knjige - le programe bodo priredele.

Ali glede na krizo v knjigotrdu tudi pri vas že spremniate založniški program?

"Več kot polovico Didaktike knjižnega programa obsegajo knjige z učenovzgojnega področja, od učbenikov za mlajšo stopnjo, delovnih zvezkov, do literatur za visokošolski študij in znanstveno literaturo. Prav za ta znanstveni del programa je tudi lažje dobiti subvencijo od ministrstva za znanost, medtem ko za ostali program ne dobimo podpore recimo pri ministrstvu za kulturo in se zatoj pri odločjanju o knjigah ravnamo le po ekonomskih kriterijih."

Knjige pri nas izhajajo v do-kaj majhnih nakladah, pri manjših založbah pa se posebej, ali to ne zvišuje ceno knjige?

"Rezjski stroški na knjigo so pri manjših založbah toliki, da je lahko prodajna cena knjige še vedno zanimiva tako za založbo kot tudi za kupca. Časi so zdaj tak, da bo vsak založnik skrbno pretehtal vsako knjigo. Razumljivo, da bodo ljudje manj kupovali literaturo ali posegali po elitnih knjigah, kot so razne mognografije. Lansko knjigo Toma Česna Sam smo razprodali v dveh mesecih kljub nakladi 8000 izvodov, zdaj je pri takih knjigah gotovo več tveganja."

Ali to pomeni, da se boste usmerili izključno v učbenike in znanstvene publikacije?

"Knjižnega trga, na katerem enkrat dobiš svoje mesto tudi s knjigami, kot so bile Cesnova ali pa Mušičeva Melodije vetrna, ne kaže kar izpustiti iz rok. Za učbenike bo vedno zanimanje, tudi znanstvena literatura ima svoje zanesljive kupce in bralce. Toda vse krize so pre-

hodne in škoda bi bilo izpustiti program, ki se je izkazal zanimiv. Zato pripravljamo skupaj s Triglavskim narodnim parkom monografijo o tem narodnem parku, ob sodelovanju RSNZ pa fotografisko monografijo Slovenija iz zraka in še drugo."

Za konkurenčnost velikim založniškim hišam pa najbrž ni dovolj le to, da knjiga pri majhni založni izide že v enem mesecu?

"To je že nekaj, če pa doda-mo še prilagodljiv knjižni program, majhno režijo, pripravljenost sodelavcev, da za nekatere naloge ni omejitev z delovnim časom itd., potem bi že lahko govorili o dobrem delu. Vse to, po čemer se manjše založbe ravnajo, bodo morale sprejeti tudi velike založbe, če naj preživijo."

Pri Didakti se ne ukvarjate le z založništvom, pač pa še z dodatnimi, rezervnimi programi.

"Ne gre za rezervne programe, pač pa za redno dejavnost. Predvsem to velja za naše stal-

ne seminarje, med katerimi je vsakoletni seminar za osnovnošolske ravnatelje v Opatiji že uveljavljen in dobro obiskan. Ukvaramo se tudi s celostno podobo proslavljanja 500-letnice Tržiča. Skrbimo tudi za nekatera šolska učila. V sodelovanju s svetovalci za tehnično vzgojo Zavoda za šolstvo je nastala zbirka za pouk spoznavanja narave za nižje razrede, v sodelovanju s Tehnično založbo so nastala gradiva za tehnično vzgojo, za eksperimentalno delo, iz ZDA smo na primer uvozili elektronsko učilo 'geosafari' uporabno od male šole naprej. Na skorajnjem sejmu učil v Nürnbergu bo gotovo spet kaj zanimivega tudi za naše razmere, pa tudi mi imamo kaj pokazati. Za nekatere slovenske učbenike o elementih plesne vzgoje na primer se zanimajo v ZDA, treba jih bo natisniti v angleškem jeziku. Skratka treba je razmišljati, kako stopiti tudi na tuje trge."

● Lea Mencinger

ne seminarje, med katerimi je vsakoletni seminar za osnovnošolske ravnatelje v Opatiji že uveljavljen in dobro obiskan. Ukvaramo se tudi s celostno podobo proslavljanja 500-letnice Tržiča. Skrbimo tudi za nekatera šolska učila. V sodelovanju s svetovalci za tehnično vzgojo Zavoda za šolstvo je nastala zbirka za pouk spoznavanja narave za nižje razrede, v sodelovanju s Tehnično založbo so nastala gradiva za tehnično vzgojo, za eksperimentalno delo, iz ZDA smo na primer uvozili elektronsko učilo 'geosafari' uporabno od male šole naprej. Na skorajnjem sejmu učil v Nürnbergu bo gotovo spet kaj zanimivega tudi za naše razmere, pa tudi mi imamo kaj pokazati. Za nekatere slovenske učbenike o elementih plesne vzgoje na primer se zanimajo v ZDA, treba jih bo natisniti v angleškem jeziku. Skratka treba je razmišljati, kako stopiti tudi na tuje trge."

Jutrišnji ali pojutrišnji zgodovinski "da" iz Evrope in kdaj kasnejše morda še od kod, naj bi novo slovensko državo ovenčal s poročnim prstanom priznanja, ki naj potrdi to, kar je nam že jasno - zdaj smo samostojna država. Z mukami je bilo treba do tega maticnega urada, toda šlo je. In kaj bo sedaj?

Srečni so otroci, ki si navadno ne belijo preveč glave, kaj bo pojutrišnem. Odrasli pa sitno razčlenjujemo večraj, ga primerjamamo z danes, da bi vsaj nekaj dovolj razlogov. Tudi to, kakšen bo ta jutri, se kaže že v obrisih današnjega dne: občutek, da je slovenski otok vsaj v duhovnem smislu, če že ne v pravnem in fizičnem, odprtgal od starega kontinenta, je morda za koga šele sedaj spoznaven. Ko so okoli novega leta prihajale na mizo novodelne voščilnice od tu in tam, je nenadoma postal očitno, da smo od starega priviza že odpali: razglednica iz "mitteleurop" je z navadno pošto prispevala v štirih dneh. Prav tako prijazno pismo iz "srednje Jugoslavije" pa je potovalo kar štirinajst dni. Kot da so med "nami" in "njimi" že oceani in ne le planine dežele našega (ali čigav bo poslej?) doslej edinega Nobelovega nagrajenca.

Prav ti oceani dejanske, kulturne, politične in sploh sicerjne oddaljenosti od tega, na kar smo bili doslej bolj ali manj vezani in obratno - oddaljenost od tega, na kar še na drugi strani nismo navezani, bodo urejali oziroma mešali prihodnjo otoško klimo. Čeprav se sliši ob vsem svatovskem zvonjenju docela nepomembno, koliko knjig slovenskih avtorjev se bo v tem ali naslednjem letu znašlo prevedenih v jezike južnih republik, koliko glasbenih, likovnih ustvarjalcev bo nastopal na severu ali tam na jugu, pa gre vendarle za resne reči. Še posebej zato, ker sedanje kulturne resignacije, ki na vseh koncih kuka izpod današnjega prazničnega oblačila, niso zakrivile le spremembe na politični sceni zadnjega poldrugega leta na domačih tleh. Hoteli ali ne, oženje duhovnega prostora od znotraj in tudi navzven je vedno početje, ki udarja na plano umetnikom iz njihovih platen, knjig, glasbe, skratka iz vseh zapisov časa. Najbolj črnogledi sicer napovedujejo, da se čas negotovosti, skribi in plehkega okusa po resnicnosti šele pelje: to, kar je videti sedaj, je šele malce grmenja za odrom, napihovanje zastora. Ko bo na oder zares stopila duhovna kriza, toda ali je spodobno kaj takega na današnji dan razmišljati, kaj šele napovedovati. In sploh - ali ni okoli nas tudi cela vrsta stvari, ki črnogledost demantira. Ko mine desetletje, bo vse jasno.

V spomin

SAŠA KUMP

ljem, zavzetostjo in odgovornosti.

Saša Kump je bil tudi slikar. Njegova prizadevanja te vrste pa so razumljivo potekala manj sklenjeno kot delo na gledališkem področju. V pisani mreži oblik, ki so bile predmet kar številnih javnih predstavitev, smo spoznali različna izhodišča, na katera se je opiral njegov ustvarjalni navdih: krajina,

predmet, figura. Množica, pogosto na osnovne sestavine razdeljenih slikarskih objektov se koplje v morju barvno izredno bogatih polnil, pri čemer se kolorit v posameznih kompozicijah neprestano spreminja, zdaj prevladuje ena, drugič spet drugačna tonacija, odvisno od luči, ozračja in še posebej slikarjevega razpoloženja. Prav razpoloženjski dejavnik predstavlja vseskozi pomemben člen v likovnih prizadevanjih Saše Kumpa, saj vnaša ne samo v njegove slikarske, temveč tudi scenske stvaritve izredno močan, s čustvom obarvan na boj.

Saša ni več med nami, toda njegovo delo, s katerim je izpolnil svoje življenje in svoje življenjsko poslanstvo, bo živel naprej.

Cene Avguštin

PAVLICA

Režija: Vladimir Rooss; uprizoritev: Lutkovno gledališče Kranj

Napravimo skok v zgodovino (lutkovnega) gledališča, da bi bralstvu razložili, od kod izvira koren imena Pavliha. Pavliha je slovenska inačica nemškega Gašperčka (Kaspar), slednji pa je svoj lik prevzel od angleškega brata - lutke Puncha. Lutka Punch je angleški lutkovni odgovor na glavne karakterne osebe italijanske Commedia dell'arte: Pulchinello, Pedrolina, Arlecchina... Da Pavlihov rod sega v obdobje »Commedia«, potrjujejo literarne predloge, ki so zamišljene tako, da igralci z raznimi dovtipi pozivajo gledalca k dialogu. Šele ob razvitju diskurza med odrom in občinstvom Pavlihov zaživi v pravi luči Commedia; v Commedia igralci poznajo le karakterne poteze vloge, ki jo uprizarjajo ter okvirno zgodbo, besedilo pa si izmišljajo sami glede na situacijo in odgovore občinstva.

V »Pavlihu« LGK zgodba pripoveduje, kako Zlodej in Smrt zdržano nagajata Pavlihi pri gradnji hiše, a ob koneu potegneta krajši konec. Odlika predstave je smela režija, ki sicer po navadi toge prikaze Gašperčka, osvetli v »novi luči«: tempo igre pospešujejo številne režijske rešitve, ki izpadajo iz repertoaria standardnega, ter iznajdljivost igralcev, saj sta dojela pojem teatra Commedia in sta spetno prilagodila fabulo reakcijam otrok. Žal dobre režijske zasnove in ekspresivnosti v predstavi podira glasovna nerazločenost vlog Pavlihe in Smerti, kajti na trenutke sta enaka. Odsotnost profesionalne uigrnosti dura Boštjan Sever, Dušan Soklič kažejo mnogi rekviziterski spodrljaji med igro, katerih rezultat so mučni presledki, nekakšne cavis negra.

V predstavi LGK je bilo po dolgem predelu zopet zavohati duh po Commedia, svedrsko vrtino v diabronijo pozabljenega gledališča: ker je takih poskusov malo, projektom niso docela dorasli ne igralci ne vedno v sceno zabuljeni gledalci. Kulturna država občinstva še zdaleč ni na stol pribit in strmeč gledalec, ampak sodelujoč, kritičen privrženec. Sterilnost občinstva je smrtni pot za igralca, ter ostuden pljunek v obraz govoricom o pravi kulturi kulturnega Slovenca.

Tomaž Kukovič

Monografija

NEZNANA SLOVENIJA

Znani fotograf, publicist in (samo)založnik France Stele z Gore pri Komendi, je pred novim letom zopet poskrbel za knjižna presenečenja. Pri Cankarjevi založbi je izšla njegova razkošna fotomonografija Neznana Slovenija, ki ji je besedilo prispeval Steletov knjižni sodelavec Stanko Klinar. Knjigo, katere besedilo je prevedeno še v nemščino, angleščino in italijanščino, je zgledno oblikoval in opremil Marjan Paternoster, uredil pa Kazimir Repša. Natisnila jo je tiskarna Jože Moškrč iz Ljubljane.

Ideja, zasnova in seveda fotografije so Steletovo delo. Knjiga, ki obsega osemnajst črno-belih in kar stoštrideset barvnih fotografij, je razdeljena na uvodni (črno-beli) in glavni (barvni) del. V poglavju Za uvod je avtor izbral citate iz »Stvarjenja sveta« (Gen 1 : 3 - 27) in jih pospremil s fotografiskim gradivom. Sledi besedilo S. Klinarja o Sloveniji, Slovencih in Slovenstvu. Barvni slikovni del, glavnina knjige - znani in neznani fotografiski motivi iz vse Slovenije, je razporejen po regijah. Tako začne Stele z rodno Gorenjsko in nas skozi fotografiski objektiv popelje čez Korosko, Štajersko, Prekmurje, Dolenjsko, Notranjsko, Belo krajino, preko Primorske vse do slovenske Istre. Vsako pokrajino spremila še besedilo iz proze ali poezije njenega znanega literata.

Fotograf France Stele nam je v še eni knjigi o naši deželi približal lepote Slovenije, tokrat morda z malo drugačnega zornega kota. Izogibal se je tipičnim urbanim sredinam, reprezentativnim, monumentalnim arhitekturi in spomenikom ter industrijskim nesvotorom. Poiskal je skrite koticke, drobne detajle in poglede, ki jih v naglici vsakdanja dostikrat spregledamo. Predstavljal nam je lepoto še neokrnjene ruralne krajine s starožitno podeželsko arhitekturo in njenimi detajli, svet, ki vse bolj izginja, žal, tudi iz naše zavesti.

Dušan Lipovec

KULTURNI KOMENTAR

Lee Kuei-Lipper

LEA MENCINGER

JUTRI

Jutrišnji ali pojutrišnji zgodovinski "da" iz Evrope in kdaj kasnejše morda še od kod, naj bi novo slovensko državo ovenčal s poročnim prstanom priznanja, ki naj potrdi to, kar je nam že jasno - zdaj smo samostojna država. Z mukami je bilo treba do tega maticnega urada, toda šlo je. In kaj bo sedaj?

Srečni so otroci, ki si navadno ne belijo preveč glave, kaj bo pojutrišnem. Odrasli pa sitno razčlenjujemo večraj, ga primerjamamo z danes, da bi vsaj nekaj dovolj razlogov. Tudi to, kakšen bo ta jutri, se kaže že v obrisih današnjega dne: občutek, da je slovenski otok vsaj v duhovnem smislu, če že ne v pravnem in fizičnem,

odtrgal od starega kontinenta, je morda za koga šele sedaj spoznaven. Ko so okoli novega leta prihajale na mizo novodelne voščilnice od tu in tam, je nenadoma postal očitno, da smo od starega priviza že odpali: razglednica iz "mitteleurop" je z navadno pošto prispevala v štirih dneh. Prav tako prijazno pismo iz "srednje Jugoslavije" pa je potovalo kar štirinajst dni. Kot da so med "nami" in "njimi" že oceani in ne le planine dežele našega (ali čigav bo poslej?) doslej edinega Nobelovega nagrajenca.

Prav ti oceani dejanske, kulturne, politične in sploh sicerjne oddaljenosti od tega, na kar smo bili doslej bolj ali manj vezani in obratno - oddaljenost od tega, na kar še na drugi strani nismo navezani, bodo urejali oziroma mešali prihodnjo otoško klimo. Čeprav se sliši ob vsem svatovskem zvonjenju docela nepomembno, koliko knjig slovenskih avtorjev se bo v tem ali naslednjem letu znašlo prevedenih v jezike južnih republik, koliko glasbenih, likovnih ustvarjalcev bo nastopal na severu ali tam na jugu, pa gre vendarle za resne reči. Še posebej zato, ker sedanje kulturne resignacije, ki na vseh koncih kuka izpod današnjega prazničnega oblačila, niso zakrivile le spremembe na politični sceni zadnjega poldrugega leta na domačih tleh. Hoteli ali ne, oženje duhovnega prostora od znotraj in tudi navzven je vedno početje, ki udarja na plano umetnikom iz njihovih platen, knjig, glasbe, skratka iz vseh zapisov časa. Najbolj črnogledi sicer napovedujejo, da se čas negotovosti, skribi in plehkega okusa po resnicnosti šele pelje: to, kar je videti sedaj, je šele malce grmenja za odrom, napihovanje zastora. Ko bo na oder zares stopila duhovna kriza, toda ali je spodobno kaj takega na današnji dan razmišljati, kaj šele napovedovati. In sploh - ali ni okoli nas tudi cela vrsta stvari, ki črnogledost demantira. Ko mine desetletje, bo vse jasno.

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V galeriji Bevisa bodo v četrtek, 16. januarja, ob 18. uri odprt razstavo akad. slikarja Nikolaja Omerse. Razstava bo odprt Aleksander Bassin. V glasbenem programu nastopa Kvartet violoncel iz Ljubljane (Matija Lorenz, Ivan Šoštarč, Tanja Babnik, Klemen Hvala). V galeriji Prešernove hiše je na ogled razstava ilustracij akad. slikarja Andreja Trobentjarja. V galeriji Mestne hiše razstavlja Jože in Zlara Volarič.

GLAS GORENJSKIH SINDIKATOV

**SVET
KRAJNSKIH
SINDIKATOV**

»KDAJ BOMO DOBILI DENAR?«

Vprašanje, ki se redno pojavlja pri delavcih, ki jim delovno razmerje preneha zaradi stečaja podjetja, je: "Kdaj nam bo podjetje izplačalo vse tisto, kar nam še dolguje?"

Delavci večinoma pričakujejo, da bodo v stečajnem postopku lahko v celoti izterjali svoje terjatve do podjetja. Zato je prav, da vedo naslednje:

Prijavljeni terjatve preizkuša stečajni senat na naroku (narokih) na ta način, da se mora stečajni upravitelj o vsaki prijavljeni terjativi določno izjaviti, ali jo priznava ali prereka. Terjatev velja za ugotovljeno, če jo stečajni upravitelj prizna in če je poleg tega ne prereka nobeden izmed navzočih upnikov. V primeru, če je terjatev prerekana, napotni stečajni senat upnika, da začne v 8 dneh po vročitvi sklepa postopek pred pristojnim sodiščem za ugotovitev prerekane terjatve.

Terjatve upnikov, ki so ugotovljene (=priznane), se poravnajo iz stečajne mase, ki jo sestavljajo: denarna sredstva podjetja na dan začetka stečajnega postopka, denarna sredstva, dosežena s prodajo premoženja podjetja, in terjatve, izterjane v stečajnem postopku.

Iz stečajne oziroma razdelitvene mase se pred poplačilom upnikov izloči znesek, potreben za izplačilo stroškov stečajnega postopka in za zavarovanje izplačila prerekanih terjatov. Med stroške stečajnega postopka se štejejo tudi neizplačani osebni dohodki delavcev do začetka stečajnega postopka, in sicer do višine zajamčenih OD ter odškodnine za poškodbo pri delu, ki so jih delavci utrpteli pred začetkom stečajnega postopka.

Neizplačani OD nad zajamčenimi osebnimi dohodki in ostale terjatve delavcev pa se poplačajo enakopravno s terjatvami ostalih upnikov podjetja. Njihovo poplačilo je odvisno od višine razdelitvene mase.

Iz povedanega torej sledi, da delavci kot upniki v stečajnem postopku lahko z gotovostjo računajo na izplačilo zajamčenih OD za vse tiste mesece, ko jim niso bili izplačani osebni dohodki, medtem ko je poplačilo vseh ostalih terjatov (razlika OD nad zajamčenimi OD, regres za letni dopust, odpravnina itd.) odvisno od višine stečajne oziroma razdelitvene mase. Če ta ne zadostuje za poplačilo terjatov v celoti, se vsem upnikom poplača le sorazmerni del njihovih (sicer priznanih) terjatov. Ob tem je treba povedati, da dosedanja praksa kaže, da poplačilo terjatov v celoti v večini primerov ni bilo mogoče.

Breda Milič

meščnik

iks

**Informacije
krajskih
sindikatov
za delo
in življenje**

Pregled izhodiščnih dohodkov po tarifnih razredih za mesec december (bruto zneski)

KOLEKTIVNE POGODE	Enostavna dela I.	Manj zaht. dela II.	Srednje zaht. dela III.	Zahlevna dela IV.	Bolj zaht. dela V.	Zelo zaht. dela VI.	Visoko zaht. dela VII.	Najbolj zaht. dela VIII.	Izj. pom. naj.zah.d. IX.
SPLOŠNAKOLEKTIVNA POGODEZA GOSPOD.	16.686	18.362	20.506	22.862	25.863	30.868	35.044	41.722	50.051
KOVINSKA IN ELEKTROINDUSTRIJA	17.103	19.156	21.380	24.201	27.365	32.498	38.485	44.470	53.022
CELULOZ, PAPIRNA IN PAPIRNO-PRED. IND.	17.961	20.655	23.349	26.044	30.533	39.515	46.699	59.272	68.252
GRAFIČNA DEJAVNOST	17.265	18.990	21.235	23.997	27.622	31.939	36.255	50.066	60.424
ČASOP. IN ZALOŽN. TER KNJIGOTRŽNA DEJAVNOST	17.265	19.854	22.443	25.033	29.349	37.980	44.886	56.972	65.603
TRGOVINA	16.686	18.362	20.506	22.862	25.863	30.868	35.044	41.722	50.051
GOSTINSTVO IN TURIZEM	17.189	18.911	21.121	24.233	27.414	32.715	36.096	42.588	51.049
KEMIČNA, NEKOVINSKA IN GUMARSKA DEJAVNOST	17.521	19.279	21.532	24.006	27.155	32.409	36.797	43.808	52.552
GOZDARSTVO	16.384	23.932	27.426	29.185	30.052	31.618	39.251	46.706	56.049
USNJSARSKO-PREDELOV. INDUSTRija	16.686	18.362	20.506	22.862	25.863	30.868	35.044	41.722	50.051
TEKSTILNA INDUSTRija	16.686	18.362	20.506	22.862	25.863	30.868	35.044	41.722	50.051
LESARSTVO	16.686	18.362	20.506	22.862	25.863	30.868	35.044	41.722	50.051
KOMUNALNO IN STANOVANJSKO GOSPOD.	17.512	19.275	21.542	25.565	28.025	37.830	47.268	61.297	73.558
KMETIJSKA IN ŽIVILSKA INDUSTRija	17.440	19.187	21.450	23.896	27.037	32.272	36.691	43.609	52.348
CESTNI POTNIŠKI PROMET	17.066	18.662	20.805	23.474	26.382	34.467	46.803	57.477	

Rast živiljenjskih stroškov v novemboru znaša 18,3 odstotka. Upoštevana rast izhodiščnih osebnih dohodkov po ekskalacijski klavzuli SKP znaša 16,14 odstotka.

IZBERITE SI DOBREGA SINDIKALNEGA ZAUPNIKA

Vprašanje je, če se delavci že zavedamo, da smo v teoriji in praksi pravzaprav že zdavnaj postal mezdni delavci v pravem pomenu besede. Veljavni zakon o delovnih razmerjih je namreč po zgledih tržnih ekonomij delovno razmerje po novem opredelil kot klasično pogodbeno razmerje med "kupcem" (podjetje ali zasebni delodajalec) in "prodajalcem" delovne sile (delavec). Pri pogajanjih z delodajalcem o ceni in drugih pogojih "prodaje" delovne sile, ki se določajo s splošno, panožnimi in podjetniškimi kolektivnimi pogodbami, lahko seveda interese delavcev v takšnih razmerjih zastopa le sindikat. Zato je le sindikat tisti, ki lahko in bi moral biti sposoben delavce tudi učinkovito zaščiti pred vsemi oblikami kršenja pravic iz tako sklenjenih delovopravnih pogodb.

Uveljavljanje čim večjih delavskih pravic v procesu sklepanja kolektivnih pogodb s predstavniki delodajalcev po eni in učinkovita zaščita že izborjenih in zapisanih pravic po drugi strani sta torej dve temeljni funkciji novih sindikatov. Sindikat, ki ni sposoben obvladati bodisi prve bodisi druge, seveda še ni pravi sindikat.

Sindikalno zaščito pravic svojih članov sindikat izvaja preko voljenih ali imenovanih sindikalnih zaupnikov. To so sindikalni funkcionarji, na katere se delavci obračajo, kadar jim je kršena ali bi jim utegnila biti kršena katerakoli pravica iz delovnega razmerja. Oni pa morajo organizirati vse pravne in nepravne aktivnosti, potrebne za pravočasno preprečitev ali odpravo že storjene kršitve. V prihodnje se torej delavcem ne bo več treba prepričati z nadrejenimi in pravdati pred organi v podjetju ali pred sodišči, ampak mora to v njihovem imenu storiti sindikat. Učinkovitost posameznega sindikata pri izvajanjih sindikalne zaščite pravic svojih članov, je torej praktično v celoti odvisna od sposobnosti in delavnosti sindikalnih zaupnikov.

Člani sindikatov v podjetjih si svoje sindikalne zaupnike postavljate sami in le sami jih lahko tudi odstavljate. Svet krajskih sindikatov s svojo pravno službo lahko s pomočjo dobrih sindikalnih zaupnikov v podjetjih zelo učinkovito zavaruje vaš interes in pravice iz delovnega razmerja, nima pa pravice namesto vas zamenjati vaših slabih sindikalnih zaupnikov, zaradi katerih morda od sindikata ne dobite tega, kar upravičeno pričakujete. Če vašega sindikalnega zaupnika v podjetju niti ne briga zoper koga in zakaj v podjetju teče disciplinski postopek, kdo in zakaj zahteva varstvo pravic pred delavskim svetom ali sodiščem, kakšne množične kršitve določil kolektivnih pogodb o osebnih dohodkih se v podjetju dogajajo itd., in če se mu ne zdi vredno poiskati kvalificirane pravne in druge pomoči za zaščito pravic svojih članov pri Svetu krajskih sindikatov, ga boste pač morali zamenjati z drugim, pravim sindikalnim zaupnikom. Že dolgo so namreč mimo časi, ko je za dobrega predsednika sindikata v podjetju veljal vsakdo, ki je vsaj enkrat letno priskrbel svinske polovice in organiziral sindikalni izlet.

Žal je v podjetjih še vedno nekaj takšnih, čeprav ti, glede na današnjega zornega kota, sindikatu povzročajo le neizmerno škodo. Sindikalno delo je namreč postal skrajno resna zadeva, od katere so močno odvisne pravice in dejanski položaj vsakega posameznika. Raven kakovosti sindikalnega dela v vašem podjetju pa je odvisna predvsem od tega, kakšnega sindikalnega zaupnika si boste izbrali.

Mato Gostiša

NAKUPI S SINDIKALNO IZKAZNICO - POPUSTI

1. CEKINČEK Kokrica - trgovina z mešanim blagom.
2. MRAVLJICA Škofja Loka - trgovina z mešanim in živilskim blagom.
3. TRGOVINA R-3 - na Mohorjevem klancu - trgovina s tehničnim blagom.
4. MARKET URŠKA, Jezerska cesta 63a - trgovina z mešanim blagom.
5. BUTIK ŽIV-ŽAV, Škofjeloška 10 (Labore) - butik z otroškimi oblačili do 12 let.
6. TRGOVINA TRTA, Dežmanova 16, Kokrica - trgovina z alkoholnimi in brez alkoholnimi piščanicami.
7. TRGOVINA RŽ, Mirka Vadnova 14, Primskovo - trgovina z mešanim blagom.
8. TRGOVINA LUČKA, Kamna Gorica 34 - trgovina z živilskim in mešanim blagom.
9. TRGOVINA JEZERO, Trboje - trgovina z živilskim in mešanim blagom.
10. ZAPRAVLJIVČEK, Stražišče - trgovina z mešanim in živilskim blagom.
11. ALPETOUR - REMONT, Ljubljanska cesta - servis in popravila osebnih avtomobilov, montaža dodatne opreme.

Popuste lahko člani sindikata uveljavijo tako, da poleg osebne izkaznice predložijo izkaznico sindikata Svetu krajskih sindikatov, upokojenci pa izkaznico društva upokojencev. Podrobnejše informacije v zvezi z nakupi in popusti dobite pri sindikalnih zaupnikih.

A. Sitar

PODGETJE V STEČAJU IN DELOVANJE SINDIKATA

V podjetjih, ki so v stečaju, se vedno znova srečujemo s problemi zaščite pravic in predvsem pogoje za delo sindikata (prostorski, tehnični, administrativni...), način plačila sindikalnega zaupnika za čas sindikalnega dela, sodelovanje med stečajnim upraviteljem in sindikatom, prednostno pravico sindikalnega zaupnika pri ponovnem zaposlovanju.

Stečajni upravitelj Tekstilindusa je pokazal razumevanje za takšno obliko dogovora, saj tudi sam ugotavlja, da bo različne probleme delavcev, ki se pojavljajo, lažje reševal z njihovim predstavnikom - sindikalnim zaupnikom kot pa z vsakim delavecem posebej, zato čakamo na njegov odgovor.

Majda Maček Jančič

KAKO PRITI DO PRAVNE POMOČI

Pravna služba pri Svetu krajskih sindikatov zahteva, da Izvršni svet Skupštine Republike Slovenije določi višji znesek za jamčenega osebnega dohodka, ki znaša od 1. oktobra 1991 bruto 9.300,00 SLT.

Naša zahteva je v celoti v skladu s 4. členom Zakona o določitvi zajamčenega osebnega dohodka (Uradni list 48/90). Ta pravi, da se zajamčeni osebni dohodek praviloma določi dvakrat letno. Na pobudo posameznih organizacij in organizacij pa tudi večkrat, če je mesečna rast cen osnovnih živiljenjskih stroškov v dveh zaporednih mesecih višja kot 5 %.

Na osnovi znanih podatkov so se cene osnovnih živiljenjskih dobrin v zadnjih dveh mesecih povečale za več kot 5 odstotkov, zato je naša zahteva povsem utemeljena.

Zato zahtevamo takojšnje določitev nove višine zajamčenega osebnega dohodka, od katerega je odvisno večje število zaposlenih delavcev.

Adolf Sitar

Če torej potrebujete pravno pomoč, imate pravico zahvatiti od vašega sindikalnega zaupnika, da vam jo zagotovi v sodelovanju s Svetom krajskih sindikatov. V izjemnih primerih, ko je vaš sindikalni zaupnik odsoten ali neaktivен, se lahko za pravno pomoč s sindikalno izkaznico obrnete tudi neposredno na sedež pravne službe, Slovenski trg 3 (bivši Trg revolucije) v Kranju. Kateri izmed pravnih poverjenikov Svetu krajskih sindikatov je konkretno zadolžen in pristojen za pravno pokrivanje vašega sindikata podjetja oziroma zavoda, je bilo med drugim objavljeno tudi v prvi številki glasila IKS - Informacije krajskih sindikatov, ki ga lahko dobite pri vseh članih izvršnega odbora sindikata v podjetju. V nekaterih največjih krajskih podjetjih pa je Svet krajskih sindikatov organiziral pravno posvetovalnico za člane sindikata neposredno v podjetju (v prostorih sindikata), in sicer:

- v Savi - vsak ponedeljek od 9. do 11. ure;
- v Planiki - vsako drugo in četrto sredo v mesecu od 12. do 15. ure;
- v podjetjih Iskre na Laborah in podjetjih Iskre v Savski Loki - vsako prvo in tretjo sredo v mesecu od 9. do 12. ure in od 13. do 16. ure (izmenoma).

Mato Gostiša

Iskrini Števci odplačali stare dolgove

Števci so se izvili iz težav

Uspeli so ohraniti podjetje, kar nikakor ni bilo lahko, zdaj že lahko razmišljajo o prihodnosti

Kranj, januarja - Po razpadu Iskre Kibernetike so se mnogi bali, da bo proizvodnja v matični Iskrini tovarni povsem zastala, vendar danes že lahko rečemo, da so Števci preživeli. Iz pogovora z direktorjem NIKOM BEVKOM je razvidno, da ne razmišljajo več le o sedanjosti, temveč tudi o prihodnosti, kar je nedvomno lahko vpliva optimizem vsem, ki tam delajo.

"Kaj pričakujete v novem letu?"

"Za velikega izvoznika je najbolj bistveno, da tolar ne bo precenjen, kar se zdaj dogaja in česar se najbolj bojimo. Stroški za repromaterial in sestavne dele so nam v mesecu in pol narasli za 30 odstotkov, plače smo v dveh mesecih povečali za 35 odstotkov, vrednost marke pa je padla. Za nas, ki izvozimo 85 odstotkov proizvodnje, je to zelo nevarno."

Pričakujemo, da bo Slovenija uredila sporazume z EGS.

Želimo si, da bi imela takšen položaj, kot ga je imela Jugoslavija. Radi bi normalno poslovali z drugimi republikami,

saj zdaj lahko le tako, da trgovci pridejo v Slovenijo in blago plačajo z gotovino ali pa menjavo blaga za blago in rečemo

sto bakrenih trupcev za en števec in na cene sploh ne gledamo več. Južne trge želimo obdržati, včasih smo imeli v drugih republikah 90-odstotni delež, zdaj si želimo vsaj 50-odstotnega, naš cilj pa je 70-odstotni delež. Sicer pa ta trg pada že pet let, vsako leto za približno 20 odstotkov, vendar pa je klub temu še vedno kvaliteten, zato ga želimo obdržati."

"Lani se vam je odprla bivša Vzhodna Nemčija?"

"Po združitvi Nemčij smo tam uspeli dobiti takšen delež, kot smo ga imeli v Zadnji Nemčiji. Lani smo v Vzhodno Nemčijo prodali 30 tisoč števcev, vsaj toliko bi jih radi še naprej."

"Kakšen je letošnji izvozni načrt?"

"Računamo na rahlo povečanje, na približno 40 milijonov dolarjev. Takšnega skoka kot lani ne bo, lani smo ga s 25

povečali na 38 milijonov dolarjev."

"V Števih je torej največja nevihta mimo, preživeli ste?"

"Komaj, razmere so bile resnično zelo težke. Veliko kratkoročnih in dolgoročnih posojil smo imeli, vse so bili pisani na nas, pri reorganizaciji jih nikakor nismo mogli razdeliti."

"Drugi na dvorišču pa pravijo, da ste pobrali najboljše stvari?"

"Ne vem, kaj naj bi pobrali, razen kar smo imeli. Razen laboratorijev, ko je šel RTC v stečaj, saj jih potrebujemo, prevzeli pa smo tudi vse njihove obveznosti in terjave, ko so se pripojili. Ostala pa so nam vsa posojila, saj jih tudi banke in drugi niso hoteli razdeliti na druga podjetja. Posojil je bilo toliko, da smo leta 1990 z golj za obresti plačali 16 milijonov mark, komaj smo preživeli, lani pa 6 milijonov mark, računamo, da jih bo letos le za približno 1 milijon mark."

Uspeli smo ohraniti podjetje, kar nikakor ni bilo lahko, uspeli smo krivuljo količinske proizvodnje obrniti navzgor. Letos na povečanje ne računamo, vendar dohodek ne bo manjši, saj bomo zmanjšali stroške. Že poleti 1990 smo uvedli 40-urni delavnik in klub temu povečali fizični obseg proizvodnje, močno smo zmanjšali stroške in odpalačili posojila."

"So vam kaj posojil odpisali?"

"Nicom ne banka ne zavarovalnice, nihče drug. Lani smo odpalačili približno 200 milijonov kratkoročnih posojil in nekaj milijonov mark tujih."

"Letošnji start je torej dober?"

"Praktično imamo zdaj dobre pogoje za normalno poslo-

vjanje, ne ubadamo se več z neaktivnostjo in blokadami računa, solventni smo že eno leto, pri plačah že leto in pol ni bilo zamude, z njimi smo na povprečju slovenskega gospodarstva, včasih so bili Števci vedno 30 do 40 odstotkov pod njim. Uspeli smo ohraniti zaposlenost, začasno imamo zaposlenih skoraj 200 delavcev Era, Stikal, Vzdrževanja itd., januarja jih še ne bomo vráčali, v najslabšem primeru 50 prihodnjem mesecu.

Tudi rentabilnost smo izboljšali, ustvarili pogoje za investiranje, ker šest let ni bilo investicij, je oprema 80-odstotno odpisana. Če nam bo poslovanje omogočalo, bomo letno investirali 5 do 10 milijonov mark, najprej v strojno in razvojno opremo 2 do 3 milijona mark."

"Ne razmišljate torej več le o preživetju, temveč tudi o prihodnosti?"

"Prihodnost so seveda novi izdelki, na tem "dvorišču" v zadnjih dvajsetih letih ni uspelo razviti pravih novih izdelkov in jih spraviti na trg, razviti še, tržili pa ne. V Števih smo lani uspeli razviti dodatke za tarifne naprave, ki so v glavnem elektronski, uspešno jih tržimo. Ena od njih je 96-urni maksimum za merjenje konične potabe električne energije, lani smo jih prodali za 6 milijonov mark, od tega 10 tisoč kosov v Nemčijo. Razlika v ceni je znatna, normalni dvotorifni števec stane približno 190 mark, z elektronskim dodatkom pa približno 200 mark."

"Kaj pa povsem novi izdelki?"

"Nemogoče je oceniti, kako hitro se bodo kupci odločali za elektronski števec, razmere pa so različne. Anglija je pohitela, zdaj so se stvari ustavile, tik za njo je Skandinavija itd. Kdor tega števca nima razvitega, bo zaostal v tehničkem razvoju, takšne tovarne bodo čez nekaj

"Kaj pa povsem novi izdelki?"

"Nemogoče je oceniti, kako hitro se bodo kupci odločali za elektronski števec, razmere pa so različne. Anglija je pohitela, zdaj so se stvari ustavile, tik za njo je Skandinavija itd. Kdor tega števca nima razvitega, bo zaostal v tehničkem razvoju, takšne tovarne bodo čez nekaj

"Kaj pa povsem novi izdelki?"

"Nemogoče je oceniti, kako hitro se bodo kupci odločali za elektronski števec, razmere pa so različne. Anglija je pohitela, zdaj so se stvari ustavile, tik za njo je Skandinavija itd. Kdor tega števca nima razvitega, bo zaostal v tehničkem razvoju, takšne tovarne bodo čez nekaj

"Kaj pa povsem novi izdelki?"

"Nemogoče je oceniti, kako hitro se bodo kupci odločali za elektronski števec, razmere pa so različne. Anglija je pohitela, zdaj so se stvari ustavile, tik za njo je Skandinavija itd. Kdor tega števca nima razvitega, bo zaostal v tehničkem razvoju, takšne tovarne bodo čez nekaj

"Kaj pa povsem novi izdelki?"

"Nemogoče je oceniti, kako hitro se bodo kupci odločali za elektronski števec, razmere pa so različne. Anglija je pohitela, zdaj so se stvari ustavile, tik za njo je Skandinavija itd. Kdor tega števca nima razvitega, bo zaostal v tehničkem razvoju, takšne tovarne bodo čez nekaj

"Kaj pa povsem novi izdelki?"

"Nemogoče je oceniti, kako hitro se bodo kupci odločali za elektronski števec, razmere pa so različne. Anglija je pohitela, zdaj so se stvari ustavile, tik za njo je Skandinavija itd. Kdor tega števca nima razvitega, bo zaostal v tehničkem razvoju, takšne tovarne bodo čez nekaj

"Kaj pa povsem novi izdelki?"

"Nemogoče je oceniti, kako hitro se bodo kupci odločali za elektronski števec, razmere pa so različne. Anglija je pohitela, zdaj so se stvari ustavile, tik za njo je Skandinavija itd. Kdor tega števca nima razvitega, bo zaostal v tehničkem razvoju, takšne tovarne bodo čez nekaj

"Kaj pa povsem novi izdelki?"

"Nemogoče je oceniti, kako hitro se bodo kupci odločali za elektronski števec, razmere pa so različne. Anglija je pohitela, zdaj so se stvari ustavile, tik za njo je Skandinavija itd. Kdor tega števca nima razvitega, bo zaostal v tehničkem razvoju, takšne tovarne bodo čez nekaj

"Kaj pa povsem novi izdelki?"

"Nemogoče je oceniti, kako hitro se bodo kupci odločali za elektronski števec, razmere pa so različne. Anglija je pohitela, zdaj so se stvari ustavile, tik za njo je Skandinavija itd. Kdor tega števca nima razvitega, bo zaostal v tehničkem razvoju, takšne tovarne bodo čez nekaj

"Kaj pa povsem novi izdelki?"

"Nemogoče je oceniti, kako hitro se bodo kupci odločali za elektronski števec, razmere pa so različne. Anglija je pohitela, zdaj so se stvari ustavile, tik za njo je Skandinavija itd. Kdor tega števca nima razvitega, bo zaostal v tehničkem razvoju, takšne tovarne bodo čez nekaj

"Kaj pa povsem novi izdelki?"

"Nemogoče je oceniti, kako hitro se bodo kupci odločali za elektronski števec, razmere pa so različne. Anglija je pohitela, zdaj so se stvari ustavile, tik za njo je Skandinavija itd. Kdor tega števca nima razvitega, bo zaostal v tehničkem razvoju, takšne tovarne bodo čez nekaj

"Kaj pa povsem novi izdelki?"

"Nemogoče je oceniti, kako hitro se bodo kupci odločali za elektronski števec, razmere pa so različne. Anglija je pohitela, zdaj so se stvari ustavile, tik za njo je Skandinavija itd. Kdor tega števca nima razvitega, bo zaostal v tehničkem razvoju, takšne tovarne bodo čez nekaj

"Kaj pa povsem novi izdelki?"

"Nemogoče je oceniti, kako hitro se bodo kupci odločali za elektronski števec, razmere pa so različne. Anglija je pohitela, zdaj so se stvari ustavile, tik za njo je Skandinavija itd. Kdor tega števca nima razvitega, bo zaostal v tehničkem razvoju, takšne tovarne bodo čez nekaj

"Kaj pa povsem novi izdelki?"

"Nemogoče je oceniti, kako hitro se bodo kupci odločali za elektronski števec, razmere pa so različne. Anglija je pohitela, zdaj so se stvari ustavile, tik za njo je Skandinavija itd. Kdor tega števca nima razvitega, bo zaostal v tehničkem razvoju, takšne tovarne bodo čez nekaj

"Kaj pa povsem novi izdelki?"

"Nemogoče je oceniti, kako hitro se bodo kupci odločali za elektronski števec, razmere pa so različne. Anglija je pohitela, zdaj so se stvari ustavile, tik za njo je Skandinavija itd. Kdor tega števca nima razvitega, bo zaostal v tehničkem razvoju, takšne tovarne bodo čez nekaj

"Kaj pa povsem novi izdelki?"

"Nemogoče je oceniti, kako hitro se bodo kupci odločali za elektronski števec, razmere pa so različne. Anglija je pohitela, zdaj so se stvari ustavile, tik za njo je Skandinavija itd. Kdor tega števca nima razvitega, bo zaostal v tehničkem razvoju, takšne tovarne bodo čez nekaj

"Kaj pa povsem novi izdelki?"

"Nemogoče je oceniti, kako hitro se bodo kupci odločali za elektronski števec, razmere pa so različne. Anglija je pohitela, zdaj so se stvari ustavile, tik za njo je Skandinavija itd. Kdor tega števca nima razvitega, bo zaostal v tehničkem razvoju, takšne tovarne bodo čez nekaj

"Kaj pa povsem novi izdelki?"

"Nemogoče je oceniti, kako hitro se bodo kupci odločali za elektronski števec, razmere pa so različne. Anglija je pohitela, zdaj so se stvari ustavile, tik za njo je Skandinavija itd. Kdor tega števca nima razvitega, bo zaostal v tehničkem razvoju, takšne tovarne bodo čez nekaj

"Kaj pa povsem novi izdelki?"

"Nemogoče je oceniti, kako hitro se bodo kupci odločali za elektronski števec, razmere pa so različne. Anglija je pohitela, zdaj so se stvari ustavile, tik za njo je Skandinavija itd. Kdor tega števca nima razvitega, bo zaostal v tehničkem razvoju, takšne tovarne bodo čez nekaj

"Kaj pa povsem novi izdelki?"

"Nemogoče je oceniti, kako hitro se bodo kupci odločali za elektronski števec, razmere pa so različne. Anglija je pohitela, zdaj so se stvari ustavile, tik za njo je Skandinavija itd. Kdor tega števca nima razvitega, bo zaostal v tehničkem razvoju, takšne tovarne bodo čez nekaj

"Kaj pa povsem novi izdelki?"

"Nemogoče je oceniti, kako hitro se bodo kupci odločali za elektronski števec, razmere pa so različne. Anglija je pohitela, zdaj so se stvari ustavile, tik za njo je Skandinavija itd. Kdor tega števca nima razvitega, bo zaostal v tehničkem razvoju, takšne tovarne bodo čez nekaj

"Kaj pa povsem novi izdelki?"

"Nemogoče je oceniti, kako hitro se bodo kupci odločali za elektronski števec, razmere pa so različne. Anglija je pohitela, zdaj so se stvari ustavile, tik za njo je Skandinavija itd. Kdor tega števca nima razvitega, bo zaostal v tehničkem razvoju, takšne tovarne bodo čez nekaj

"Kaj pa povsem novi izdelki?"

"Nemogoče je oceniti, kako hitro se bodo kupci odločali za elektronski števec, razmere pa so različne. Anglija je pohitela, zdaj so se stvari ustavile, tik za njo je Skandinavija itd. Kdor tega števca nima razvitega, bo zaostal v tehničkem razvoju, takšne tovarne bodo čez nekaj

"Kaj pa povsem novi izdelki?"

"Nemogoče je oceniti, kako hitro se bodo kupci odločali za elektronski števec, razmere pa so različne. Anglija je pohitela, zdaj so se stvari ustavile, tik za njo je Skandinavija itd. Kdor tega števca nima razvitega, bo zaostal v tehničkem razvoju, takšne tovarne bodo čez nekaj

"Kaj pa povsem novi izdelki?"

"Nemogoče je oceniti, kako hitro se bodo kupci odločali za elektronski števec, razmere pa so različne. Anglija je pohitela, zdaj so se stvari ustavile, tik za njo je Skandinavija itd. Kdor tega števca nima razvitega, bo zaostal v tehničkem razvoju, takšne tovarne bodo

Še vedno nejasnosti pri nekaterih olajšavah

Davčne napovedi ne bo težko izpolniti

V napoved za odmero dohodnine bomo le prepisali podatke o dohodkih, ki nam jih bodo do konca januarja pisno sporočili izplačevalci plač, pokojnin, honorarjev itd. Za uveljavitev 10-odstotne olajšave računov davčni napovedi ne bo potrebno prilagati, seveda pa jih bomo morali shraniti za primer kontrole. Napoved boste morali oddati do 31. marca, saj vam sicer grozi kazen v višini 25.000 tolarjev.

Davčarji objavljujo, da bo pisanje davčnih napovedi lahko opravilo in da je strah odveč, skupaj z njimi vam bomo skušali kar najbolj pomagati. Obrazci še niso naprodaj, vendar glede na njegov delovni osnutek lahko rečemo, da vpisovanje podatkov res ne bo zahetno. V bistvu bomo le pripisali zneske, ki nam jih bodo na posebnih obrazcih poslali izplačevalci dohodkov. Ujemajo se celo zaporedno številke, zato bo stvar res lahka. Na obrazcu, s katerim vam bodo, denimo, sporočili, kolikšna je bila lani vaša plača, bo pod zaporedno številko 7 vpisan znesek plače, pod številko 10 dohodnika, ki ste jo že plačali kot akontacijo, pod številko 11 bodo prispevki, ki ste jih med letom plačali itd. (obrazec objavljamo, najdete ga v Uradnem listu št. 29). Davčna napoved bo imela kolone enako oštivilčene, zato prepisovanje podatkov res ne bo zahtevno.

Izplačevalci so po zakonu dolžni obvestiti prejemnike dohodkov, kolikšna so bila lani izplačila. To pomeni, da vam mora podjetje do konca januarja sporočiti, koliko ste lani zaslužili, podobno bodo morala obvestiti tudi prejemnike avtorskih honorarjev in drugih dohodkov, ki so obdavčeni. Upokojencem mora podatke poslati pokojninski sklad.

Kmetje bodo od davčne uprave dobili podatke o katastrskem dohodku in plačanih akontacijah med letom in to vpisali v napovedi za odmero dohodnine. Objetniki bodo do konca februarja oddali davčno napoved za dejavnost, v 15 dneh po prejemu odločbe o dejavnosti pa bodo morali oddati napoved za dohodnino.

Vse ostale dohodke, denimo, najemnine, pa boste morali dopisati.

Vrstni red je zelo pomemben, zato si zapomnite, da se od bruto prejemkov najprej odštejete med letom plačani prispevki (za socialno varnost, za odpravljanje posledic poplav in vojaške agresije), nato pride na vrsto 10-odstotna davčna olajšava in nato zmanjšanje za vzdrževanje družinskih članov. Tako pride do osnove, od katere nam bodo davčarji odmerili davek, ki se imenuje dohodnina. Od tako odmerjene dohodnine bomo odštejeli med letom plačane akontacije in dobitki razliko, ki jo bo potrebno še plačati ali pa jo bodo vrnuli.

MŠ ali ERO-1: _____	datum izpisa: / /			
naslov izplačevalca: _____	naslov izplačevalca: _____			
Povzetek obračuna prejemkov v obdobju od 1. 1. do 31. 12. leta za osebo:				
MŠO: _____	Priimek in ime: _____			
šifra občine bivanja: _____	naslov: _____			
v tolarjih brez stotin				
vrsta dohodka ozna-ka	opis	znesek	akontacija dohodnine	prisp. za soc. var. in pos. pr. po zakonu
SKUPAJ				

na kazen za neoddajo ali nepravočasno oddajo napovedi je namreč kar 25 tisoč tolarjev.

Obveznice bodo žigosali

K napovedim za odmero dohodnine vam računov, s katerimi uveljavljate 10-odstotno olajšavo, ne bo potrebno prilagati, seveda pa vam svetujemo, da jih skrbno shranite, če boste

morda izbrani za kontrolo. Zagrožena kazen za dajanje napakenih podatkov znaša namreč kar 200 tisoč tolarjev.

Izjema so le obveznice in drugi vrednostni papirji, ki jih bodo na davčni upravi žigosali, torej jih boste morali prineseti. Z obveznico bo namreč moč olajšavo uveljaviti le enkrat, torej si jih ne boste mogli izposojeti.

Sicer pa republiška davčna uprava natančnih navodil za uveljavljanje 10-odstotne olajšave (10. člen zakona) še ni dala, zato se po časopisih že pojavljajo različne razlage, kaj vse bo vsteto in kaj ne. Že zdaj lahko rečemo, da je zelo sporno, da lahko davčno olajšavo, denimo, za nakup družbenega stanovanja uveljavlja le tisti, ki je podpisana na pogodbi, ne more pa mož/zena, čeprav sta ga kupila s skupnimi prihranki. Težko je verjeti, da bi takšno tolmačenje obstalo, čeprav so ga, kot vse kaže, dali v republiški davčni upravi, če ne prej, se bo to nedvomno izkazalo pri prvem sporu. ● M. V.

če znaša letna osnova	znaša davek
do 101.988	19 %
nad 101.988 do 203.976	19.277,71 + 28 % nad 101.988
nad 203.976 do 407.952	47.934,36 + 35 % nad 203.976
nad 407.952 do 815.904	119.325,96 + 40 % nad 407.952
nad 815.908	282.506,76 + 45 % nad 815.904

GLASBENA ŠOLA AKORDEON

K vpisu vabimo učence za klavir, citre, električne klaviature, kitaro, harmoniko, kljunasto in prečno flauto, predšolsko glasbeno vzgojo in nauk o glasbi - teorijo.

Pouk poteka v hotelu EVROPA.

Prijave sprejemamo po tel. 212-007.

Nudimo vam nakup novih in rabljenih inštrumentov.

Cenejši avtomobili?

Če te dni kupujete avto, kaže počakati, kaj se bo v prihodnjih dneh zgodilo v parlamentu. Tik pred novim letom je namreč zbor zdržanega dela sprejel zakon o prometnem davku, s tremi pomembnimi amandmajami, druga dva zpora bosta o tem odločala ta teden.

Poslanci ZZD so se odločili za 20-odstotni davek, medtem ko je vlada predlagala različnega glede na prostornino motorja in sicer 20-odstotnega do 1,8 litra in 32-odstotnega nad 1,8 litra. Sprejeli pa so njen predlog, da bo davek na avtomobile, opremljene s katalizatorji, le 16-odstoten. Sprejeli so tudi, da bo carina (zdaj 26-odstotna) izločena iz osnove za odmero davka, kar pomeni, da bodo uvoženi avtomobili cenejši. Skupne dajatve bodo zmanjšane 46-odstotne, zdaj so bistveno večji, saj so v razredu do prostornine motorja 1,8 litra zdaj 68-odstotne, v višjem razredu pa skoraj 100-odstotne.

Seveda morajo to sprejeti še poslanci drugih dveh zborov.

Kokus Kranj

posezonska razprodaja od 10. 1. do 24. 1. 1992

konfekcija - pletenine - bluze

cene znižane do **40%**

dodatni popust za člane klub-a **Kokus**

Delnščka abeceda (2)

Zadnjič smo vam pojasnili, kaj je delnica, tokrat bomo načrtni korak naprej in pogledali, kakšne pravice dajejo in kakšne vrste delnic poznamo. Vsekakor vam bo to prišlo prav, ko se bodo ponovno začele vroče razprave o lastninjenju ali pa se bo ste nemara še letos tudi v vašem podjetju pogovarjali, kakšne vam pripadajo.

Delnica namreč predstavlja delež pri osnovnem kapitalu delniške družbe, hkrati pa tudi določene pravice. Najpomembnejša je seveda pravica do DIVIDENDE in pomeni njegovo udeležbo pri dobičku delniške družbe, natančneje pri dobičku, ki je konec obračunskega obdobja (leta) izplačan delničarjem. Dividenda je torej odvisna od tega, kako je delniška družba poslovala. Lahko pa je posebej dogovorjeno, da dividenda ne bo izplačana, temveč bo morebitni dobiček investiran nazaj v podjetje, kar seveda poveča vrednost delnic.

Druga pomembna pravica delničarja pa je sodelovanje pri UPRAVLJANJU podjetja, ki ji pravimo tudi korporacijska pravica. Delničar s svojim glasom, ki mu ga daje delnica, vpliva na sprejemanje odločitev pri upravljanju podjetja. Običajno ima ena delnica en glas, lahko pa je dogovorjeno tudi drugače. Bistvo te pravice je torej, da delničar kontrolira poslovanje delniške družbe, povsem ga posamezni delničar nadzira, če ima 51 odstotkov delnic. Nemara ste že slišali za "kontrolni paket delnic", ki ga ne moremo navesti v odstotkih, saj je odvisen od tega, kolik in kakšne delničarje imata delniška družba. V praksi se namreč na skupščinah delničarjev redko pojavi takšni, ki imajo le eno, dve delnici, tudi tedaj, ko pridejo, se ponavadi ne združujejo, da bi skupaj imeli vplivno moč v upravi podjetja. Zato za prevlado pogosto ni potrebno imeti 51 odstotkov delnic, temveč zadošča že 30- do 40-odstotni kontrolni paket. Svetovne izkušnje kažejo, da v velikih korporacijah največkrat to že zadošča, do njih pa delničar seveda najpreprosteje pride, če kotirajo na borzi. Tudi zaradi tega je tam vedno veliko nervoze, prava panika pa nastane, ko podjetje ugotovi, da nekdo načrtno kupuje prav njihove delnice. Tako je namreč moč podjetje tudi uničiti, saj dovolj velik paket kontrolnih delnic prinaša odločanje in z nakupom njihovih delnic spravi konkurenco na kolena ter si tako pridobi njen tržni delež.

Ko delniška družba prenha obstajati, ali če pride do likvidacije in stečaja, pa delnica daje delničarju pravico do ustreznega deleža preostanka sredstev podjetja. Določen je seveda vrstni red, pri stečaju je seveda vrednost delnic zelo nizka.

Glede na obseg pravic, ki jih dajejo delničarjem, poznamo NAVADNE in PREDNOSTNE delnice. Imenitni prednostni delnici imajo določene prednosti pred imenitnimi navadnimi, običajno je to neka zagotovljena dividenda, nadalje prednost pri nakupu novih delnic v primeru povečanja delniške družbe in podobno. Delnice pa razlikujemo tudi na imenske in prinosniške, na prvih je napisano ime delničarja, pri drugih imen ni sestavni del vrednostnega papirja. Glede na čas izdaje razlikujemo začasne in stalne delnice, pa tudi mlade in stare itd. Več o posameznih vrstah delnic prihodnjič. ● M. V.

Zakaj ne bi svojih storitev in blaga ponudili tudi obiskovalcem s sosednje Koroške?

Obvestite jih o svoji ponudbi v najbolj branem koroškem časopisu

KLEINE ZEITUNG

Objavo lahko naročite v propagandni službi Gorenjskega glasa, kjer vam bomo tudi prevedli in oblikovali in vam rezervirali želeni termin.

Podrobnejše informacije so vam na voljo vsak delavnik od 7. do 9. ure po tel. 218-463, na vašo željo pa vam lahko pošljemo tudi ogledni izvod časopisa in cenik objav. CENJENE BRALCE GORENJSKEGA GLASA OBVEŠČAMO, da sprejemamo tudi male oglase za Kleine Zeitung!

Nižje carine

Z osamosvojtvijo Slovenije je blago iz drugih republik obremenjeno z 1-odstotnimi dajatvami, dodatnemu nadzoru pa je podvrženo blago živilskega in rastlinskega izvora, za kar so seveda potrebna dodatna potrdila in takse. Vse to je povezano s časovno zamudo in vključevanji dodatnih služb, kar seveda pomeni, da so obremenitve večje od zvenečega enega odstotka.

Na blago, uvoženo iz zahodnih držav, pa je bila ukinjena 7,5-odstotna taksa in njena obdavčitev. Poglejmo si nekaj primerjav, kako so bili posamezni izdelki s carino obremenjeni prej in kako so po novem:

izdelek	v odstotkih prej	zdaj
tehnični predmeti	48	39,55
aparati, peči, orodje	57,20	48,20
obutev, oblačila	40,17	32,14
živila, računalniki, motorne žage	34,93	27,20
pražena kava	90,50	85,25
surova kava	70,00	62,75

Iz drugih republik motornega vozila ne morete več uvoziti sami, to lahko z letošnjim letom delajo le uvozniki, ki imajo unanjetrogovinsko registracijo. Državljanji Slovenije pa iz drugih republik lahko uvozijo stvari, katerih lastniki so bili pred 8. oktobrom lani, seveda, če imajo plačane carinske dajatve. Za oprostitev je potrebno imeti dokazila in uradne listine. ● Stane Bobek

ŽELEZARNA JESENICE

UGODNO PRODAJA

SVOJE IZDELKE V INDUSTRIJSKI PRODAJALNI NA JESENICAH

- * betonsko železo in pletene žične vrvi
- * vlečeno jeklo
- * vlečeno žico - črno, pocinkano in nerjavečo
- * pločevino - navadno in nerjavečo
- * hladno oblikovane profile
- * vratne podboje
- * dodajne materiale za varjenje - elektrode in varilne žice
- * žebanje

Obratovalni čas vsak dan od 9. do 17. ure,
ob sobotah od 8. do 12. ure.

Obiščite nas!

Nahajamo se ob magistralni cesti na Jesenicah (avtobusna postaja pri Železarni)

Informacije tel. 064/81-441 int. 29-04.

ZALOŽBA RADOVLJICA

objavlja prosta delovna mesta

1. VODJA MARKETINGA IN PRODAJE

Pogoji:

visoka izobrazba
3 leta delovnih izkušenj

2. VODJA RAČUNOVODSTVA

Pogoji:

visoka ali višja izobrazba
3 leta delovnih izkušenj

3. TAJNICE DIREKTORJA

Pogoji:

srednja izobrazba
znanje strojepisja
3 leta delovnih izkušenj

Poskusno delo traja tri mesece. Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v roku 8 dni po objavi na naslov:

DIDAKTA, Kranjska c. 13, 64240 Radovljica z oznako RAZPIS.

O izbiri bodo kandidati pisno obveščeni v 8 dneh po odločitvi.

Sprejemamo vprašanja s področja dakov in delnic, posljite nam jih v pisni obliki na uredništvo Gorenjskega glasa, Moše Pijadeja 1, Kranj.

S telefaksa

Ljubljanska borza je imela lani več kot 100 borznih sestankov, na njih je bilo za 1.020 milijonov mark prometa, kar je sedemdesetkrat več kot leto prej. Promet z vrednostnimi papirji je znašal skoraj 200 milijonov mark, največji je bil oktobra, ko je znašal skoraj 20 milijonov mark, najbolj suhi mesec pa so bili januar, marec in maj. Promet z EDP-ji pa je znašal 920 milijonov mark.

Borzni promet je bil lani v znamenju obveznic, z obveznico Republike Slovenije 1 so imeli 19,4 milijona mark prometa, z obveznico Republike Slovenije 2 pa kar 63,5 milijona mark. Od ostalih so še najbolj v promet obveznice Gorenjske (za 3 milijone mark), mesta Ljubljane (1,6 milijona mark) in Rogaške (2 milijona mark). Več prometa z delnicami pričakujejo letos, če se bo seveda le začela privatizacija.

Pričakujemo, da bodo blagajniški zapisi za tuji denar že danes kotirali na Ljubljanski borzi. Banka Slovenije jih je začela prodajati v petek, 10. januarja, komercialnim bankam, te zapise prodajajo podjetjem. Z zapisi naj bi trgovali na posebnem delu borznega sestanka, zapisi pa bodo objavljeni na tečajnici Ljubljanske borze.

V enajstih mesecih lanskega leta je imela Slovenija za 29 milijonov dolarjev presežka v svoji devizni bilanci, seveda ne zaradi večjega izvoza, temveč zaradi priliva deviz od odkupa stanovanj.

AVTO ŠOLA ZŠAM ŠKOFJA LOKA

Organiziramo tečaj cestnopravilnih predpisov v GASILSKEM DOMU NA TRATI začetek 20. 1. 1992 praktična vožnja na vozilih OPEL CORSA in GOLF.

Posebna ugodnost: prevoz kandidatov na tečaj CPP iz smeri: Reteč, Bitenj, Podlubnika
Informacije: telefon 631-729

Koliko je vreden tolar

Na tečajni listi Banke Slovenije so 12. januarja veljale naslednje srednje vrednosti deviznih tečajev:

Avstrija	100 ATS	530.4559
Nemčija	100 DEM	3.732.9760
Italija	100 ITL	4.9406
Švica	100 CHF	4.189.5190
ZDA	1 USD	58.3501
Jugoslavija	100 YUD	80.0000
R. Hrvaška	100 CRD	80.0000

Tečaj jugoslovanskega in hrvaškega dinara se uporablja pri izkazovanju rezultatov poslovanja z republikami, v katerih sta omenjeni valuti plačilno sredstvo.

Gorenjska banka v Kranju je v ponедeljek, 13. januarja, devize menjala:

	nakupni	prodajni
Avstrija	100 ATS	568.4000
Nemčija	100 DEM	4.000.0000
Italija	100 ITL	5.2900
Švica	100 CHF	4.495.6000
ZDA	1 USD	60.5400

Abanka v Kranju je v ponedeljek, 13. januarja, devize menjala:

	nakupni	prodajni
Avstrija	100 ATS	560
Nemčija	100 DEM	4.010
Italija	100 ITL	4.95
Švica	100 CHF	4.260
ZDA	1 USD	58

SKB v Kranju je v ponedeljek, 13. januarja, devize menjala:

	nakupni	prodajni
Avstrija	100 ATS	568.3835
Nemčija	100 DEM	4.000.0000
Italija	100 ITL	5.2899
Švica	100 CHF	4.486.2697
ZDA	1 USD	61.0582
R. Hrvaška	100 CRD	60.0000

RADIATORJI JUGOTERM

IN OSTALA OGREVALNA TEHNIKA PO ZELO

UGODNIH CENAH

KIKI ŽIRI TEL. 692-036

Umetnost poslovanja

Poslovna šola Merkur

Bohinj, 10. januarja - Podjetje Merkur že nekaj let pripravlja najrazličnejše seminarje s področja poslovanja, v katerih skušajo svojim delavcem predstaviti novosti s tega področja. Letos prvič so se odločili, da pripravijo poslovno šolo tudi za druge, ne samo Merkurjeve delavce. Pretekli konec tedna je tako v hotelu Zlatorog v Bohinju potekala Poslovna šola Merkura za trgovce v trgovinah s tehničnim blagom. O šoli in udeležencih nam je priproval magister Viktor Vauhnik, pomočnik direktorja za področje marketinga v Merkurju.

Kaj ste želeli doseči z organizacijo takšne šole?

"Naš cilj je bil prenesti določeno znanje in praktične izkušnje na trgovine v trgovini na drobno. Želeli smo, da se na tak način čim bolj dvigne kakovost poslovanja. Nenazadnje, to šolo smo organizirali za druge trgovce tudi zato, ker si želimo poslovanja s kakovostnimi bodočimi partnerji."

Kako poteka vaša šola?

"Poslovna šola v tem prvem ciklu traja tri dni, četrtek, petek in soboto. V njej smo zajeli širok spekter marketinških znanj, finančno poslovanje, vodenje zalog blaga in informatiko. Prva dva dneva sta v znamenju predavanj. Predavajo pa predvsem naši vodilni delavci in strokovni sodelavci, nekaj je tudi zunanjih strokovnjakov, ki nam pomagajo. Sobotno dopoldne je namenjeno učnim delavnicam. Udeležence bomo razdelili v nekaj skupin, vsaka izmed skupin pa bo morala aranžirati izložbo s tehničnim blagom. V ta namen smo dobili na voljo celoten prostor tu, v pritličju hotela Zlatorog, s seboj pa smo pripravili cel kamion tehničnih izdelkov. Nastale "kreacije" bomo nato skupaj ocenili, to pa je tudi zaključek poslovne šole."

Kakšno je bilo zanimanje trgovcev za vašo poslovno šolo?

"Odziv je bil izredno velik, imamo kar 70 udeležencev. S programom so očitno zadovoljni, doslej še ni bilo pripomemb. Še posebej smo veseli, da so udeleženci prišli iz vse Slovenije. Pritegnili smo tudi lastnike zasebnih trgovin. V šoli se trudimo, da je pouček na praktičnih primerih. Seveda pa so še nekatere pomankljivosti, ki jih bomo skušali v naslednjem, po vsej verjetnosti spomladanskem ciklu, popraviti." ● Mojca Peternej

V naši trgovini

na Bledu

sprejemamo v

komisijo prodajo starine

Morda imate doma stare likalnice, možnarje, svečnike, jerbaste, vezenine, steklene predmete, slike ali pa izdelke iz keramike.

Pričakujemo vas na Bledu, Cesta svobode 15, vsak dan med 9. in 12. uro ter med 15. in 19. uro. Informacije: tel. št. 77-842

KOŠARKA

IGOR DOLENC, TRENER

TRIGLAV PO PRIČAKOVANJIH

Kranj - Jesenski del prvega državnega prvenstva v košarki je ekipa kranjskega Triglava končala na petem mestu svoje skupine in si tako nastop v boljši, zeleni, skupini zagotovila tudi v nadaljevanju prvenstva. »Prvi cilj smo dosegli,« je dejal trener Triglava iz Kranja, Igor Dolenc.

Vtisi po prvem delu prvenstva.

»Dosegli smo cilj, peto mesto v svoji skupini, klub temu da smo pravno računali na dve zmagi proti Kronos Slovenu, Maribor 87 in Ježici, pa od tega načrta ni bilo nič. Proti Ježici smo z obupno slabo igro celo obakrat izgubili, a smo zato odnesli vse točke iz dvobojev z Micom Marcusom iz Kopra, premagali smo Postojno doma, v Domžalah pa Helios. Odločilna je bila tekma s Kronos Slovenom v Kranju, ko smo zmagali z višjo razliko, kot smo v Ljubljani izgubili. Tam smo izgubili za osem, doma zmagali z oseminajst točk.«

Kako močni so bili posamezni tekmeci v skupini?

»Mislim, da je bila liga dokaj izenačena, čeprav mogoče rezultati tega toliko ne kažejo. Prav gotovo pa bo izenačenosti večja sedaj, ko so se v zeleno skupino uvrstili Tinex Medvede, Mavrica Ilirija in Rogaška Donat Mg. Za uvrstitev v play off bo potrebljeno zmagovati doma in ob tem doseči tudi kakšno zmago v gosteh, kar pa bo zelo težko.«

Letošnja ekipa Triglava je precej pomajena.

»Letos smo ostali brez petih igralcev, ki so lani dejansko nosili breme I. B zvezne lige. Tako je letos ekipa sestavljena iz sedmih članov in ostalih mladičev. V ligi, ki je izenačena, kjer se treše za vsako tekmo, za vsako točko mladi igralci ne morejo igrati. Saj smo poskusili, a enostavno ni šlo. Res, da so fante visoki, močni, vendar manjkajo izkušnje. No, v jesenskem delu sta od ostalih nekoliko izstopala Jeras in Mitič.«

Pričakovanja v nadaljevanju?

»Naš cilj je vsekakor uvrstitev v play off. Ni pomembno, ali si peti ali osmi, pomembno je, da si četrti. Prvi favoriti za končnico so vsaj trije, Helios, Postojna in jasno Smelt Olimpija, ki med slovenskimi klubami nima prave konkurenco. Pri nas najbolj šepa obramba, saj včasih tisto, kar deset minut gradimo, lahko uničimo tudi v dveh minutah. No, na vsak način pa se bomo potrudili.«

Igor Kavčič

SLOVENSKO KOŠARKARSKO PRVENSTVO

Kranj, 11. januarja - V nadaljevanju slovenskega košarkarskega prvenstva je moška ekipa kranjskega Triglava gostila Helios iz Domžal in po ogročenem boju ostala praznih rok, gorenjski ekipi v ženski ligi pa sta bili tokrat uspešni: košarkarice Odeje Marmorja so v derbiu kola predvsem na račun večje izenačenosti ekip premagale mariborski Apis, ki je še lani nastopal v zveznem tekmovanju, igralke Kranja pa so brez večjih težav premagale Mavrico Ilirijo.

SODNIKA SLABO OPRAVILA DELO

Triglav : Helios 89 : 96 (40 : 48)

Kranj, 11. januarja 1992, športna dvorana na Planini, gledalcev 400, sodnika Lindič in Kaučič iz Ljubljane.

Triglav: Lojk, Ceranja 7, Prezelj, Mihajlovič, Prevodnik, Tušek, Tadič 3, Bošnjak 12, Šubic 17 (4-3), Kastigar, Jeras 14 (6-6), Mitič 36 (8-7).

Helios: D. Trifunovič 2, Mičunovič 29 (8-8), Žirovnik 6 (4-2), Jovanovič, Brodnik 31 (6-6), Skrjane 10 (2-2), Zemljič, Žitnik 6 (4-4), Čimperman, Radovič, Todorovič 12 (7-4), R. Trifunovič

Prosti met: Triglav 18-16, Helios 31-26; **štivo osebnih napak:** Triglav 27, Helios 21; **pet osebnih napak:** Tadič 30, minuta, Mitič 36, minuta; **tri točke:** Triglav 3 (Ceranja, Tadič, Mitič), Helios 6 (Mičunovič 3, Brodnik 3).

Domača ekipa je bila v vodstvu vse do 14. minute, ko so gostje povedli (26 : 28) in razliko povečevali do odmora. V drugem polčasu se je domača ekipa razigrala, slaba sodnika sta nehote »spreglevala« grobo igro Domžalčanov. V 30. minutki je igrišče zapustil s prebito arkado Ceranja. Domačini so potem sicer dvakrat izenačili rezultat (70 : 70, 72 : 72); ko pa sta sodnika Mitiču v 36. minutki dosodila peto osebno napako, je bil poraz z majhno razliko neizbežen.

DOMAČINKE ZAČELE LETO ZMAGO

Kranj : Mavrica Ilirija 71 : 60 (34 : 27)

Kranj, 11. januarja 1992, športna dvorana na Planini, gledalcev 150, sodnika Geltar (Radovljica) in Hafner (Medvode).

Kranj: Žnidar 4, Jakšič, Podrekur 15 (4-3), Gariner 14, Franko 10 (1-0), Maljuga, Ciglar 20 (8-6), Kump 8, Čankovič

Mavrica Ilirija: Balasko, Hvala 23 (6-6), Burger 8, Žigon, Bozovičar, Škerelj 15 (5-3), Jurišić 3 (2-1), Štubler 5 (2-1), Terčič, Šuster 2, Lomšek 4 (2-0), Velkavrh

Prosti met: Kranj 13-9, Mavrica Ilirija 17-11; **štivo osebnih napak:** Kranj 18, Mavrica Ilirija 16; **za tri točke:** Kranj 2 (Gartnar), Mavrica Ilirija 5 (Hvala).

Kranjčanke so začele srečanje zelo agresivno, tako da so v osmih minutih vodile že s 13 : 0. Potem so zaigrale ležerno, kar so Ljubljancanke izkoristile, in preko odlične Hvali zniževali razliko. Pri domačinkah ni nastopila mlada in obetavna Brkičeva.

Jože Marinček

ODLOČILA JE IZENAČENOST

Odeja Marmor : Apis 64 : 57 (29 : 25)

Škofja Loka - Športna dvorana Poden, gledalcev 250, sodnika: Djordjevič in Plut (oba Ljubljana).

Odeja Marmor: Maček 16, Bizjak 2, Luskovec 22, Baligač 8, Kržišnik 16

Apis: Štubler 13, Rifl 5, Škerbinjek 34, Novak 5.

V sili nervozni igri, s polno napak so Škofjeločanke, ki so bile slovenske prvakinje v sezoni 1990/91 le uspeli vzeti skalp eni od ekip, ki so se v prejšnji sezoni nastopale v zveznem tekmovanju. Mariborski Apis se je tokrat izkazal za ramljivo moštvo, saj ima v svojih vrstah le eno ali dve boljši igralci Škerbinjekovo in Štubillovo. Prednove domačih je bila v izenačenosti ekipa.

Pri del so Ločanke dobile v svojo korist. Vseskozi so vodile z dvema do šestimi točkami razlike. Baligačeva je že v tem delu pokazala precej manj kot v prejšnjih kolih, izkazala pa se je Aljoša Luskovec, ki je dokazala, da zna igrati košarko. Tokrat si je to tudi želela.

Po odmoru je precejšnje število gledalcev navdušeno spremhalo igro Odeje Marmor, ki je prigrala delni izid 11 : 0, v 33. minutu pa že prednosti 13 točk. Mariborčanke razlike niso uspeli dokončati in poteka igre spremeniti v svojo korist. Zmaga Ločank je popolnoma zaslужena. Upamo, da tudi ne zadnja nad prvo trojico.

Dare Rupar

NAJBOLJŠI JESENIŠKI ŠPORTNIKI**PODELILI GREGORČIČEVE PLAKETE IN PRIZNANJA**

Jesenice, 13. decembra - Minulo soboto so se v Kazini na Jesenicah zbrali najboljši športniki in športni delavci jeseniške občine na tradicionalnem srečanju športnikov jeseniške občine. Gregorčičeve plakete kot najvišje priznanje so dobili Franci Petek, Vojteh Budinek, Anton Kurbus, Ivo Boršnik in Berti Kapež.

Brane Jeršin iz ZTKO Jesenice je uvodoma nanihal vrsto uspehov jeseniških športnikov v lanskem letu: svetovni prvak v smučarskih skokih Franci Petek, ki nastopa za SK Stol Žirovica, do najvišjega naslova je prislučal Jure Košir, član ASK-a iz Kranjske Gore. Jesenčani pa so lahko ponosni tudi na ostale smučarske reprezentante, ki so bili v smučarskih reprezentancah med najstevilnejšimi zastopanimi. Tako alpinci, smučarski tekači in skakalci. Hokejski reprezentance so bile večinoma sestavljene iz jeseniških igralcev.

Pomemben prispevek k uveljavitvi občine so Jesenčani prispevali kot organizatorji velikih prireditev.

Letos pa praznuje pomemben jubilej najstarejši nogometni klub v Sloveniji NK Jesenice s svojo 80-letnico.

Priznanja ZTKO so dobili: TVD Partizan, Judo sekacija, Lokostrelski klub Jesenice, Alpinistični odsek Planinskega društva Jesenice in Mojstrana, Alpski smučarski klub Kranjska Gora, Smučarsko skakalni klub Stol Žirovica, Športno društvo Planica Rateče, sankaški, drsalni, kegljaški smučarski, namiznoteniški in hokejski klub Jesenice. Javno priznanje pa so dobili člani mladinske državne hokejske reprezentance, ki je osvojila drugo mesto v skupini B svetovnega prvenstva in vseh devet članskih reprezentantov, ki so bili šesti na svetovnem prvenstvu v Ljubljani in na Jesenicah.

NAMIZNI TENIS**DOBRE UVRSTITVE MERKURJA**

Gorica - V soboto, 4. januarja, je bil v Gorici namiznoteniški turnir »Pokal Julijskih Alp«.

Igralci in igralke kranjskega Merkurja so dosegli dobre uvrstitev. V kategoriji članov so zasedli drugo mesto (Janez Maček in Smrekar), članice pa 3. do 4. место (Živa Strukelj in Petra Fojkar, ki sta sicer še mladički). Tudi mladiči so se dobro izkazali, posebno Boštjan Bernard in Živa Strukelj, ki sta se uvrstila med osem najboljših. Množična udeležba (200 igralk in igralcev) je dokazala popularnost namiznega tenisa, hkrati pa utrdila prijateljske veze med sosednjima pokrajinskima.

J. Marinček

Mošnje, 29. decembra - Domača športna društvo je pod pokroviteljstvom lokalnega Arx Cella iz Radovljice priredilo državni namiznoteniški turnir. Udeležilo se ga je 17 igralcev. Rezultati - posamezno: 1. Anton Pene, 2. Janez Globočnik, 3. Jože Urh, 4. Zvonko Potočnik, 5. Zdravko Pristavec, 6. Filip Praprotnik, 7. Jože Biček, 8. Zdravko Mohorič: dvojice: 1. Pristavec-Pogačar, 2. Urh-Seljan, 3. Globočnik-Korošec, 4. Biček-Kopac, 5. Potočnik-Demšar, 6. Pene-Biček D., 7. Praprotnik-Lokar, 8. Mohorič-Lavrič.

Z. Potočnik

V Stražišču so tekmovali pionirke in pionirji Gorenjske. Med mlajšimi pionirkami je v finalu ekipa Merkurja iz Kranja, ki so jo sestavljale: Urška Petrič, Eva Strukelj, Tina Žerovnik in Tanja Laker, premagale Jesenice I, ki so bile druge, Jesenice II so bile tretje. Križe pa četrte.

DRUŠTVA, KLUBI, SEKCIJE

Škofjeloški košarkari se spet obetajo lepši časi

NAČRTNO DELO Z MLADIMI ŽE DAJE REZULTATE

Škofja Loka, januarja - Čeprav je bila pred leti v Škofji Loki močna članska košarkarska ekipa, pa zadnja leta v višjih rangih tekmovanja ni več močne vrste. Tako v prvi slovenski ligi igra le ženska ekipa Odeje Marmorja, načrtno delo z mladimi, zlasti na trški osnovni šoli pa vendarle daje upanje na ponoven razcvet moške košarke v mestu pod Lubnikom. Tako bo spomladni kadetska ekipa po sedmih letih spet igrala v slovenski kadetski ligi, nekateri mladi igralci pa so kandidati za slovensko reprezentanco.

Z načrtnim delom so pred približno petimi leti začeli na trški osnovni šoli, sedaj pa vse več mladih trenira tudi v Škofjeloški šoli: »Trenutno imamo kar nekaj košarkarskih ekip. V eni so najmlajši od prvega do četrtega razreda in teh je samo na Trati trideset. Druga ekipa so učenci petega in šestega razreda, imamo pa tudi močno ekipo sestavljeni iz učencev sedmega in osmega razreda. Poleg tega je tudi močna kadet-

ska ekipa. Skupno je tako med sedemdeset in osemdeset mladi fantov, ki resno trenirajo,« pravi prof. Janez Dolinar, ki je v zadnjih treh letih vodil ekipu pionirjev, letos pa vodi ekipo kadetov. Ob začetku vsakega šolskega leta na šoli v okviru šolskega športnega društva pripravijo razpis. Najbolj talentirani učenci, ki imajo veselje za igranje košarke, tako začno v vadbo že v prvem razredu. V začetku le dvakrat tedensko.

ské sredine z neprimerno večjim številom šol (Ljubljana, Kranj, Maribor). Generacija, ki prihaja, ki je sedaj nekje v sedmem razredu osnovne šole, pa je že boljša naprimer od Kranjanov - to se je videlo lani na pionirskej festivalu in letos.

Najvišje občinsko priznanje - Gregorčičeve plakete - letos dobili: Franci Petek, Vojteh Budinek, Anton Kurbus, Ivo Boršnik in Berti Kapež.

Ivo Boršnik, smučarski klub: »V smučarskem klubu Jesenice sem začel kot tekmevalec že leta 1953, sodeloval sem v Sportnem društvu in smučarski zvezi. Naš klub je dal preteklosti slovenskemu športu zelo velik dobrobit. Smučarji in tudi danes imamo nadarjene tekmovalce. Največji problem so županči sredstva in ustrezni poligoni za trineste. Sami jih moramo napraviti, kar je povezano s precejšnjimi sredstvi.«

Berti Kapež, alpinistični odsek: »Že občinsko priznanje - Gregorčičeve plakete - letos dobili: Franci Petek, Vojteh Budinek, Anton Kurbus, Ivo Boršnik in Berti Kapež.«

Anton Kurbus, drsalni klub: »Drsalni klub Jesenice sodi v zadnjih treh letih med tri uspešne slovenske klube. Veseli smo precejšnje množičnosti in prav pred nedavnim smo se predstavili z dvema uspešnima dijavnima revijama v Kranjski Gori. Dobili smo trenerja iz Moskve, imamo nekaj odličnih domačih trenerjev, tako da se za prihodnost tega športa ni bari.«

D. Sedelj: Anton Kurbus, drsalni klub Jesenice sodi v zadnjih treh letih med tri uspešne slovenske klube. Veseli smo precejšnje množičnosti in prav pred nedavnim smo se predstavili z dvema uspešnima dijavnima revijama v Kranjski Gori. Dobili smo trenerja iz Moskve, imamo nekaj odličnih domačih trenerjev, tako da se za prihodnost tega športa ni bari.«

Lestvica po jesenskem delu:

1. Gumari-Trenča 14, 2. Polet 4, 3. Murova 2, 4. Sava 1, 5. Predoslje 3, 6. Merkur - Trenča 7, 7. kolo: Gumari - Trenča 3, 8. kolo: Križe 7, 9. kolo: Merkur - Trenča 3, 10. kolo: Štork 7, 11. kolo: Štork 6, 12. kolo: Štork 5, 13. kolo: Štork 4, 14. kolo: Štork

GORENJSKA NOGOMETNA LIGA

KONČNE LESTVICE JESENSKEGA DELA

ČLANI »A«

1. CREINA Primskovo	II	8	1	2	25—9	17
2. ZARICA Kranj	II	7	2	2	18—8	16
3. VISOKO	II	6	3	2	21—15	15
4. BLEĐ	II	6	2	3	24—13	14
5. LESCE	II	6	2	3	22—14	14
6. TRBOJE	II	4	3	4	23—25	11
7. LTH Škofja Loka	II	3	5	3	12—17	11
8. SAVA Kranj	II	2	4	5	14—16	8
9. MAVCIČE	II	4	0	7	19—29	8
10. POLET Sv. Duh	II	1	5	5	14—20	7
11. BITNJE	II	2	3	6	15—25	7
12. ŠENČUR	II	1	2	8	13—29	4

5. NK POLET	7	2	1	4	14—19	5
6. NK LTH	6	2	0	4	8—17	4
7. NK TRŽIČ	6	1	0	5	3—31	2
8. NK ALPLES	7	0	1	6	8—45	1
Op — tekma Tržič—LTH bo odigrana spomladni						

KADETI »B«

1. NK ŽIVILA NAKLO	6	5	0	1	43—9	10
2. NK ALPINA	6	5	0	1	23—4	10
3. NK LESCE	6	5	0	1	23—7	10
4. NK SAVA	5	2	0	3	31—15	6
5. NK TRBOJE	6	1	1	4	7—40	3
6. NK VISOKO	6	1	0	5	7—35	2
7. NK BLEĐ	5	0	1	4	2—26	1

Op — tekma Bleđ—Sava bo odigrana spomladni

PIONIRJI »S«

1. NK JESENICE	6	4	0	1	28—11	8
2. NK BLEĐ	6	4	0	2	18—13	8
3. NK LESCE	6	2	0	4	13—22	4
4. NK TRŽIČ	5	1	0	4	6—19	2

Op — tekma Jesenice—Tržič bo odigrana spomladni

PIONIRJI »J«

1. NK POLET	6	5	0	1	26—3	10
2. NK LTH	6	5	0	1	14—7	10
3. NK KONDOR	6	0	2	4	4—17	2
4. NK ALPINA	6	0	2	4	6—21	2

Op — tekma Bleđ—Sava bo odigrana spomladni

PIONIRJI KR-C

1. NK ZARICA	10	0	0	0	40—0	20
2. NK CREINA Prim.	10	8	1	1	54—6	17
3. NK SPZ TRIGLAV	10	5	2	3	37—8	12
4. NK HRASTJE	10	5	2	3	47—25	12
5. NK ŽIVILA NAKLO	10	5	1	4	25—18	11
6. NK BRITOF	10	5	1	4	30—26	11
7. NK SAVA	10	4	2	4	13—15	10
8. NK VELESOVO	9	3	0	6	17—26	6
9. NK PODGORJE	10	2	2	6	9—54	6
10. NK BITNJE	10	1	1	8	5—57	3
11. NK MAVCIČE	9	0	0	9	0—42	0

Op — tekma Mavčiče—Velesovo bo odigrana spomladni

MLAJŠI PIONIRJI

1. NK SPZ TRIGLAV	5	5	0	0	31—3	10
2. NK CREINA Prim.	4	3	1	0	23—3	7
3. NK HRASTJE	5	3	0	2	20—12	6
4. NK ZARICA	4	2	1	1	10—5	5
5. NK ŠENČUR	4	2	0	2	11—5	4
6. NK ALPLES	4	2	0	2	8—6	4
7. NK ŽIVILA NAKLO	5	1	0	4	3—27	2
8. NK BRITOF	4	0	1	3	2—18	1
9. NK VISOKO	5	0	1	4	5—34	1

Op — tekma Mavčiče—Velesovo bo odigrana spomladni

SAVSKI MLADINCI V MTB

Ljubljana, januarja - Na prvi letnji MTB dirki, ki je bila 2. januarja v Ljubljani, so nastopili tudi Savski mladinci. V kategoriji do 19 let je zmagal Tadej Valjavec (Sava), pred Lamovškom (Bitnje) in Arnavutovičem (Sava). ● (mk)

POHOD NA KRIŠKO GORO

Križe, 12. januarja - Cez dva tedna, 26. januarja 1992, bo Planinsko društvo Križe priredilo tradicionalni zimski pohod na Kriško goro. Za priredebit, ki je v minih štirih letih privabilo več kot tisoč štiristo udeležencev, se organizatorji že pripravljajo.

Letošnji pohod bo potekal med 7. in 15. uro. Izhodišči za vzpon sta dve: Križe v tržiški in Golnik v kranjski občini. Skozi vasico Gozd se bodo polohndiki podali h koči na Kriški gori, kjer bo edina kontrolna točka. Za prvi pohod bodo ob plačilu stroškov prejeli izkaznico in bronasto pripomko "Triměk platinček", za tretji pohod srebrno in za peti zlato pripomko. Drugi

letni pohod bo potekal med 7. in 15. uro. Izhodišči za vzpon sta dve: Križe v tržiški in Golnik v kranjski občini. Skozi vasico Gozd se bodo polohndiki podali h koči na Kriški gori, kjer bo edina kontrolna točka. Za prvi pohod bodo ob plačilu stroškov prejeli izkaznico in bronasto pripomko "Triměk platinček", za tretji pohod srebrno in za peti zlato pripomko. Drugi

letni pohod bo potekal med 7. in 15. uro. Izhodišči za vzpon sta dve: Križe v tržiški in Golnik v kranjski občini. Skozi vasico Gozd se bodo polohndiki podali h koči na Kriški gori, kjer bo edina kontrolna točka. Za prvi pohod bodo ob plačilu stroškov prejeli izkaznico in bronasto pripomko "Triměk platinček", za tretji pohod srebrno in za peti zlato pripomko. Drugi

letni pohod bo potekal med 7. in 15. uro. Izhodišči za vzpon sta dve: Križe v tržiški in Golnik v kranjski občini. Skozi vasico Gozd se bodo polohndiki podali h koči na Kriški gori, kjer bo edina kontrolna točka. Za prvi pohod bodo ob plačilu stroškov prejeli izkaznico in bronasto pripomko "Triměk platinček", za tretji pohod srebrno in za peti zlato pripomko. Drugi

letni pohod bo potekal med 7. in 15. uro. Izhodišči za vzpon sta dve: Križe v tržiški in Golnik v kranjski občini. Skozi vasico Gozd se bodo polohndiki podali h koči na Kriški gori, kjer bo edina kontrolna točka. Za prvi pohod bodo ob plačilu stroškov prejeli izkaznico in bronasto pripomko "Triměk platinček", za tretji pohod srebrno in za peti zlato pripomko. Drugi

letni pohod bo potekal med 7. in 15. uro. Izhodišči za vzpon sta dve: Križe v tržiški in Golnik v kranjski občini. Skozi vasico Gozd se bodo polohndiki podali h koči na Kriški gori, kjer bo edina kontrolna točka. Za prvi pohod bodo ob plačilu stroškov prejeli izkaznico in bronasto pripomko "Triměk platinček", za tretji pohod srebrno in za peti zlato pripomko. Drugi

letni pohod bo potekal med 7. in 15. uro. Izhodišči za vzpon sta dve: Križe v tržiški in Golnik v kranjski občini. Skozi vasico Gozd se bodo polohndiki podali h koči na Kriški gori, kjer bo edina kontrolna točka. Za prvi pohod bodo ob plačilu stroškov prejeli izkaznico in bronasto pripomko "Triměk platinček", za tretji pohod srebrno in za peti zlato pripomko. Drugi

letni pohod bo potekal med 7. in 15. uro. Izhodišči za vzpon sta dve: Križe v tržiški in Golnik v kranjski občini. Skozi vasico Gozd se bodo polohndiki podali h koči na Kriški gori, kjer bo edina kontrolna točka. Za prvi pohod bodo ob plačilu stroškov prejeli izkaznico in bronasto pripomko "Triměk platinček", za tretji pohod srebrno in za peti zlato pripomko. Drugi

letni pohod bo potekal med 7. in 15. uro. Izhodišči za vzpon sta dve: Križe v tržiški in Golnik v kranjski občini. Skozi vasico Gozd se bodo polohndiki podali h koči na Kriški gori, kjer bo edina kontrolna točka. Za prvi pohod bodo ob plačilu stroškov prejeli izkaznico in bronasto pripomko "Triměk platinček", za tretji pohod srebrno in za peti zlato pripomko. Drugi

letni pohod bo potekal med 7. in 15. uro. Izhodišči za vzpon sta dve: Križe v tržiški in Golnik v kranjski občini. Skozi vasico Gozd se bodo polohndiki podali h koči na Kriški gori, kjer bo edina kontrolna točka. Za prvi pohod bodo ob plačilu

ODMEVI

V rubriki *Odmevi*, *Prejeli smo objavljamo pisma bralcev po presoji in izboru uredništva. Vse, ki nam pišejo, prosimo, da pisma niso daljša od 60 tipkanih vrstic. Daljsa pisma smo prisiljeni krajati, ne glede na vsebino. Vabimo k sodelovanju! Pišite na naslov: Gorenjski glas, Moše Pijadeja 1, 64000 Kranj, za rubriko *Odmevi*.*

Vendar dejstvo, da so Brezje eno slovenskih središč, razpravljam o razvoju kraja ne sme uiti izpred oči. Saj iz tega izhajač lahko zahtevajo pri načrtovanju razvoja in njegovem uresnicevanju pomoč državnih ustanov, še več pa bo storjenega z dobro voljo vseh, ki jih za usodo Brezij ni vseeno.

Jože Dežman
Lesce, 6. januarja 1992

Brezjanskemu nemiru na rob

Gorenjski glas, 20. 12. 1991

Prepih, ki ga razvremajo krepki »mladci« brezjanske krajne skupnosti v Gorenjskem glasu, je hvalevreden. Menim pa, da bo za polno uveljavitev osnovnih poti k razvoju Brezij potrebnata pomoč občinske in slovenske svetine in cerkvene oblasti in še koga. Brezje kot romarsko središče in visoko povzdignjene v cerkveni organizaciji so pod prejšnjo oblastjo doživljale ideo-loško diskriminacijo, katere jugoslovenski megavzorec je bilo Medugorje.

V razmerah demokratičnega ocenjevanja družbenega tkiva so Brezje Bledu in Bohinju enakovreden promocijski element občinskega in slovenskega prostora.

Zato Brezje zaslужijo, da jih urejamo tako, da bodo svojemu visokomu slovesu ustrezno opremljene. Tako za cerkvena opravila kot za kulturno-turistični prireditveni ciklus, ki bo kraju zagotovil ustrezni položaj v javnem življenju, obenem pa vpljal spremljajoče gospodarske dejavnosti, ki bodo obiskovalcem ponudile in obogatitev obisk Brezji, kraj pa zagotavlja reno, iz katere se bo lahko razvijal.

In tako kot je pomembno, da v kraju tli nelagodje nad sedanjim stanjem, tako je tudi pomembno, da začenja za ta prostor sprejemati prostorske načrte.

Sam se zavzemam za to, da v okviru nastajajočega turističnega projekta Julijške Alpe razvijemo vse prvine, ki bodo obogatile turistično ponudbo. Na Brezjah imamo imenitno priložnost, da vzpostavimo resen sakralni turizem. Verjetno bo od razvojnih ambicij kraja soodvisno, kako se bo razpletla razprava o vlogi in pomenu Turističnega društva v kraju. Ali ne bi bilo dobro razmišljati o Brezjah kot o resnem poslovnem sistemu?

To bo lažje potem, ko bodo urejena tako lastniška razmerja v kraju kot začrtana raba prostora. In bo odvisno tudi od tega, koliko bo sprejetih dogovorjev izhodišč med cerkvijo, občino in krajem, ki bodo vodilo za nadaljnje skupno delo.

Družbeno premoženje ni ogroženo

(Gorenjski glas, 31. decembra 1991)

V članku z gornjim naslovom, ki je bil v Gorenjskem glasu objavljen dne 31. decembra 1991, se že direktor Dimnikarskega podjetja poleg lastninjenja taknili tudi dodeljevanja koncesij za delo v dimnikarskih okoliših.

Pristojnost dodeljevanja in menjanja koncesij je pripisal svojemu podjetju. To ne drži. Res je to, kar je skozi vprašanje trdil novinar. Gre za občinsko pristojnost. V občini Škofja Loka, kjer je sedaj v enem od treh dimnikarskih območij delo opravljal Dimnikarsko podjetje, je bila koncesija po obravnavi na izvršnem svetu s strani oddelka za obrambo dodeljena novonastalem podjetju DIMKO. Oddelek za obrambo namreč v upravnem smislu pokriva področje požarnega varstva. Tudi morebitni odzem koncesije bo lahko potekal samo na tak način.

Tako. Da bo le omedeno dobro. Vsem skupaj pa veliko sreče sicer in se posebej ob držanju za gumb. Škofja Loka, 31. decembra 1991

Občina Škofja Loka
Načelnik oddelka za obrambo:
Blaž Kujundžič

Ponižani in razžaljeni - tretjič

(Gorenjski glas, 10. in 24. decembra 1991)

(Po njih delih jih boste spoznali)

Tudi jaz sem z zanimanjem prebral odgovor gospoda Bezjaka na moj članek. Kaže, da gospod Bezjak pozna problematiko, s katero sem se začel ukvarjati, zato me njegovo priznanje, da je z izrednim zanimanjem prebral moj članek utrijev v spoznanju, da je bil članek dober in problem aktualen. Ob branju njegovega članka pa se vseeno ne morem izogniti nekaterim vprašanjem in pripombam.

Gospod Bezjak me namreč poziva, naj na polovici svojega mandata povem svojim volilcem, kaj sem delal doslej? Vprašanje gospodu Bezjaku vračam in ga sprašujem, kaj je v tem svojem

mandatu za radovljisko občino napravil on? Bil je radovljiski župan in delegat v republiški skupščini z veliko večjo politično močjo, kajti bil je tudi brez opozicije, v času, ko še ni bilo vojne in so bile gospodarske razmere drugačne. Je problem, ki jih sedaj jaz načenjam, sploh videl, je o njih razmišljal, kako jih je reševal, ali pa sem mu te probleme pokazal jaz v svojem članku?

Da skrbno spremjam delo slovenske skupščine, mu rad verjamem, ker pa je tudi sam drgnil skupščinske klopi, bi moral vedeti, da se večino stvari ne dogaja pred kamerami, ker je taka narava politike in ker to časovno ni mogoče. V času, ko je bil on delegat, je bilo najbrž drugače. Če vzame svinčnik in papir v roke, bo izračunal, da televizija prikaže le kaka 2 odstotka dogajanj v skupščini na ekranih, zato je razumljivo, da ma na ekranu ni videl. Tudi jaz njega nisem v času njegovega mandata, izgleda, da sva ob premoženju fotogenična in medijsko zanimiva. Se gospoda Grossa, ki je veliko bolj zanimiv poslanec, kamere ne prikažejo več kot le nekaj deset sekund in po moji presoji le manj pomembne misli in deli njegovih nastopov. Resničnega Grossa, pokončnega poslanca z jasnimi političnimi opredelitvami, njegovih najboljših misli in nastopov pa kamere ne prikažejo.

Da je gospod Bezjak nekje prebral o nujnosti 80-odstotne udeležbe pri glasovanju ameriških poslancev, mu rad verjamem, jaz bi le postavil še višji odstotek, ni mi pa jasno, kakšno zverzo ima to z mano. Morda gospodu Bezjaku ni prav, da se politiki ne posvetim profesionalno, kot se ji je on v svojem času. Da, največkrat grem pred zasedanjem v službo, da kaj naredim, vendar ga moram razočarati, kajti tudi takrat ne zamudim zasedanja skupščine.

Se nekaj bi opozoril gospoda Bezjaka. Nisem delegat občine Radovljica, ampak poslanec občanov radovljiske občine, izvolili so me neposredno. Čudi me, kako je gospod Bezjak mogel to pozabiti, saj je bil na volitvah moj protikandidat.

Z njegovo zadnjim izjavo pa se strinjam. Tudi jaz bi si želel v novem slovenskem parlamentu drugačnih sodelavcev, takih, ki bi svoje delo vzel tako resno kot kmet iz oddaljene Gorice, ki nikoli ne manjka, takih, ki ne bi blokirali zakonodaje in one-mogočih dela vlad in takih, ki bi tenkočutno zaznavali probleme ljudi, ki so jih izvolili in jih brez velikih besed poskušali reševati.

V Radovljici, 3. januarja 1992
Dr. Avgust Mencinger

Legenda, ki ni bila legenda

Gorenjski glas, 27. 12. 1991

Res, lep dan so imeli organizatorji ob 50. obletnici poljanske vstave. Vloženo je bilo veliko truda ob za nekatere tako pomembnem dogodku. Toda, ob gremobi, ki jo v Gorenjskem glasu izražajo mnogi udeleženci vstave in proslave, ob njihovi gremobi zaradi tako skromne udeležbe kranjanov in odnosa KS, se mi zastavlja vprašanje: »Kaj je v tem kraju in s temi ljudmi naro-be?«

Čas je, da obrnemo list zgodovine naprej in prisluhnemo tudi tistim, ki so se danes živi in so bili udeleženi v tem za tiste čase pogumjem dejanju, toda gledajo na vstajo nekoliko drugače. Besede, ki so za Poljance boleče, posebno še za tiste, ki so bili udeleženci poljanske vstave, besede, da nihče ni bil mobiliziran, da so vsi šli prostovoljno, kajti vedeli so, da se borijo za svoja ognjišča, te besede ne bodo povsem drzale. Marsikdo od teh udeležencev je bil namreč opozoren, da če se ne bo odzval tej mobilizaciji, naj premisli, kaj ga še čaka. Nemci bodo namreč v stvarjajstvih dneh pregnani iz Poljanc. To je bila res pogumna parola. Vprašanje pa je, zakaj je toliko udeležencev pobegnilo med potjo in med samo bitko, da ne omenimo tistih, ki so imeli resnične izgovore, da se vstaje sploh niso udeležili. Mogoče so tej paroli nekateri tudi verjeli, a ko so bili vključeni v to skupino Cankarjevega bataljona, se jim je začela odkrivati resnica. Dvom se lahko pojavi tudi ob tem, ko pomislimo, zakaj in komu so potem morali dajati še zakletve, če pa so se za ta dejanja že prej vse enotno odločili.

Zaradi vsega tega bi bilo dobro, da ta avtor nepodpisanega članka v Gorenjskem glasu vpraša še tiste preživele udeležence vstave, ki so skupaj z mladimi Poljanci ostali doma in jih je še nekaj živil. Upam, da bodo zmogli imeti toliko poguma, da povedo resnico bolj glasno, tako kot so jo znali povedati svojim otrokom in tistim, ki so jih razmeli in ki so jih smeli zaupati. V njih je še danes veliko strahu. Jaz jih razumem, saj so za posetenost bili prevečkrat izigrani in pretrpeli mnogo krivic.

»Zakaj je dolina obnemela,« se je spraševal slavnostni govornik Viktor Žakelj. Mar so krajanis res slepo verjeli in ob zboru kranjanov enoglasno potrdili, da naj se krajevni praznik ukine. Verjamete lahko, da so bila vratata za vse odprtia, kot se v demokraciji spodbodi. Kaže, da zanje še nismo zreli.

MARMOR HOTAVLJE

Gorenja vas tel.: 064/68-210

PRIDITE - PRESENEČENI BOSTE NAD PONUDBO IN KVALITETO!

Strinjam pa se z gospodom Žakjem, da bo ob stoletnici vstave ob spomeniku v Poljanah zbranih več ljudi. Toda na spomeniku naj bodo napisana tudi imena tistih, ki so padli po krivici, ali zaradi drugačnega prepiranja. Naj omenim samo Poldeta Krmelja, ki se je že takrat v veliki meri prizadeval za napredok kraja in je njegova usoda znana, ali Andreja Kavčiča, ki ga Poljanci poznajo kot Amerikanca. Bil je velik dobrotnik družin in kulturnega doma, a je umrl za dejana neprimerne smrti. Njegov grob je znan, a ni javno obelžen. Torej dopolnilo spomenik z imeni vseh, ki so v 2. svetovni vojni kakorkoli in kjer koli pustili svoja življenja, saj so bili vsi Poljanci, in udeležba proslave ne bo več vprašljiva.

Ko bi Poljanci razpravljali v dimenzijah govorice dr. Trstenjaka, bi gotovo pisali drugačno zgodovino. Cenili bi kulturno-predikov in ne bi porušili največjega kulturnega spomenika, ki je bil težišče kraja v duhovnem, kulturnem in moralnem smislu. Naj se zahvalim tistim Poljancem, ki so se izredno upravili temu dejanju in so za nagrad

KMETIJSKI ZAVOD LJUBLJANA
Oddelek Kranj, Iva Slavca 1

64000 Kranj
objavlja prosto delovno mesto lokalnega

KMETIJSKEGA SVETOVALCA

za območje občine Jesenice

Poleg splošnih pogojev se za kmetijskega strokovnega svetovalca zahtevajo še naslednji pogoji:

- visoka ali višješolska izobrazba kmetijske smeri
- najmanj dve leti delovnih izkušenj v kmetijstvu
- vozniki izpit B kategorije in lastno vozilo

Delovno razmerje bo sklenjeno za določen čas - do konca leta 1992, po uspešno opravljeni licenci za kmetijskega svetovalca in pozitivni oceni dela, pa se razmerje spremeni za nedoločen čas.

Kandidati za objavljeno prosto delovno mesto naj lastnorocno napisano prošnjo skupaj z dokazili o izpolnjevanju pogojev, pošljejo na Oddelek Kranj, Iva Slavca 1, 64000 Kranj. Rok za oddajo prošnje je 8 dni po objavi, začetek dela je možen 1. 2. 1992. O izbiro bodo kandidati obveščeni najkasneje v 15 dneh po izteku razpisnega roka.

Komisija za protokolarne zadeve

Skupščine občine Radovljica

razpisuje

JAVNI NATEČAJ

za oblikovanje grba občine Radovljica

Vsebina naloge:

Grg naj simbolizira eno ali več značilnosti alpskega prostora. Avtorji pošljejo rešitev v dokončni obliku na papirju formata A4.

Nagrada:

Avtor grba, ki ga bo Komisija izbrala, bo nagrajen s 1.000 DEM in obveznicah občine Radovljica.

Rok razpisa:

Neizbrana dela bodo na zahtevo avtorjev vrnjena na njihove naslove en mesec po končanem razpisu.

Način pošiljanja natečajnega dela:

Natečajno delo je treba poslati v zaprti ovojnici na naslov: Komisija za protokolarne zadeve, Skupščina občine Radovljica, Gorenjska c. 19, 64240 Radovljica. Na ovitku naj bo napis »Natečaj občine Radovljica«.

Vsak delo naj bo označeno s šifro in naj ima priloženo zaprti ovojnico s šifro, ki naj vsebuje ime in priimek, naslov avtorja in izjavo, da je predlagana rešitev avtorjevo izvirno delo ter morebitno zahtevo za vrnitev dela, v primeru, da ne bo izbrano.

Gestapovec Simon, ki jo je prišel iskat, je rjal:

»Ali je to arrest? To je bordel!«

Vsi so se moralni postrojiti na dvorišču. Režim se poostriali. Kakih 14 dni niso smeli dobivati paketov in perila, kasneje pa se je položaj spet umiril.

Policaj Janez

Nekako jim je uspelo, da so lahko odhajali v bolnišnico na zdravniške pregledne. Zdravniksi so bili dobri in so se prav trudili poiskati kakšno izmišljeno bolezen. Tako je vsak dan odhajal nekakšna procesija iz zapora proti bolnišnici.

Lojze je začel tožiti zaradi slabih zob. Izvedel je, da se je preselil iz Kranja v Ljubljano zozdravnik dr. Stanko De Grelja. Uspel je, da je lahko hodil k njemu na Dunajsko cesto (v bližini sedanjega Gospodarskega razstavišča).

Z njim sta šla vedno dva policaja. Eden ga je spremljal, drugi pa je kmalu odšel po svojih opravkih. Sčasoma so se tako »soproprijateljili«, da ga je spremljal le en policaj in še tega je »oddal« v gostilni pri Figovcu, in se z natakarico zmenil, da bom prisel ponj čez eno uro in plačal zapitek.

Policaj Janez, ki je bil Lojzetov najpogosteji spremljevalec, je bil pravi pijanec. Nekoč je dobil pri Figovcu družbo, se močno napil, pozabil na Lojzeta in odšel s kolegi v drugo gostilno.

Vlada se je končno znebila predvolilnega »greha«

Odpadki odhajajo z Jesenic

Jesenice, 13. decembra - Končno so Jeseničani, ki so se mesece in mesecje žezili nad neprizakovanim in nadvse nezaželenim tovorom odpadkov, le dočakali dan, ko je začel tovor zapuščati Jesenice. Ministrstvo za varstvo okolja in urejanje prostora je po vseh peripetijah vendarle našlo izhod: odpadke bo predelovala finska firma.

V jeseniški Železarni so vse odpadke spravili v varne zabejnike in kontejnerje. Kot nam je dejal Emil Ažman iz Železarne, je prvi del transporta odpadkov na tihih na Javorniku, s prvim transportom pa je šlo na pot 160 sodov. Čeprav so bili odpadki že temeljito pregledani, so jih pred transportom preglevali strokovnjaki avstrijske firme Rumpold, kar kaže na to, kako pomembni so pred-

hodni testi za transport in napoved za predelavo. Ni, da bi pomislili, v kakšnem stanju so odpadki potovali preko Slovenije, ko je iz vagonov vse curljalo! Da ne govorimo o deklaracijah na vagonih. Na zahodnih železnicah se to niti v sanjah ne bi moglo zgoditi, saj veljajo za vsak prevoz strogi standardi. Taki, do katerih bomo navsezadnjne morali priti tudi pri nas! Če so v sodu, kot se

Dr. Božidar Brdar

je zgodilo, sami stari ponošeni čevljii, mora biti tudi deklaracija taka: vendarle ni isto, če so v sodu ostanki barvil ali stari čevljii!

Vsak teden naj bi šla na pot ena pošiljka, odpadki pa so vsi pripravljeni bodisi na Javorniku ali na haldi jeseniške Železarne.

Med tistimi, ki so se zaradi odpadkov najbolj jezili in že od prvega trenutka dalje trdno zagovarjali interese občanov in občinskega parlamenta, je bil nedvomno predsednik skupščine občine Jesenice dr. Božidar Brdar. Kaj predsednik občine pravi danes, ko odpadki vendarle zupujo Jesenic?

»Da se bomo pravilno razumeli: vedno sem zagovarjal in še vedno sem na stališču, da morajo odpadki zapustiti Jesenic, kajti tako, kot so nam bili po-

slani, in tako, kot se je ta problematika reševala, drugače tudi ni moglo biti. Sprašujem pa se: ali vlada res nima nobenega primernega mesta, da bi dolgoročno rešila problematiko predelave odpadkov slovenske industrije? Zares škoda se mi zdi tisti 17,7 avstrijskih šilingov, ki se bodo namenili za transport in predelavo in nadaljnja denarna sredstva. Zdaj toliko denarja in kasneje še toliko in za vse skupaj bi imeli že v Sloveniji tudi incenerator ter predelovali odpadke. Mar ni škoda 2,6 milijona nemških mark, ki bi jih z drugačno politiko lahko prihrali? Zdaj so varno v kontejnerjih in tri leta bi minilo, preden bi sodi začeli rjaveti, v tem času pa bi lahko doma našli ustrezeno lokacijo, kajti enkrat bo vendarle treba tudi to storiti. Mar zdaj potujejo zato, da se pred volitvami pač na hitro znebimo tega »greha«? Kratkovidna in škodljiva politika!«

Na Jesenicah jih ne maramo zato, ker ne zaupamo, izkušnje so slabe in poučne. Kar poglejte okoli, koliko je predmenzioniranih objektov! Predelava odpadkov na neki lokaciji ne more nastati čez noč, potrebne so temeljite in strokovne analize, zanesljiv projekt in modernejša tehnologija. Vlada bi lahko že zdaj tako dolgoročno ukrepala in poskrbel za predelavo, kar se bo zaradi količine odpadkov, ki jih proizvaja naša industrija, zagotovo enkrat moralno načrtovati in zgraditi. ● D. Sedej

V trenutku nepazljivosti je policist Adem P. obvladal.

Sodišče v Radovljici mu je sodilo za kaznivo dejanje ugrabitev dveh oseb, velike tativne in poskusa preprečitve uradnega dejanja uradni osebi.

29. januarja se bo na radovljiskem sodišču nadaljevala obravnava proti T. V., ki je obtožen posilstva mlajše mladoletnice in poskusa posilstva odrasle ženske. Prva obravnava je bila 8. januarja, ko je sodišče zahtevalo še neposredno zaslisanje izvedenca psihiatrične stroke. T. V. je bil že večkrat kaznovan, tudi za spolne napade. Za posilstvo je zagrožena kazen od enega do deset let zapora, pogojne kazni ni. ● H. Jelovčan

Bomba v gimnaziji

Močno slano potegavščino si je v petek ob 10.34 privoščil četrtošolec iz kranjske gimnazije. Po telefonu, na katerega se je oglašila tajnica, je poslal sporočilo (žeton za telefon) je kupil v sosednjem hotelu Creina), da je v enem od razredov zažigalna bomba. Gleda na to, da je podoben klic pred časom spravil na noge tudi učitelje in učence kranjske tekstilne šole, se je tako vodstvu gimnazije kot kriminalistom in policistom zdelo malo verjetno, da bi bomba res bila v šoli. Seveda pa tvegati niso smeli. Šole sicer niso spraznili, vendar so natančno preiskali vse kotičke. Po dobrini Šolski urki so namesto bombe našli "terorista", četrtošolca, ki bi se bodisi rad ognil preverjanju znanja (po četrti šolski urki so v nekaterih oddelkih pisali šolske naloge), bodisi se je s svojim pogumom hotel postaviti pred dekletri. Preiskava se ni sklenjena, zagotovo pa dijaka, ki ne more biti v ponos elitinški šoli in bodoči smetani izobraženstva, ne čaka nič dobrega. ● H. J.

KRIMINAL

Ivan Potočnik (Ivan Tours) je legal

Kranj, 13. januarja - Kriminalisti UNZ Kranj so že 12. novembra lani ovadili javnemu tožilstvu lastnika in direktorja zasebnega podjetja Ivan Tours z Bleda. Ivana Potočnika so osumili kaznivega dejanja goljufije, ker je od 102 kupcev avtomobilov prejel 12.487.000 tolarjev. V roku je dobavil vozila le 17 kupcem, 59 kupcem, ki so vplačali 6.600.000 tolarjev, pa ne.

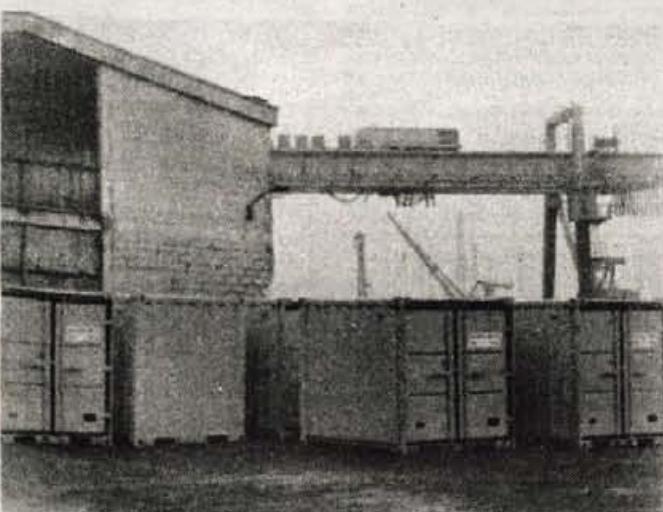
Najnjegovem seznamu je bilo še 27 kupcev, za katere dočasniki rok tedaj še ni potekel. Za ta znesek si je Ivan Potočnik v bistvu pridobil protipravno premoženjsko korist; denar je prejel, vendar z njim ni vplačal naročenih avtomobilov. Če bi ga namenil za avtomobile, je logičen sklep, da bi lahko zadostil več kupcem kot samo sedemnajstim.

Kriminalisti so tudi ugotovili, da je imel Ivan Tours, preden je začel trgovati z avtomobili, na žiro računu 400.000 tolarjev minusa. Z denarjem kupcev avtomobilov je poravnal pri manjkajočih, zase kupil enega najdražjih avtomobilov, Renault 21 turbo, preostanek pa še kako drugače porabil zase. Za Ivana Potočnika so kriminalisti hkrati z ovadbo odredili tridnevni pripor, vendar je preiskovalni sodnik podjetnika po treh dneh izpustil, tožilstvo pa je zahtevalo dopolnitvene kazenske ovadbe. Ivan Potočnik se je namreč zagovarjal, da bo 59 avtomobilov dobavil in da ima pri več bankah sklenjene pogodbe o najemu posojil, s katerimi naj bi poravnal dolg do kupcev. Med drugim je povedal, da bo najel kredit v Slovenski hranilnici in posojilnici v Kranju v višini 500.000 šilingov ter pri Volksbank v Celovcu, kjer naj bi mu posodili 500.000 mark. S takim zagovorom je prišel iz pripora.

Kriminalisti so njegove navedbe seveda preverili in ugotovili, da je legal. S pomočjo celovskih kolegov so ugotovili, da si je Potočnik banko v ulici, ki jo je navedel, izmisli, prav tako tudi imena bančnih uslužbencov. Avstriji so še povedeli, da njihova banka nima namena dajati posojil brez ustreznih garancij. Tudi v kranjski Slovenski hranilnici in posojilnici so zanimali, da bi Potočnik prosil za kakršniki posojilo za nakup avtomobilov. Prosil je le za kratkoročno posojilo za obratna sredstva za deset dni.

Zagovor Ivana Potočnika pred preiskovalnim sodnikom in tožilcem so torej kriminalisti spodbili. Na dlanu je, da je v ozadju njegovega poslovanja kaznivo dejanje goljufije, kazenska ovadba "stoji".

Zanimivo je tudi, da od takrat na žiro račun Ivan Toursa ni bilo nobenega plačila, poslovanje je praktično ugasnilo. Ivan Potočnik ima samo 2.000 tolarjev premoženja, kolikor je stala registracija podjetja, denarja ni, verjetno ga je vložil nekam drugam, edino, kar je vrednega, je njegov super avto. Edino, kar ostane nasajenim kupcem, potemtakem je, da Potočnik kaže zasujejo z zasebnimi tožbami. ● H. Jelovčan

Odpadki, ki so namenjeni za transport, čakajo na Javorniku na vagonih, na haldi jeseniške Železarne pa so odpadki v kontejnerjih. - Foto: D. Sedej

Sodišče upoštevalo bistveno zmanjšano prištevnost

Dve leti zapora za ugrabitelja

Radovljica, 13. januarja - Na Temeljnem sodišču v Radovljici je bil obojen na enoto kazen dve leti zapora 23-letni Adem P. z Jesenic. Pripor, v katerem je bil od 30. septembra lani, se šteje. Sodišče je izreklo tudi varnostni ukrep obveznega zdravljenja alkoholizma. Pri izreku kazni je sodišče upoštevalo dejstvo, da je bil Adem P. v času, ko je storil kaznivo dejanja, v stanju bistveno zmanjšane prištevnosti. Samo za ugrabitve je namreč po zakonu zagrožena kazen od tri do petnajst let zapora.

Adem P. je okrog ene ure zjutraj 30. septembra lani v vojašnici Teritorialne obrambe v Radovljici vzel tri puške kalašnikov, okvirje in naboke ter z grožnjami prisilil I. R. in M. H., da ga odpeljeta v Zagreb, da bi se priključil Narodni garnici. Tudi med vožnjo z avtom I. R. je ugrabitelj z orožjem meril v oba moža ter v potrditev, da se ne šali, v bližini viadukta Peščica skozi okno izstrelil pet ali šest nabojev.

da bi se priključil Narodni garnici. Tudi med vožnjo z avtom I. R. je ugrabitelj z orožjem meril v oba moža ter v potrditev, da se ne šali, v bližini viadukta Peščica skozi okno izstrelil pet ali šest nabojev.

Uro kasneje je Adem P. na Petrolovi bencinski črpalki v Medvodah ukradel tri čokolade, tam pa je postal sumljiv tudi policistu I. A. Ko je le-ta zahteval, naj počaka, da bi preveril, ali res prihaja z vojaških vaj. Adem P. ni poslušal, pač pa je prisilil I. R., da pelje naprej proti Ljubljani. Policist je pobegnil avto zasedoval, ko je ugrabitelj to opazil, je več ustaviti, izstopil in v moža postavite uperil kalašnikova, ga razzoričil ter grozil, da ga bo ubil.

Sandi Bizjak, prodajalec Elektrotehne: "Parkirišče je ves čas

kupce, ki ne dobijo prostora za parkiranje. Oni dan nam je ob pol šestih zjutraj dobavitelj puštil zaboje z mlekom kar sredi ceste. Sploh pa je bočno parkiranje nerodno in zavzame preveč prostora. In še nekaj se nam zdi krivično: ker je pri nas (Ošabnikova hiša) zasebna trgovina, ni na cesti niti prekinjene črte."

● D. Dolenc

Hudo je, za tiste, ki ostanejo, če smrt neprizakovano prekine življenje, toliko huje, če ugasne mlado življenje. Za sestricama, osemletno Janjo in šestletno Mašo Zupan z Bleda, ki sta izdihnila v ledeni vodi Blejskega jezera, niso jokali le starši in bratec, jokal je ves Bled. Foto: J. Cigler

Parkirišča razburjajo Tržičane

Nepregledno, nevarno

Tržič, januarja - Doslej so bili Tržičani vajeni, da so svoja vozila parkirali tesno ob opornem zidu na C. JLA (sedanji Predilinski) in na drugi strani ob vsej dolžini od Paviljona NOB do Lavičkove hiše. Nov parkirni red je odvzel parkirišča ob zidu in določil le bočno parkiranje na nasprotni strani. Dejstvo, ki je zbudilo val nejevolje in protestov. Kaj pravijo o tem Tržičani sami?

Janez Mrak, avtomehanik: "Problem je že v zgornjem križišču. Ljudje so bili vajeni parkirati ob zidu in še vedno parkirajo tam in če nekdo hoče peljati v mesto, eden pa naravnost po Cankarjevi, se preprosto zabaše. Ko voziš iz mesta, imaš slab pregled proti pošti zaradi vozil, ki so parkirana pred Lavičkovo hišo. Oznaka za STOP ob izvozu iz mesta bi morala biti pomaknjena bolj naprej, da bi bila bolj vidna. Velika napaka je bila tudi, da so čez noč spremnili prej prednostno cesto skozi mesto v neprednostno in niso na to opozarjali s svetlobnimi signalimi, kot to delajo povsod v svetu."

Franc Dolhar, Alpetour: "Bočno parkiranje je povsem neprimerno. Postrani bi bilo veliko lažje parkirati in manj bi bilo zastojev na cesti, tudi manj nevarno bi bilo. Iz avtomobila izstopaš zadnjško, na vozem pašu. In ko ima voznik pred seboj odprto cesto - zdaj je odpr-

polno in tovornjaki morajo razkladati sredi ceste. Zaboje z zamrzvalnimi skrinjami morajo spravljati mimo tesno parkiranih avtomobilov in trgovino. To je nemogoče. Če že hočejo tu parkirišča, naj jih dovoljijo le za popoldne, ko ni dočas, dopoldne pa naj bodo na voljo dostavnim avtomobilom in kupcem, ki se zadržijo tu res le 15 minut."

● D. Dolenc

Zabodel brata

V nedeljo, 12. januarja, sta se brata D. in M. J. iz Mošenj sprla z mizo v kuhinji. Med preprirom jima je vročina tako narastla, da sta se začela fizično obračunavati. M. J. je nato vzel kuhinjski nož in brata zabodel v spodnji del trebušne voline ter ga zelo hudo ranil.

Mamljive ribe na Brdu

Nekateri Preddvorčani imajo očitno veliko veselje do črnolova za ograjo protokolarnega objekta na Brdu. Do gojitvenih jezer pridejo tako, da preplezajo ograjo. Kaže, da so lansko krvavo streljanje med čuvajem in "raubščici" pozabili oziroma se ne zavedajo posledic, ki se lahko zgode.

Zmikavti avtomobilskih delov

Število kraj avtomobilskih delov nenehno raste, večina od njih ostane neraziskanih, vse kaže, da tudi zato, ker zmikavti prihajajo od drugod. Cerkljanskim policistom je v soboto pred diskoteko Gorjanc uspelo zasačiti dva starejša mladoletnika iz Šišenske občine, ki sta s sosednjega parkiranega avtomobila ukradla brisalce za steklo in jih spravila v prtljažnik njunega avta.

Otroška veselica v vrtcu

Dva otroka sta izkoristila nepazljivost delavcev v enem od kranjskih vrtcev, ukradla ključ vhodnih vrat in se vrnila, ko v vrtcu nikogar ni bilo. Ukradla sta nekaj denarja, pomaranč in piščake. Druga dva mladoletnika, stara 14 in 15 let, iz Skofje Loke pa sta zadnje tri mesece kradla po trgovinah. Segala sta predvsem po žgani piščaki, ki so jo nato v druščini veselo popili.

Streljanje zaradi psa

Pes je bil že lep čas jabolko spora med sosedji iz Lahovč. 9. januarja je J. R. prekipelo, pograbil je predelan piščalo in ustrelil proti psu, čeprav sta zravnata sosed in sosed, lastnika psa, in bi ju lahko zadel. Vročekrvnež je po streljanju zbežal in skril piščalo, vendar so ga našli in ovadili kaznivega dejanja ogrožanja z nevarnim predmetom pri pretepu in prepisu. ● H. J.

PIOMAd.o.o. Ljubljanska 13 a,
64260 Bled

Ukvarjam se s trgovino na področju poslovne opreme (pisarniške, šolske, trgovinske, gostinske), pisarniških strojev, osebnih računalnikov ter pisarniškega in šolskega materiala. K SODELOVANJU VABIMO TRGOVSKIE PREDSTAVNIKE, ŠOFERJE Z DOSTAVNIMI VOZILI IN SODELAVCE ZA KOMERCIALNO-ADMINISTRATIVNA DELA. Delo je pogodbeno.

Ne obljudljamo gradov v oblakih - nudimo poštano plačilo za poštano delo.

Mercator - Izbira Kranj Trgovsko podjetje d.o.o., Kranj
64001 KRAJN, Maistrov trg 7.

razpisuje imenovanje

DIREKTORJA PODJETJA

Za direktorja je lahko imenovana oseba, ki poleg zakonskih pogojev izpolnjuje še naslednje pogoje:

- visoka ali višja izobrazba ekonomske, organizacijske ali biotehnične smeri
- najmanj tri oziroma pet let ustreznih delovnih izkušenj na odgovornih delih in nalogah
- z doseganjem delom izkazane poslovno-organizacijske in vodstvene sposobnosti
- znanje enega svetovnega jezika

Kandidati morajo poslati pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi razpisa na naslov Mercator - Izbira Kranj, Maistrov trg 7, s pripisom »za razpisno komisijo«.

in objavlja

VODJA SEKTORJA GRADBENEGA MATERIALA

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje posebne pogoje:

- visoka ali višja izobrazba ekonomske, organizacijske ali tehnične smeri
- tri leta ustreznih delovnih izkušenj na komercialnem področju

Kandidati morajo poslati pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi na naslov Mercator - Izbira Kranj, Maistrov trg 7.

Kandidate za obe delovni mestni bomo o izbiri obvestili v 30 dneh.

Ljubljanska banka

Ste pripravljeni sprejeti izziv, ki ga prinašajo novosti na področju bančnega poslovanja?

LB - Gorenjska banka d.d., Kranj vabi k sodelovanju mlajše perspektivne sodelavce za samostojno in kreativno opravljanje nalog s področja ekonomije, s poudarkom na znanjih poslovanja z občani in deviznega trgovanja ter področja pravnih poslov, in sicer:

1. strokovnega svedovalca za področje poslovanja z občani, dipl. ekonomista
2. samostojnega pravnika s pravosodnim izpitom, dipl. pravnika
3. samostojnega sodelavca za področje deviznega poslovanja in trgovanja, dipl. ekonomista z aktivnim znanjem enega ali dveh tujih jezikov

Če želite sprejeti izziv, pestro in zanimivo delo, vas vabimo, da pošljete svoje ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev objave in opisom dosedanjih delovnih izkušenj v 8 dneh na naslov:

Ljubljanska banka - Gorenjska banka d.d., Kranj, Sektor splošnih poslov, Bleiweisova 1, Kranj.

Gorenjska banka d.d., Kranj

TEČAJI TUJIH JEZIKOV
BIS

SAMOZAODRASLE

NEMŠČINA
ŠPANSČINA
ANGLEŠČINA

INFORMACIJE IN PRIJAVE:

do 17. januarja 1992 vsak delovnik od 10 - 13. in od 17. do 18. ure na Postni ul. 3 (bivališče Evropa) in po tel.: 064/213-042

prodam nov barvni TV, ekran 56 cm, ☎ 621-765 372

prodam VALILNIK, kapacitete 1.152 jajc. ☎ 79-043 375

prodam rabljen PRALNI STROJ Gorenje. ☎ 68-650 378

MALI OGLASI

217-960

APARATI STROJI

Na zalogi je še nekaj TELETEXTOV za TV Gorenje, "Orbiter" RTV Servis, ☎ 216-945 81

prodam nov barvni TV, ekran 56 cm, ☎ 621-765 372

prodam VALILNIK, kapacitete 1.152 jajc. ☎ 79-043 375

prodam rabljen PRALNI STROJ Gorenje. ☎ 68-650 378

RENT a CAR

KRAJN, Koroška 5
(hotel Creina)
Telefon: 064/213-160
325-602

IZPOSOJANJE OSEBNIH IN KOMBINIRANIH VOZIL PO KONKURENČNIH CENAH

OVERLOCK Pfaff, entlarica, nova, prodam. ☎ 215-650 411

OVERLOCK Pfaff-entlarico, novo, prodam. ☎ 215-650 421

prodam etažno PEČ za centralno kurjavo, 23.000 ccal. ☎ 691-395 430

prodam nerabilen ŠTEDILNIK kup-persbusch. ☎ 214-460 435

prodam ŠIVALNI STROJ Bagat. ☎ 65-166 436

prodam nov PISALNI STROJ Unis TBM. ☎ 81-834, Suzana 438

NAKUPOVALNA KARTICA

ENOSTAVNO VARNO + PRAKTIČNO

INTERESENTI!

VSE INFORMACIJE
NUDI

razvojni zavod
domžale

TEL. (061) 713-783

prodam LES za ostrešje. Čimžar
Orehovlje 13, Kranj 433

prodam hrastove PLOHE. 65-166 435

GLASBILA

YAMAHO DSR 2000, On man band, prodam. ☎ 46-137 406

prodam za centralno: PEČ, solarni BOJLER, RADIATORJE in CEVI. ☎ 51-756, zjutraj 370

Obžagan LES za ostrešje, prodam. ☎ 68-540 419

MI VAM VI NAM

Naročila za objavo sprejemamo vsak dan od 6.30 do 17. ure osebno v oglašnem oddelku (Bleiweisova 16 v Kranju) ali po telefonu 217-960, 218-463 in 211-860. Besedilo Vašega sporočila lahko pošljete tudi po telefalu (215-366 ali 213-163). Objavite torkov Gorenjski glas sprejemamo do ponedeljka do 12. ure za petkovno številko pa do četrtega do 12. ure. Sodelujte z namisli uspeh bo Vaš!

KRAJN, 14. JANUARJA - Društvo invalidov Kranj obvešča svoje članstvo, da ima v aprili, maju in novembra še prostota mesta v hišicah zdravilišča Terme Čatež. Prijava do vključno 28. januarja sprejema društvena pisarna v Kranju, Begunjska 10.

NE SPREGLEJTE -

v zalogi imamo še nekaj izvodov izjemno odnevne knjige »POD MARIJINIM VARSTVOM« avtorja ing. Alojzija Žiberta.

Knjiga spominov prisilno mobiliziranega Gorenjca v redno nemško vojsko 1941-1945 je praktično razprodana; za bralce Gorenjskega glasa, ki knjigo želite naročiti, imamo le še nekaj izvodov. Če ste knjigo morda že brali in bi jo želeli imeti, izpolnite naročilnico in jo pošljite Gorenjskemu glasu. Če knjigo še niste prebrali - potem to storite čimprej. Ne bo Vam žal!

NAROČILNICA

Podpisani

narocam izvodov knjige »Pod Marijinim varstvom« po ceni 730.00 SLT/izvod.

Naslov:

Plačilo: po prejemu knjige, stroški poštine so vsteti v ceni.

Podpis:

Naročilnico pošljite na: ČP GORENJSKI GLAS, 64000 KRAJN

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega očeta, starega očeta in brata

JANEZA KEMPERLA

se najiskrenje zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sedom in vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo zdravniku iz Zdravstvenega doma Železniki, g. župniku za opravljen obred in poslovne besede, zvonarjem, cerkvenim pevcem in gasilskemu društvu iz Sorice. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Vsi njegovi

Kranj, Breznica, Davča, Sorica, 9. januarja 1992

murka

Vabimo vas v skladisče Murka Lesce na Lipice, kjer imamo v zalogi:

Radiatorje JUGOTERM:

650 x 400 - 3.054,80 SLT

650 x 600 - 4.314,80 SLT

650 x 1000 - 6.837,10 SLT

650 x 1400 - 9.358,30 SLT

650 x 1600 - 10.618,30 SLT

520 x 600 - 3.843,30 SLT

520 x 800 - 4.434,00 SLT

520 x 1000 - 5.575,90 SLT

520 x 1200 - 6.583,90 SLT

900 x 400 - 3.836,90 SLT

900 x 600 - 5.754,60 SLT

900 x 800 - 7.673,80 SLT

900 x 1000 - 9.592,20 SLT

900 x 1200 - 11.509,20 SLT

Pedci FEROTHERM:

35 KW z bojlerjem 59.116,00 SLT

Bojler SAT 302 59.614,00 SLT

Bojler SAT 202 50.787,00 SLT

V zalogi imamo tudi: opečne izdelke, stenske obloge in parket

vse cene so brez prometnega davka

Oglasite se v skladisče Lipice ali po tel.: 064/74-163

IZOBRAŽEVANJE

Profesorica INŠTRUIRJA angleščina, tel. 78-911 377

IZGUBLJENO

ŽEPNI ROKOVNIK - telefonski imenik, sem izgubil med prazniki, v Škofji Loki, med pošto in Namo. Kdor ga vrne, dobi lepo nagradol. Tel. 061/552-736 408

KUPIM

V bližini Krajan kupim 1-sobno STANOVANJE, tel. 214-473 369

STANOVAJSKO PRAVICO za garsoniero v Kranju ali okolici, od kupim, tel. 328-468 373

Kupim 2-sobno STANOVANJE s kabinetom, po možnosti brez centralnega ogrevanja, v Kranju. Informacije na tel. 218-670 380

Kupim rabljen TROSILEC za hlevski gnoj, tel. 061/375-168 417

Kupim rabljeno CISTERNO za gnojevko, tel. 65-411 422

Kupim rabljen otroški AVTOSEDEŽ, tel. 214-927 434

LOKALI

Najamemo urejeno DELAVNICO, 200 kvad. m., za mirno obrt, v Krajanu, tel. 061/117-252, od 16. do 18. ure 415

OBVESTILA

IZDELUJEM cinkane smetnjake na kolesih in žeblike, tel. 326-426 247

PROIZVODNJA, PRODAJA, MONTAŽA in PREVOZI stenskih, stropnih in talnih oblog iz lesa, po ugodnih cenah, tel. 063/781-568 384

Kvalitetno in hitro ter poceni opravljam AVTOKLEPARSKA dela. Kotič Miro, Prebačevo 50a, tel. 327-251 403

IZDELUJEMO kovinske mreže - "gavtre" za zaščito kletnih oken in vrat, tel. 82-104 418

OBLAČILA

Prodam dekliske DRSALKE, štev. 38, skoraj nove, tel. 403-342 383

OSTALO

Prodam neizdelan Vilerjev GOBELIN, tel. 311-438 363

Prodam suha ali sveža bukova DRAVA, tel. 79-973 368

Prodam 30 m cepljenih bukovih DRV, tel. 67-194 374

Prodam nekaj starih PREDMETOV in komplete KNJIG "Nobelovi", "Stara zaveza" in "Medicinska enciklopedija", tel. 622-938, po 16. ur 385

PRIDELKI

Jedilni KROMPIR, prodam, tel. 48-525 416

KMETOVLCII

Sprejemamo naročila za semensko koruzo Pioneer-Mirna.

AGROFOMET d. o. o., Cerkle, tel. 421-283

POSESTI

Prodam zazidljivo vikend PARCELO, 1.168 m², tel. 212-525 155

Prodam zazidljivo PARCELO v Koverju pri Tržiču, 980 kvad. m., voda in elektrika ob parceli. Informacije na tel. 218-526 399

Prodam GARAŽO, pritličje, na Šorljevi 20 najboljšemu ponudniku, tel. 061/40-582 402

Ugodno prodam 2 ha mešanega GOZDA, relacija Senično - Gozd. Cena po dogovoru, tel. 325-198 424

Prodam GARAŽO v Kranju - Vrečkova ul., tel. 326-198 429

PRIREDITVE

PLESNA ŠOLA Kranj vabi otroke, mladine in odrasle v PLESNE TEČAJE, AEROBIKO in tečaje JAZZ BALETA. Informacije na tel. 327-949 233

GLASBO za ohjeti nudita glasbenika, tel. 421-498 365

STAN. OPREMA

Prodam 8 masivnih MIZ, dim. 80 x 150 cm in 30 masivnih STOLOV, vse smreka, primerno za kmečke sobe ali gostilno; skupaj ali posamezno, tel. 44-050 395

STORITVE

TV VIDEO AUDIO SERVISI Smledniška 37, Kranj, tel. 323-159 25

Opravljamo vsa KROVSKO - KLEPARSKA dela; izoliramo tudi cevi centralne kurjave, tel. 73-345 90

J & J TV, VIDEO, HI-FI Servis! Smledniška 80, Kranj, tel. 329-886 332

IZOLACIJA cevi in KROVSKO - KLEPARSKA dela, tel. 79-043 376

ČISTIM itison, sedežne garniture ipd, tel. 212-277 412

Kvalitetno ČISTIM preproge in jigi postelje, tel. 81-834 437

STANOVANJA

Zamenjam 2.5-sobno (50 kvad. m.) in 1-sobno (35 kvad. m.) lastniški STANOVAJNJI v stolpnici v Podlubniku za 4-sobno ali ved sobno stanovanje oziroma primerno hišo v Škofji Loki ali bližnji okolici, tel. 59-063 352

Podjetje za propagando, marketing in trgovino "Model Shopping" vabi dekle na avdicijo za bodoče HOSTESE, ki bo dne 15. 1. 1992, ob 16. uri, na Jesenicah, v prostorih gostilne "Pri Jurču" - Bl. Dobrava in v Kranju, dne 15. 1. 1992, ob 19. uri, v prostorih AMD Kranj, Koroska 53/d, l. nadstropje - Zlato polje. Vse informacije dobite na tel. 83-313 381

Takoj zaposlim PRODAJALKO, z večletno prakso, v prodajalni s spodnjim perilom. Informacije: 15. 1. 1992, ob 8. do 9. ure in 15. do 16. ure ter 18. 1. 1992, ob 8. do 9. ure in 12. do 13. ure 382

ŠIVALJE z industrijskimi stroji, iščem, tel. 70-441 388

VOZILA DELI

Prodam REZERVNE DELE za Jugoslavijo, tel. 50-826 392

Prodam Z 101, letnik 1979, za rezervne dele, tel. 212-354 428

● KARAMBOLIRANI AUTOMOBILI vseh letnikov
● RABLJENI MADOMESTNI DELI SUPER CENE BUGAJSKI, Velenje, Oberjeserz 39, tel. 9943-4274-4111

VOZILA

Prodam Z 128, letnik 1989, odlično ohranjena, tel. 631-364 156

Ugodno prodam ŠKODA Favorit 135 L, tel. 47-686 225

Prodam ARO 4x4, letnik 1988, registrirana, tel. 212-716 232

VW Kombi bus, letnik 1987, bencinar, prodam ali menjam, tel. 321-431, dopoldan 299

Prodam OPEL KADETT 1.3, letnik 1983, prevoženih 80.000 km, tel. 328-758 367

Prodam JUGO 45 Koral, letnik avgust 1990, tel. 802-529 379

Ugodno prodam LADO 1200 S, letnik 1986, tel. 324-210, popoldan 388

Prodam Z 101, letnik 1984, tel. 725-631 389

Prodam Z 750, letnik 1979, tel. 66-709 390

Ugodno prodam R 18, letnik 1981, tel. 85-430, zvečer 391

Prodam R 5 Campus, 5 vrat, še ne-registriran, 15 odstotkov ceneje in TOYOTA Corolla 1300, letnik 1987, tel. 215-070 398

Ugodno prodam pol leta star R 4, tel. 74-224 405

Prodam JUGO 45, letnik 1991, 6.000 km, tel. 329-746 410

Poceni prodam PEUGEOT 304, letnik 1978, Ogris, Trojtarjeva 9, Kranj, tel. 311-436 414

Prodam WVV 1200, neregistriran, tel. 311-284 420

Prodam Z 128, letnik 1986, Debeljak, Podbrezje 150, Duplje, tel. 70-069 426

Prodam Z 850, letnik 1984, Pokopališka 22, Kranj 431

Prodam AUDI 80 GLS, registriran do 24. 12. 1992, tel. 68-716, popoldan 432

ZAPOSLITVE

KV ELEKTRIKARJA za določen čas takoj zaposlim. Po možnosti iz izpitom C kategorije. Možna tudi stalna zaposlitve, tel. 43-133 139

Honorarno DELO dobi prijetno delo v Kava baru, v Škofji Loki, tel. 632-928 165

Bi radi prišli do odličnega zasluga? Informacije na tel. 59-123, vask delavnik dopoldan 214

Honorarno ali redno zaposlimo več ZASTOPNIKOV za zastopniško prodajo na področju Slovenije, tel. 59-063 352

Podjetje za propagando, marketing in trgovino "Model Shopping" vabi dekle na avdicijo za bodoče HOSTESE, ki bo dne 15. 1. 1992, ob 16. uri, na Jesenicah, v prostorih gostilne "Pri Jurču" - Bl. Dobrava in v Kranju, dne 15. 1. 1992, ob 19. uri, v prostorih AMD Kranj, Koroska 53/d, l. nadstropje - Zlato polje. Vse informacije dobite na tel. 83-313 381

Takoj zaposlim PRODAJALKO, z večletno prakso, v prodajalni s spodnjim perilom. Informacije: 15. 1. 1992, ob 8. do 9. ure in 15. do 16. ure ter 18. 1. 1992, ob 8. do 9. ure in 12. do 13. ure 382

ŠIVALJE z industrijskimi stroji, iščem, tel. 70-441 388

Prodam BIKCA ali zamenjam za telico, tel. 421-845 427

Firma z že vpeljanim programom, zaradi razširitve in boljše kontrole trga, nudi SODELOVANJE izkušenim osebam za VODENJE in KOORDINIRANJE con. 061/314-052 396

Pogodbeno zaposlim DELAVKO z znanjem knjigovodstva in računovodstva, v popoldanskem času, na domu. Ponudbe na tel. 622-575 400

PRODAJA zanimivega artikla, plačilo takoj! tel. 323-135 404

Dekle ali fanta za STREŽBO v "Pehta Pabu" v Kr.gori, honorarno zaposlimo. Informacije osebno, v petek, 17. 1. 1992, ob 12. uri v lokalu 413

Zaposlitve nudim ŠIVILJI. Ponudbe s kratkim življenjepisom, pošljite na oglasi oddelek. Šifra: PIŠI TAKOJ, DELO ČAKA 440

ZIVALI

Prodam 7 tednov staro TELČKO, tel. 622-033 364

Prodam OVCE - solčavske pasme, tel. 50-258 368

Prodam 5 tednov starega BIKCA frizijske, Ljubno 130 387

Prodam PRAŠICE, težke od 50 do 80 kg in krmilni KROMPIR, Globocnik, Letališka 7, Voglie - Šenčur 393

Prodam 400 kg težkega BIKCA, Štefanja gora 14, Cerkle 397

Rodovniški nemški OVČARJI zbirajo rezervacije, tel. 40-678 401

Prodam PRAŠICE, mlaka 3, Begunje 425

Prodam BIKCA ali zamenjam za telico, tel. 421-845 427

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, starega ata, brata in svake

Naklo, 6. januarja 1992

ZAHVALA

Ob izgubi dragega moža, očeta, brata

SLOBODANA SUNESKA

izrekamo iskreno zahvalo vsem iz UKC Golnik in Onkoškega inštituta v Ljubljani. Zahvaljujemo se tudi vsem sorodnikom, prijateljem ter sodelavcem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti.

Zalujoči: vsi njegovi

1. januarja smo se poslovili od našega dragega

JANEZA VIDICA

Zahvaljujemo se sorodnikom, prijateljem, sosed

Slovenija in svet

Priznanje Slovenije ni sporno

Ta teden bo večja skupina evropskih in izvenevropskih držav priznala Slovenijo in Hrvaško, pri čemer je najmanj sporno priznati Slovenije, Hrvaško pa bremenit položaj manjšin, tako italijanske kot srbske.

V Bruslju se je nadaljevala pod predsedstvom lorda Carringtona konferenca o Jugoslaviji, ki so jo v belgijsko prestolnico prenesli iz Haaga. Slovenska udeleženca Milan Kučan in dr. Dimitrij Rupel sta povedala, da je lord končno sprejet slovenski predlog, da se imenuje tudi komisija za ureditev pravnega nasledstva Jugoslavije, Kučan pa je predlagal, da se zmrzne premoženje Jugoslavije, ki se sedaj uporablja za nakup oružja za jugoslovansko armado.

V belgijski prestolnici so se zbrali tudi ministri Evropske skupnosti. Informacije, sicer skope, govore, da je bilo govora o priznanju tistih jugoslovanskih republik, ki so zanj zaprosile. Čeprav pretekli teden ugotovitve Badinterjeve arbitražne komisije, ki naj bi ugotovila, katero republike zaslужijo mednarodno priznanje in katere ne, še niso bile znane, so iz dobro obveščenih virov prisile vesti, da za mednarodno priznanje Slovenije ni nobenih ovir in da naša država ustreza merilom, ki jih je oblikovala skupnost za priznavanje novih evropskih držav. Ta teden nas bo priznalo več držav, zanesljivo pa Italija, Avstrija, Grčija, Vatikan, Španija, Danska in še nekatere države. Hrvaška utegne imeti, po vseh iz Bruslja, več problemov predvsem zaradi zaščite italijanske in srbske manjšine.

Dogovor s Hrvati in Italijani

Ze nekaj časa potekajo pogovori med predstavniki Slovenije, Hrvaške in Italije o zaščiti manjšin: slovenske v Italiji in italijanske v Sloveniji in na Hrvaškem. Raven zaščite naj bi bil v vseh državah enak, kar je uveljavitev načela recipročnosti. Med Slovenijo in Italijo naj bi bil poseben sporazum podpisani 15. januarja. Tako sta se dogovorila slovenski in italijanski zunanjji minister dr. Dimitrij Rupel in Gianni De Michelis. Sploh pa utegne biti italijanski predsednik Cossiga prvi tuji živnik, ki bo obiskal mednarodno priznano Slovenijo. Prvi mož Italije, takoj napovedujejo, bo prišel k nam konec tega tedna.

Vranitzky odgovarja Slovencem

Pred novim letom se je na Dunaju sestal manjšinski svet, ki se ga je prvič udeležil tudi zvezni kancler dr. Franz Vranitzky, izročene pa so mu bile tri zahteve slovenske narodnosti skupnosti: povisanje državne podpore slovenskim organizacijam, razsiritev slovenskih radijskih in televizijskih oddaj ter vključitev dvojezičnih vrtcev v redno zakonodajo in financiranje. Kancler je odgovoril, da je letošnji proračun v bistvu že sprejet, vendar bo skušal v okviru svojega urada najti možnost višje pomoči, glede radijskega in televizijskega programa se bodo začeli pogovori z ORF in deželnim vlado, dvojezični vrtci pa so pristojnost dežele oziroma občin in ne vidi možnosti, da bi zvezza posredovala.

Vendar število dvojezičnih otroških vrtcev na Koroškem narašča. Bilčovska, Železni Kapli in Globasnica se je pridružila še občina Pliberk, kjer je župan Slovenec, sicer član Ljudske stranke, mag. Raimund Grilc. Pliberški občinski svet je soglasno sklenil ustavoviti dvojezični vrtec, vendar pa je zaprosil za financiranje še ene vzgojiteljice za vodstvo dvojezične skupine. ● J. Košnjek

Se bo dogodil nov stečajniški triler?

Tržič ni daleč od Begunj

Tržič, 10. januarja - Od maja lani je v poslovanju Bombažne predilnice in tkalnice Tržič marsikaj steklo na bolje, zato so upnikom že predlagali prisilno poravnano. Stečajni upravitelj Matjaž Roblek - Majcen se bojni, da bodo še pred tem v upniških vrstah predlagali zamenjavo vodstva. Bodo v Tržiču doživeli ponovitev stečaja na način begunjskega Elana?

Javnosti je že dolgo znano, da je tržički BPT kronični bolnik, ki kljub povečanim dozam zdravil nezadržno hira. Nič niti prisilno upraviteljstvo v preteklosti ni dalo obetanih rezultatov. Da gre od sredine maja lani tovarni vendarne na bolje, nas je seznanil sedanji stečajni upravitelj Matjaž Roblek - Majcen iz Ljubljane. Kot je povedal med drugim v pogovoru za Gorenjski glas, jim je ob vseh naporih za sanacijo poslovanja uspelo do konca leta 1991 ustvariti za približno milijon nemških mark dobička. Res so to zmogli predvsem na račun oprostitev plačila vseh družbenih obveznosti, vendar pravilnost njihove usmeritve pri reševanju firme v stečaju potrebuje tudi dejstvo, da se po njihovem modelu ozirajo celo v republiki.

Na osnovi doseženega je stečajni upravitelj optimističen glede možnosti prisilne poravnave z upniki. Le-ti prav sedaj proučujejo določen predlog iz Tržiča, razplet pa naj bi bil znam morda že v prvem četrletletju. Vendar se Matjaž Roblek - Majcen bojni, da bi se še pred tem lahko primerilo kaj nepredvidenega. Določeni znaki namreč kažejo - gre za preverjanja tovarniških dogajanj v raznih institucijah, da bi ob novih znakih ozdravitev utegnilo priti do zamenjave zdravnika. Če povemo bolj naravnost, glavni upnik, ki ni glavna banka v Sloveniji, bi utegnil zahtevati novega stečajnega upravitelja. Sedanji nosilec te dolžnosti je omenjal celo nekakšna podtitikana, ki spominjajo na usodo njegovega kolega Trillerja iz begunjskega Elana. No, čas bo pokazal, ali se moti, več o delu BPT Tržič pod njegovim krmilom pa si lahko preberete na gospodarski strani že v petkovih številki! ● Stojan Saje

Kako naprej?

Tržič, 12. januarja - Socialdemokratska stranka Slovenije Občinski odbor Tržič vabi občane Tržiča na socialdemokratski večer dne 18. 1. 1992 ob 19. uri v Gasilski dom Tržič. Kot goši večera bo sodeloval dr. Jože Pučnik s temo: Kako naprej? Večer bom popestili z družbenim srečanjem in plesom. ● T. T.

35. prireditev "Po stezh partizanske Jelovice"

Pomnik, ki se ne sme razvrednotiti

Dražgoš, 12. decembra - Številna udeležba tako pohodnikov kot nekdanjih borcev in vodilnih slovenskih politikov je v nedeljo v Dražgošah dokazala, da bitka ostaja ponos slovenskega naroda in pomemben dogodek na naši zavesti ter hrkrati dokaz, da smo se pripravljeni za svojo samostojnost upirati tudi z žrtvami.

Domačinka, Slavica Pentek - Lotrič, Švebova Slavica, je pri opisovanju bitke poudarila, da dogodek pomeni zmago odporniškega gibanja proti fašizmu po vsej Evropi, ob tem pa je še kako pomembno dejstvo, da se slovenski narod, ko se počuti ogroženega, strne, pozabi na razprtije, na svojo števileno majhnost in se upre. S to bitko smo Slovenci dokazali, da smo sami sposobni odločati, s kom in kako bomo živel in ne pod kom s sklonjeno glavo. "Tega pomena dražgoške bitke ne bo mogla zbrisati nobena verbalna diareja politikov in zgodovinarjev," je dejala. Zbrani pa so glasno zaoploskali.

Predsednik skupščine, dr. France Bučar, je prišel v Dražgoš peš iz Bohinja. Večina ministrov pa se je pripeljala z avtomobili.

Med številnimi obiskovalci Dražgoš so bili nekdanji borci pa tudi predstavniki slovenske politike, kulture in športa: Milan Kučan, Janez Kocijančič, Ciril Zlobec, Matjaž Kmecl, Dimitrij Rupel, Franc Godeša, Igor Bavčar, Janez Slapar, Peter Hawlina, Ivan Dolničar - Janošek, Maks Krmelj - Matija, France Kavčič - Veljko, Edvard Bavčič, Ciril Ribičič, Franc Miklavčič, Jožef Školc, Viktor Žakelj, Emil Milan Pintar in drugi.

Dr. France Bučar ob 50-letnici dražgoške bitke

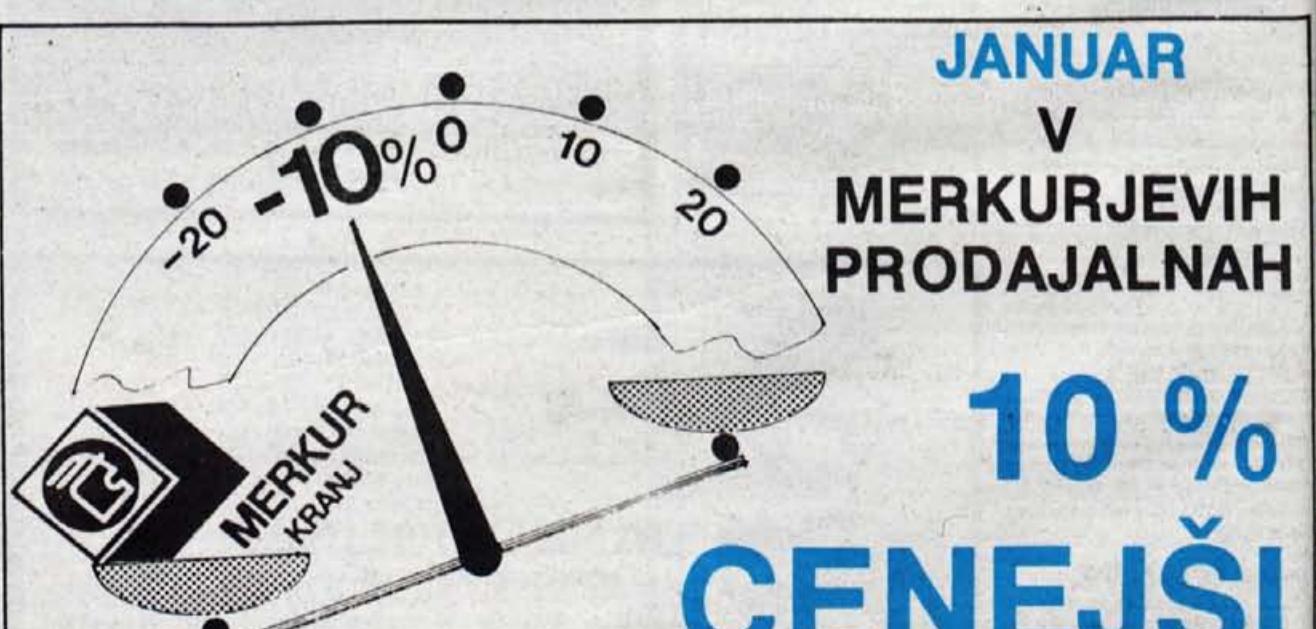
Preživel bo tisti, ki je pripravljen tvegati

● Sleheni dogodek v zgodovini je sam na sebi popolnoma nevtralno dejstvo, ki za nas nima nikakrsnega pomena, če mu ga sami ne določimo, s svojim odnosom do njega. Ta odnos pa je njegovo vključevanje v sedanost kot del odgovora, ki ga moramo izoblikovati na izvise sedanjega časa. Predvsem v tem je njegov pomen. Zato se tudi njegova vloga in ocena spreminja, kadar se spreminjajo okoliščine, na katere moramo dati odgovor. Objektivnost zgodovinskih dejstev, na katera se običajno sklicujemo, je povsem relativna. Pomembna je subjektivna ocena, kolikor nam ustvarja pogoje za sedanje odločitve. Samo s tega stališča je zgodovina relevantna. Tako sedanost ni niti drugega kot povezan sistem preteklih dogodkov, ki se kot celota soočajo s prihodnostjo, ki pa je prihodnost samo z našega subjektivnega vidika, kako v novem sestavu dogodkov sami določamo svoje mesto in s svojim delovanjem vplivamo na medsebojne odnose ter razpored stvari in dogodkov. Taki usodi in presoji je podprt živiti dogodek, ki ga danes slavimo. Njegova pomembnost in veličina sta odvisna od tega, kaj nam nudi kot izkušnja za prihodnost, s katero se soocamo, pri čemer kot izkušnjo pojmemo predvsem v nas ustvarjeno zavest v zgodovinski spomin.

● Preživel bo samo tisti, ki je v boju za obstanek pripravljen tvegati in staviti na kocko vse. To zveni na prvi pogled morda nerazumno, celo absurdno. Navidezna spornost tega koraka nas je spremjala ne samo vso drugo svetovno vojno, temveč se vše vse do današnjega dne. Morda bi se dalo za nazaj ugotovljati, da bi bilo mogoče kak posamezen korak narediti ceneje, pametnej, z manj žrtvami in dobiti za to celo potrditev. Odločilna pa ni v prvi vrsti in samo racionalna presoja, morda celo najmanj, pač pa izvirna sila, naravni gon, ki ne racionalizira, pač pa ravnost eruptivno deluje. In to so Dražgoš. Za navidezno racionalnost in preudarnost se je dostikrat skrivala le gola strahopetost in oportunitem, ki za nazaj išče svoje lastno opravičilo v dokazovanju, kako bi bilo vse bolje, če bi njih postlušali. Če bi tudi danes ravnali samo po takih pametih, se ne bi spustili v boj za državno osamosvojitev, se ne bi upali jugoslovenski armadi, ne bi se podajali osamljeni v svet, ko so bile vse opcije na drugi strani: ustavna zavarovanost Jugoslavije, absolutna premoč JLA, v celoti odklonilno stališče zahoda do naše osamosvojitev. In smo se "prebili". To je tisti duh, ki nam veje iz Dražgoš.

● Narodnoosvobodilni boj je bil boj slovenskega naroda za preživetje. In samo za preživetje. Bil je in je za vsakega pripadnika slovenskega naroda najvišje spričevalo njegove narodne zavesti in dokaz, da svojo zavest podpre tudi z največjimi žrtvami, celo s svojim življenjem. Kaj so imeli borci Dražgoš drugega pred očmi, kot da branijo svoje življenje in življenje vseh? Tu ne gre za nobene ideologije. Če je nosilcem enega ekstremizma uspel, da so zaradi svojega nedvomno velikega prispevka v tej vojni uspeli, da svojo zmago udejanju kot upravljanje nad domovino s konceptom, ki se je izkazal najprej kot utopia, pozneje kot katastrofa, njihovi nasprotiniki - tudi če so utrpljeli velike krivice, velika poniranja in so bili odrinjeni od upravljanja domovine - iz teh istih razlogov danes nimajo pravice, da bi se zatekali v tisti ekstremizem, iz katerega se je rodilo zlo.

● Sprava ni v tem, da bi potegnili kriz čez preteklost. Nasprotno, tega ne smemo. Današnja proslava ne bi bila upravičena. In ni samo moralno dejanje medsebojnega odpuščanja. Možna je samo kot posledica spoznanja, kot bilanca pozitivnega in negativnega, pri čemer mora pozitivno prevladati, sicer bi bil možen le obup. Tako pa je sprava dejanje, ki je usmerjeno v prihodnost, priznanje pozitivne vloge narodnoosvobodilnega boja, obžalovanje preteklih napak, predvsem pa spoznanje, da jih ne smemo več ponoviti. Temelj, iz katerega je izšlo vse zlo, je v stanju duha. Ne videti in ne priznati dobrega in dobranamernosti v svojem bližnjem, če je drugačnega prepričanja ali drugačnega nazora. Ali obratno, priznati dobro v sosedu samo, če je enakega prepričanja, v najhujši obliki samo, če pripada moji politični stranki. Ne dopustimo, da se ta pošast zopet pripazi k nam, naj bo kakrškoli politične barve - čeprav že vohinja za vogalom. Sicer nam svoboda, ki smo si jo priborili, ne bi nič koristila. Sicer nam dolžni tudi borcem dražgoške bitke. ● Pripravila: V. Stanovnik

Popust velja pri takojšnjem plačilu nad 2.000 SLT za vse izdelke, razen premoga, črne in barvne metalurgije.

Podrobnejše informacije dobite v Merkurjevih prodajalnah!